

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA YAZILAN
LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK İNCELEMESİ**

Okan KARACA

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bölümü

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Gökhan DEMİRHAN

Haziran,2018

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA YAZILAN
LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK İNCELEMESİ**

Okan KARACA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bölümü

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Gökhan DEMİRHAN

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran, 2018

ÖZET

TÜRKİYE’DE EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA YAZILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK İNCELEMESİ

Okan KARACA

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Gökhan DEMİRHAN

Bu araştırmada, Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında 2010-2016 yılları arasında yazılan lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) tezleri metodolojik olarak incelemek ve eğitim yönetimi alanın geleceğine metodoloji (yöntem bilim) ile ilgili önemli katkılar sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2010-2016 yılları arasında, eğitim yönetimi alanında yayınlanmış 152 doktora, 990 yüksek lisan tezi olmak üzere toplam 1142 adet tezin tamamı örnekleme dâhil edilmiştir. Araştırmanın verileri, doküman incelemesi yöntemi ile elde edilmiş olup veri toplama aracı olarak danışman ve araştırmacı tarafından geliştirilen ve on bir (11) maddeden oluşan “*Akademik Yayın Değerlendirme Formu*” kullanılmıştır. Araştırma sonucu ulaşılan tüm veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

En fazla doktora tezinin 2011 yılında, en fazla yüksek lisans tezinin ise 2010 yılında yazıldığı; en fazla doktora tezi yazılan üniversitelerin sırasıyla Gazi, Marmara, Hacettepe, Osmangazi ve Atatürk Üniversiteleri, en fazla yüksek lisans tezi yazılan üniversitelerin ise sırasıyla Gazi, Marmara, Uşak, Erciyes ve Dokuz Eylül Üniversitesi olduğu; lisansüstü tezlerin yıllara göre artış ya da azalmalarında düzensizlik olduğu; 2010-2016 yılları arasında 58 üniversitenin tamamında ($n=58, \%100$) yüksek lisans tezi üretildiği ancak 58 üniversiteden $\%69$ ’unda ($n=40$) doktora tezi üretilmediği; her iki tez türünde de (doktora ve yüksek lisans) nicel yöntemlerin nitel ve karma yöntemlere göre daha yoğun kullanıldığı saptanmıştır. Lisansüstü tezlerde araştırma deseni olarak en fazla “Tarama”, “İlişkisel” ve “Durum” desenlerinin kullanıldığı, çoklu araştırma desenlerinin doktora tezlerinde sıklıkla kullanıldığı, “Tabakalı”, “Basit-Tesadüfi” ve “Küme” örneklem yöntemlerinin sıklıkla kullanıldığı, örneklem yöntemi belirtilmemiş olan tezlerin neredeyse tamamının yüksek lisans tezleri olduğu ve bu tezlerin $\%92.9$ ’unun ($n=26$) nitel, $\%7.1$ ’inin ($n=2$) nicel yöntemle üretilmiş tezler olduğu saptanmıştır. 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde en fazla kullanılan örneklem kitlesini “Öğretmen/Akademisyen” ($n=569, \%49.9$) olduğu, örneklem kitlesi kullanılan tez

sayısının oldukça düşük olduğu, karma yöntem kullanılarak yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamasının ($\bar{X} = 610,37$), nicel ($\bar{X} = 428,30$) ve nitel ($\bar{X} = 42,96$) yöntem kullanılarak yazılan tezlere göre oldukça yüksek olduğu, veri toplama yöntemi olarak lisansüstü tezlerde en fazla “Alan Araştırması”, “Gözlem” ve “Doküman Analizi” nin kullanıldığı, çoklu veri toplama yöntemi kullanımını oldukça az olduğu, veri toplama aracı olarak lisansüstü tezlerde en fazla “Ölçek”, “Anket” ve “Görüşme Formu” kullanıldığı, veri toplama aracı belirtilmeyen tezlerin neredeyse tamamının yüksek tezi olduğu saptanmıştır. Lisansüstü tezlerde geçerlilik yöntemi olarak en fazla “Faktör Analizi”, “Uzman Görüşü” ve “Pilot Uygulamanın” kullanıldığı, Geçerlilik yöntemi kullanılmayan 40 tezin %92.5’inin ($n=37$) yüksek lisans, %7.5’inin ($n=3$) doktora tezi olduğu, çoklu geçerlilik yöntemlerinin tamamının yüksek lisans tezlerinde kullanıldığı; güvenirlik yöntemi olarak tüm yıllarda en fazla “Cronbach Alpha” nın ($n=907, \%79.4$) kullanıldığı, çoklu güvenirlik yöntemi kullanımının oldukça düşük olduğu, güvenirlik yöntemi belirtilmemiş 194 tezin yaklaşık %95’inin ($n=189$) nitel, %2.5’inin ($n=4$) nicel ve %2.5’inin ($n=4$) karma yöntemle üretilmiş tezler olduğu tespit edilmiştir. 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde çoklu istatistiki yöntem kullanımı oldukça fazla olup istatistiki yöntem olarak en fazla “Betimsel+Varyans Analizi” yöntemleri ($n=415, \%36.3$) kullanılmıştır. İstatistiki yöntem kullanımı belirtilmemiş 193 tezin %97.4’ü ($n=188$) nitel, %2.7’si ($n=4$) nicel, % 0.5’i ($n=1$) karma yöntem ile üretilmiş çalışmalardır. “Regresyon”, “Path Analizi”, “Meta Analiz” ve “Kümeleme” yöntemi kullanımının oldukça düşük olduğu elde edilen bulgulardandır.

Bu araştırma, eğitim yönetimi alanında üretilen lisansüstü tezlerin metodolojik olarak eğilimleri ortaya çıkarmanın yanı sıra lisansüstü tezlerde metodolojik olarak bir takım sorunların var olduğunu göstermiştir. Lisansüstü tezlerin ileri düzeyde ve derinlemesine bilgi verme kapasitesine sahip araştırma desenlerine yer verilmediği, örneklem tipi, örnekleme yöntemi, örneklem sayısı gibi önemli bilgilerin sunumunda eksiklikler olduğu, geçerlilik ve güvenirliğe ilişkin çalışmalara gerekli özenin gösterilmediği ve tezlerde kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinde oldukça dar bir çeşitlilik olduğu gözlenmiştir. Araştırmanın, eğitim yönetimi alanında üretilen tezlerin metodolojik olarak eğilimlerine ilişkin genel bir bakış açısı sağlaması, alanın geleceğine ve daha sonraki yıllarda eğitim yönetimi alanında yapılacak olan tez çalışmalarına metodolojik açıdan ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Metodoloji, Yöntem, Yöntembilim

ABSTRACT

THE METHODOLOGICAL INVESTIGATION OF THE POSTGRADUATE THESISES WRITTEN ON EDUCATION MANAGEMENT IN TURKEY

Okan KARACA

Department Of Educational Sciences

Uşak University Institute Of Social Sciences,2018

Advisor: Assistant Professor Gökhan DEMİRHAN

In this research, it is purposed the methodological investigation of the postgraduate thesis (postgraduate and doctorate) written on education management between 2010-2016 and to contrubutie to the future of education management about the methodology.

The research is designed on document analysis that is one of the qualitative approaches. The research population includes 152 doctoral dissertations and 990 graduate thesises published between the years 2010-2016; as the total number all the 1142 thesises are included into the sampling. The data is collected by the document analysis and “The Academic Publication Evaluation Form” which consists of 11 questions and developed by counselor and researcher is used as data collection tool.

The most doctorate thesis were written in 2011, the most graduate thesis were written in 2010; the universities where the most doctorate thesis were written are ranged in order as Gazi, Marmara, Hacettepe and Atatürk Universities, the univerisities where the most graduate thesis were written are ranged in order as Gazi, Marmara, Uşak, Erciyes and Dokuz Eylül Universities; the increase or decrease of the postgraduate thesis are unstable within years; graduate thesis in 58 universities were produced between the years 2010 and 2016 but no doctorate thesis were produced in %69 of these 58 universities; it has been determined that qualitative and mixed methods are used intensively in both thesis types (doctorate and postgraduate). Scanning, Relational and Situation patterns are mostly used as the research pattern in postgraduate thesis; multiple research pattern is frequently used in doctorate thesis, “Stratified”, “Simple-Random” and “Group” sampling methods are used intensively, almost all the thesis which sampling method is not determined are graduate thesis and it is found that %92,9 of those thesis are (n=26) qualitative, %7,1 of them are (n=2) quantitative thesis. The most used sampling group in 1142 thesis produced between the years 2010 and 2016 is “Teacher/Academician” (n=569, %49,9), the number of the

thesis which are used sampling group is fairly small, the sampling size's average ($\bar{X}$ =610,37) of the thesis which are written by using mixed method are quite high as per the thesis written by using quantitative ($\bar{X}$ =428,30) and qualitative ($\bar{X}$ =42,96) methods; "Field Research", "Observation" and "Document Analysis" are mostly used as the data collection method in postgraduate thesis, multiple data collection method usage is quite small; "Scale", "Survey" and "Interview Form" are mostly used as the data collection tool in postgraduate thesis, and it is found that almost all the thesis which data collection tool is not defined are graduate thesis. "Factor Analysis", "Expert Opinion" and "Pilot Practise" are mostly used as the validity method in postgraduate thesis; %92,5 of the 40 thesis which validity method is not used in (n=37) are graduate thesis, %7,5 (n=3) are doctorate thesis; multiple validity methods are all used in graduate thesis; "Cronbach Alpha" is the most used reliability method (n=907,%79.4) in all years, multiple reliability method usage is quite little; and it is found that %95 of the 194 thesis which reliability method is not defined (n=189) are qualitative, %2,5 (n=4) are quantitative, %2,5 (n=4) are thesis produced by multiple methods. Multiple Statistical Method usage is quite high in 1142 thesis produced between 2010 and 2016 and "Descriptive Variance Analysis" method is the most used (n=415,%36.3) statistical method. %97,4 of 193 thesis which no statistical method is determined are "qualitative", %2,7 (n=4) are "quantitative", %0,5 (n=1) are "mixed method" studies. "Regression", "Path Analysis", "Meta Analysis" and "Grouping" method usage are quite small.

This research exposes the methodological tendency of postgraduate thesis on education management and also shows that there are methodological problems in the postgraduate thesis written on education management. Postgraduate Thesis do not include research patterns which give information in-depth and advance-level; important information such as sampling type, sampling method, sampling number is deficient; validity and reliability works are not cared enough and it is observed that statistical methods have narrow variety. It is hoped that this research will give a general point of view to the methodological tendency of the thesis on education management, set light to the thesis which will be produced in the next years within their methodological way and illumines the future of this field.

Key Words: Education Management, Methodology, Method, Methodology.

UŞAK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Tezli Yüksek Lisans Jüri ve Enstitü Onayı

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı 154001003 No’lu öğrencisi Okan KARACA’nın “Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik İncelemesi” adlı tezi 11/06//2018 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Üye (Tez Danışmanı) :Dr.Öğr.Üyesi Gökhan DEMİRHAN .....

Üye : Doç.Dr. Aynur BOZKURT BOSTANCI .....

Üye : Doç.Dr. Mehmet Akif HELVACI .....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Cüneyit AKAR .....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Hamit ÖZEN .....

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) tezlerin metodolojik açıdan incelendiği ve elde edilen bulgular ışığında bundan sonraki yapılacak çalışmalara da fayda sağlayacak olan araştırmamın her aşamasında bilgi ve tecrübesinden yararlandığım değerli tez danışmanım Dr.Öğr.Üyesi Gökhan DEMİRHAN'a, yüksek lisans öğrenimim süresince ders almış olduğum değerli hocalarım Doç.Dr. Aynur BOZKURT BOSTANCI ve Doç.Dr. Mehmet Akif HELVACI'ya emek ve katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım. Gerek tez yazım aşamalarında gerekse eğitim ortamlarında zaman zaman deneyimlerinden, mesleki becerilerinden yararlandığım değerli dostlarım ve meslektaşlarım İngilizce Öğretmeni Mehmet Fatih KURT'a, Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Ümit KARADUMAN'a, Türkçe Öğretmeni Hakan İNCE'ye, Müdür Yardımcısı Yaşar KANDEMİR'e ve İngilizce Öğretmeni Abdullah IŞIK'a; kariyerimin her aşamasından manevi desteğini benden asla esirgemeyen eşim Suna KARACA'ya, tez yazım aşamalarında üzülererek ve istemeyerek o güzel vakitlerinden çaldığım biricik kızım Seher Sahra KARACA'ya, son olarak da bu günlere gelmemi sağlayan değerli annem Seher KARACA'ya ve babam Durmuş KARACA'ya teşekkürlerimi sunarım.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Okan KARACA

Doğum Yeri ve Tarihi : BUCAK – 01.01.1985

Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi , Mesleki Eğitim Fakültesi, Aile Ekonomisi ve Beslenme Öğretmenliği

Bildiği Yabancı Dil : İngilizce

İş Denevimi

Altinkent İlköğretim Okulu (Gediz /Kütahya -Teknoloji ve Tasarım Öğrt.) 2007-2012

75.Yıl Ortaokulu (Şaphane/ Kütahya –Müdür Yardımcısı) 2012-2015

Altinkent Ortaokulu (Gediz /Kütahya –Müdür Yardımcısı) 2015- Halen Devam Ediyor...

İletişim

e-posta adresi : okankaraca0015@gmail.com

KISALTMALAR

AERJ:	<i>American Educational Research Journal</i>
AERA:	<i>American Educational Research Association</i>
EAA:	<i>Educational Administration Abstracts</i>
EAQ:	<i>Educational Administration Quarterly</i>
EMA:	<i>Education Management Administration</i>
EPÖ:	<i>Eğitim Programları ve Öğretim</i>
ERIC:	<i>Education Resources Information Center</i>
EY:	<i>Eğitim Yönetimi</i>
EYTPE:	<i>Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi</i>
IJEM:	<i>International Journal of Educational Management</i>
JEA:	<i>Journal of Educational Administration</i>
JEE :	<i>Journal of Experimental Education</i>
JER:	<i>Journal of Educational Research</i>
JSL:	<i>Journal of School Leadership</i>
MEHTAP :	<i>Merkezi Hükümet Teşkilatı Projesi</i>
RAE:	<i>Araştırma Değerleme Uygulamaları</i>
SLM:	<i>School Leadership & Management</i>
SSCI :	<i>Social Science Citation Index</i>
TDK:	<i>Türk Dil Kurumu</i>
TODAIÉ :	<i>Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü</i>
TOJET :	<i>Turkish Online Journal of Educational Technology</i>
ULAKBİM:	<i>Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi</i>
YÖK:	<i>Yüksek Öğretim Kurumu</i>

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	V
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	VII
ÖNSÖZ	VIII
ÖZGEÇMİŞ	IX
KISALTMALAR	X
İÇİNDEKİLER	XI
TABLolar LİSTESİ	XIII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIV
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler	5
Araştırmanın Önemi	6
Araştırmanın Sınırlılıkları	8
Operasyonel Tanımlar	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	13
Metodoloji (Yöntem Bilim)	13
Yöntem Bilimin Felsefi Temelleri	14
Ontoloji	17
Epistemoloji	20
Teleoloji (Erek Bilim)	22
Etik	23
Dünyada Eğitim Yönetimi Alanının Tarihsel Gelişimi ve Bilimselleşme Süreci	26
Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanının Tarihsel Gelişimi ve Bilimselleşme Süreci	28
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	29
Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	29
Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	49

YÖNTEM	57
Araştırmanın Modeli	57
Evren ve Örneklem.....	57
Verilerin Toplanması.....	58
Verilerin Analizi	59
Geçerlik ve Güvenirlik	59
BULGULAR	60
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	115
KAYNAKÇA	121
EKLER	138

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Yıllara Göre Tez Türleri Dağılımı	60
Tablo 2 Üniversitelere Göre Tez Türleri Dağılımı.....	62
Tablo 3 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı.....	66
Tablo 4 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı.....	68
Tablo 5 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı	69
Tablo 6 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı	71
Tablo 7 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı	72
Tablo 8 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı.....	73
Tablo 9 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı	75
Tablo 10 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı	77
Tablo 11 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı	78
Tablo 12 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Türü Dağılımı	80
Tablo 13 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Türü Dağılımı	82
Tablo 14 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Türü Dağılımı	83
Tablo 15 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları.....	85
Tablo 16 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları.....	86
Tablo 17 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi.....	87
Tablo 18 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi.....	89
Tablo 19 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi	90
Tablo 20 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı.....	92
Tablo 21 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı.....	94
Tablo 22 Üniversitelere Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı.....	96
Tablo 23 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı.....	98
Tablo 24 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı.....	100
Tablo 25 Üniversitelere Göre Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı.....	101
Tablo 26 Yıllara Göre Tezlerde Kullanılan Güvenirlilik Yöntemi Dağılımı	103
Tablo 27 Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Güvenirlilik Yöntemi Dağılımı	105
Tablo 28 Üniversitelere Tezlerde Kullanılan Güvenirlilik Yöntemi Dağılımı	106
Tablo 29 Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İstatistikî Yöntem Dağılımı.....	108
Tablo 30 Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İstatistikî Yöntem Dağılımı.....	110
Tablo 31 Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İstatistikî Yöntem Dağılımı ..	112

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Yıllara Göre Tez Türleri Dağılımının Grafik Üzerinde Gösterimi.....62

Şekil 2 Yıllara Göre Yöntem Dağılımının Grafik Üzerinde Gösterimi.....68

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın problemi açıklanmış, araştırmanın amacı, alt problemleri, önemi, sınırlılıkları ifade edilmiş ve konuyla ilgili bazı terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

Problem Durumu

Bilimsel bilgi üniversitelerde üretilir ve paylaşılır, aynı zamanda bilimsel çalışmalara yön verilen merkezler, üniversitelerdir. Yükseköğretim kurumları yüzyıllardan beri bilgi üretmekte, bilgiyi eleştirip yorumlayarak gelecek nesillere aktarmaktadır. Üniversiteler bilgiyi var ederek yenilikçi ve eleştirel düşünmeyi yaydıklarından ve iş gücü dinamizmini direk olarak etkilediklerinden dolayı toplumsal hayatı derinden etkileme gücüne sahiptirler. Bu kurumlar yalnızca bilgi üretmek gibi toplumsal işlevleriyle değil; aynı zamanda kişilerin konuşma (ifade) serbestliğini koruma ve kişilerin, toplulukların durumlarını üst standartlara yükseltme gibi etik (ahlaki) amaçlarla da öne çıkmaktadırlar (Keohane, 2006).

Üniversitelerin misyonları arasında eğitim-öğretim faaliyetleri sürdürme, geniş kapsamlı, kaliteli, sistemli, nitelikli çalışmalar yapmanın yanında uluslararası düzeyde vasıflı beşeri güç yetiştirme vb. gayeleri de yer almaktadır. Bu bilgiler ekseninde üniversiteler sadece geçmişten günümüze kadar üretilen bilgileri gelecekteki nesillere taşımakla sınırlandırılmayıp bununla beraber orijinal, gün yüzüne çıkmamış bilgiler üreterek sosyo-kültürel, toplumsal, ekonomik ve politik yönleriyle yaşamın bütün sahalarında hayat kalitesini yükseltmekle sorumludur (Aydın, 2012).

Lisansüstü eğitimin, bilgi üretme ve yayma sürecindeki rolü çok önemlidir. Başaran (2006) lisansüstü eğitimin başlıca hedeflerini; bilimsel niteliği olan öğretim yapmak, akademik personel ihtiyacına cevap vermek, bilimin ilerlemesine yön verecek ve onu zenginleştirecek araştırmalarda, incelemeler yapmak, bu çalışmalarını sunmak ve toplumla paylaşmak şeklinde açıklamıştır.

Şimşek'e göre (1997) ülkemizde mevcut üniversitelerin eğitim programlarında belirgin farklılıklar ve iletişim eksikliği söz konusudur. Bu durum eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmaların niteliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Türkiye'de eğitim yönetimi bilim dalının üniversitelerde yalnız yüksek lisans ve doktora programları düzeyinde yürütülmesi, alandaki gelişmelerin ve bilimselleşme

seviyesinin belirlenmesinde lisansüstü programlarını da incelenmesi gereken bir unsur durumuna getirmektedir. Lisansüstü programların yönelim, içerik, nicelik ve nitelikleri hakkında en somut bilgilere ulaşılabilecek uygulamalardan biri de programlar dâhilinde hazırlanan lisansüstü tezlerdir.

Eğitim yönetimi alanında yazılmış olan lisansüstü eğitim tezleri, yeni eğitim programları oluşturmada ve ya mevcut durumları düzenlemede birer referans görevi üstlenirler. Aynı alandaki benzer konuların birbirine yakın yöntem ve teknikler ile çalışıldığı şeklinde bir görüş hâkimdir. Bu konuda Bridges (1982) araştırmaların belli konulara odaklandığını ve sıradan istatistiksel yöntemlerin sıkça çalışmalarda yer aldığını dile getirmiştir. Balcı (1990) doktora tezleri üzerinde yapmış olduğu bir araştırmasında; doktora tezlerinin çoğunlukla birbirini tekrar eden, özgünlük ve yaratıcılıktan uzak çalışmalardır. Bunun yanında, Heck ve Hallinger (2005) yürütülen bilimsel çalışmalarda asıl önem taşıyan ve çözüm bekleten eğitim sorunlarına yer verilmediğinden yakınmaktadır.

Türkiye’de 2007-2009 yıllarında “Eğitim Bilimleri” alanında yazılmış 324 doktora tezini inceleyerek analiz eden Karadağ (2009) doktora tezlerinde çok önemli eksiklerin ve sorunların yer aldığına dikkat çekmektedir. Bu argümanlar doğrultusunda, eğitim bilimleri alanında yurt içinde ve yurt dışında yapılmış bilimsel çalışmalara dönük olarak araştırmacıların üzerinde durduğu sorunların başında, lisansüstü tezlerin ya da bilimsel nitelik taşıyan araştırma ve çalışmaların birbirine benzerliği gelmektedir.

Bahsi geçen bilimsel araştırmalarda özgün ve orijinal temaların yerine, birbirine çok yakın araştırma temaları seçilmiş, “nicel araştırma yöntemi”, ve “tarama modeli” çok sık tercih edilmiş olup “geçerlik” ve “güvenirlik” ile ilgili hesaplamalar yapılmadan, kimi zaman da yetersiz olarak çalışmalar sonlandırılmıştır (Coorough ve Nelson, 1994; Kıvırauma, 1999; Saraçoğlu ve Dursun, 2010).

Yayınlanmış olan çalışmaların bir bölümü eğitim reformlarının temelini oluştururken, bir bölümü de kaynak tarama yoluyla önceki araştırma verilerinin güvenilirliğini sınamaktadır (Odom, Horner, Brantlinger, Gersten, Harris & Thompson, 2005; Daniel&Onwuegbuzie,2003). Bu niceliksel artışla beraber gelişim gösteren eğitim araştırmalarının nitelik açısından değerlendirilmesi, araştırmayla elde edilen bulguların gerçekleşmesi ve kullanılabilir olması ve eserlerin kalitesinin belirlenmesi

açısından büyük önem taşımakta olup söz konusu çalışmaları incelediğimizde, bazı yazarların saptadığı bulgularda yanılma payının olabileceği, hatta bazen gerçeğin, ortaya çıkarılanın tam zıttı olduğu belirtilmekte olup araştırmaların özelliklerini inceleyen sentez çalışmalarının önemini ve gerekliliğini bizlere göstermektedir (Dunkin, 1996).

Bilimsel araştırmalarda araştırmanın belkemiğini araştırmanın metodolojisi oluşturur. Araştırmanın biçimi ve kurgusu mantığa uygun bir zemine oturtulmalıdır. Metodolojideki kullanılan “yöntemler” ve “teknikler” diğer araştırmacıların da yineleyebileceği şekilde ifade edilmelidir. İstatistikî çözümlene metotları, araştırmanın yapısına, gayesine uygun ve kabul görür bir nitelikte olması gerektiğini savunan (TÜBA,2002) yönteme ilişkin olarak yapılan tüm seçimlerin gerekçeleri okura açıkça belirtilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Dale (2006) veri toplama ve çözümlene yönteminin aktarılmasında daha şeffaf davranılmasının yalnızca araştırmanın tekrarlanabilirliği için değil, eleştirel değerlendirmesi için de gerekli olduğuna ve bunun özellikle politika kararlarını etkileyebilecek nedensel süreçlere ilişkin iddialarda bulunurken büyük önem taşıdığına değinmektedir.

O’Sullivan (2007) araştırma yöntemlerinin, veri toplama, ölçme ve çözümlenmeyi içeren tasarımın araştırma problemi ışığında seçilmesinin ve araştırma problemine doğrudan hitap etmesinin gerektiğini ifade etmektedir. Araştırma yöntemi yöneltilen soruya uygun olmalı ve araştırmacı bunu yeterli bir şekilde uygulayabilmelidir. Araştırma problemi ile doğrudan ilişkili yöntemlerin seçilmesi doğrulanabilir sonuçlara ulaşmak için araştırma teknikleri, veri ve araştırma sorusu arasındaki ilişkiye dayalı mantıklı bir akıl yürütme sürecinin işletilebilmesini olanaklı kılar.

Greenhalgh (1997) bir araştırmanın içerisinde sunulan bilgilerin doğruluğunu değerlendirebilmek için çalışmanın yönteminin geçerliğini belirlemenin önemli olduğunu belirtmekte ve çalışmanın yöntemsel kalitesini değerlendirirken ele alınması gereken bazı ölçütler üzerinde durmaktadır. Bunlar arasında katılımcıların nasıl seçildiği, araştırma tasarımının iyi olup olmadığı ve çıkarım hatalarının önüne geçmek için ne gibi önlemler alındığına yönelik konular yer almaktadır.

Eğitim bilimleri alanında ortaya konan çalışmaları metodolojik açıdan inceleme faaliyetleri yaklaşık olarak 1960’larda başlamıştır (Elmore & Woehlke, 1996). Eğitim bilimleri alanında ilk sayılabilecek kapsamlı çalışma 1962’de

“Amerikan Eğitim Araştırmaları Birliği” (AERA) tarafından yayınlamıştır. Bu birlik tarafından yayınlanan bu kapsamlı çalışmada eğitim sahasındaki araştırmalarının büyük bir çoğunluğunda (%90) önemli problemlerin yer aldığı belirlenmiştir. “AERA”nın (“Amerikan Eğitim Araştırmaları Birliği”) yürüttüğü bu araştırmanın destekleyicisi olarak kabul edilebilecek olan bir diğer çalışmada, Ward, Hall ve Schramm (1975) eğitim alanında yapılan bilimsel incelemelerin büyük kısmında; kullanılan veri toplama materyallerinin “geçerlik” ile “güvenirlik” çalışmaları, örneklem ve araştırma deseni uygunluğunu gibi durumlardaki mevcut sorunların devam ettiğini saptamıştır. Persel (1976) ise, 1975 senesinde A.B.D’de (Amerika Birleşik Devletleri) yayınlanan “390” makaleyi incelemiş olup bu makalelerin yaklaşık %39’unda bariz sıkıntılar olduğunu tespit etmiştir (Akt. all, Borg, & Gall, 2006). Buna ek olarak Shaver ve Norton’un (1980) makalelerin çoğunda örneklem hatasının bulunduğunu tespit ettiği çalışması, “American Educational Research Journal”da (AERJ) yayınlanan makalelerin örneklem büyüklüklerini kontrol etmeyi amaçlamıştır.

Alanda yapılan çalışmalarda yararlanılan metodolojilerin incelenmesine dair buna benzer çalışmalara Amerika Birleşik Devletlerinde 1960’lı yıllarda başlayarak literatürde sık sık rastlanmasına (Willson, 1980; Walberg, Vukosavich & Tsai, 1981) rağmen bu tarz çalışmalarda 1990 senesinden itibaren dünya çapında azalma yaşanmıştır (Kieffer, Reese & Thompson, 2001).

1990’lı yıllardan bu yana giderek azalan metodolojik inceleme çalışmaları önceki yıllardan farklı olarak iki farklı dalda yürütülmüştür.

Bunlar:

I.Eğitimsel araştırmalarda tercih edilen istatistikî analizlerin tespit edilmesi

II. Mevcut metodolojik yanlışların saptanmasıdır.

Eğitim alanındaki çalışmaların geniş bölümünde, tez ve makalelerin analitik ve yorumsal pek çok yanlış içerdiğine dair çok sayıda kanıt bulunmaktadır (Ward, Hall, & Schramm, 1975; Asher, 1974; Witta & Daniel, 1998; Daniel, 1998; Keselman vd., 1998; Onwuegbuzie, 2002; Thompson, 1998; Vockell &).

Onwuegbuzie ve Daniel (2003) çalışmalarda tespit edilen hataların nedenlerini şöyle sıralamıştır:

- Eğitim alanında araştırma yapan kişilere, araştırma yöntem-teknikleri üniversite ve lisansüstü öğrenim seviyesinde yenilikçi, bütünsel ve interaktif bir yapıdan çok geleneksel doğrultuda kazandırılmaya çalışılmaktadır.
- Lisansüstü seviyesinde verilen derslerin, nitel ve nicel çalışmalar açısından öğrenciye sunduğu bilgiler oldukça sınırlıdır.
- Araştırmanın doğası hakkında çeşitli yanlış anlama ve algılar vardır.
- Araştırma yöntemleri dersleri alanında uzman kişilerce verilmemektedir.
- Öğrencilerdeki hazır bulunuşluk eksikliği, başarısızlık ya da çağın gerisinde kalmış araştırma tekniklerinin öğretilmesidir.

1980’li yıllarda özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde popüleritesi yüksek bir tema olan “*Eğitim Araştırmaları*”nın niteliklerinin belirlenmesi çalışmaları ülkemizde gereken ilgiyi görmemektedir. Yapılan literatür taraması, ülkemizde bu konuda çok az araştırmanın bulunduğunu gösteriyor (Karadağ, 2009a). Türkiye’de bu tür çalışmalara 1990’lı yıllar ve sonrasında denk gelinmektedir. “sınıf öğretmenliği” (Karadağ, 2009b), “yetişkin eğitimi” (Yıldız, 2004), “sanat eğitimi” (Altınkurt, 2007), “eğitim yönetimi” (Aydın, Erdağ ve Sarier, 2010; Aypay, Karadağ ve Baloğlu, 2010; Balcı ve Aypay, 2009; Kılınç, 1991; Üstüner ve Cömert, 2008), “eğitim programları ve öğretimi” (Altın, 2004), “eğitim teknolojileri” (Erdoğan ve Çağiltay, 2009), “sosyal bilgiler öğretimi” (Oruç ve Ulusoy, 2008; Şahin, Yıldız ve Duman, 2011), “müzik eğitimi” (Karkın, 2011), fizik eğitimi (Aypay, 2009) ve okul öncesi (Yaşar ve Aral, 2011) gibi alanların incelenmesine dönük çalışmalar literatürde yer almasına rağmen eğitim yönetimi alanında sadece metodoloji açısından incelemeye dönük kapsamlı çalışmalara rastlanmamıştır.

Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler

Bu çalışmada, Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında 2010-2016 yılları arasında yazılan lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) tezleri metodolojik olarak incelemek ve eğitim yönetimi alanının geleceğine metodoloji (yöntem bilim) ile ilgili önemli katkılar sağlamak amaçlanmıştır.

Türkiye’de eğitim bilimleri alanına yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde kullanılan yöntem ve metotlarla ilgili olarak çalışmada belirlenen genel

amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara yıllar, tez türü, üniversite değişkenleri dikkate alınarak cevap aranmaya çalışılmıştır.

2010-2016 yılları arasında Türkiye’de

- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler yıllara göre “tez türü” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler üniversitelere göre “tez türü” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “araştırma yöntemleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “örneklem yöntemleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “örneklem tipleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “örneklem büyüklükleri ve ortalamaları” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “veri toplama yöntemi” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “veri toplama araçları” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “geçerlilik yöntemleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “güvenirlilik yöntemleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezler “istatistikî ve veri analiz yöntemleri” bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?

Araştırmanın Önemi

Üniversitelerin lisansüstü eğitim programları ve tez çalışmalarının niteliksel olarak incelenmesi ve bilimsel ilerlemeye ne derece yarar sağladığının irdelenmesi, var olan durumu ortaya çıkartmanın yanında gelecekte yönelinecek araştırma süreçlerine de yön verme özelliği taşıyacaktır (Ayhan ve Uysal, 2011).

Bilgi üretimi ve eğitim uygulamalarını şekillendirmede bu tür çalışmaların payı oldukça büyük olup bunların içinde en önemli nokta, kritiği yapılan yöntem alanındaki mevcut bilimsel çalışmaları tekrar irdeleyerek yapılmış diğer araştırmaların bulgularının ve neticelerinin güvenilirlik faktörünün test edilmesidir (Üstüner ve Cömert 2008). Elde edilen bilimsel bilgilerin, bunları elde etme metotlarının belirli aralıklarla çözümlenmeli ve eleştirel düşünce süzgecinden geçirilerek ele alınması, bilgi üretim mekanizması ve metotlarının geliştirilmesine pozitif yönde değer katacaktır (Erdem, 2011).

Belirli bir alanda yapılan buna benzer bilimsel çalışmaların ilgili alanda gerçekleştirilen bilgi üretiminin “*niteliksel sorgulamasını*” neticelendirdiği (Dunkin, 1996), üretilen çalışmaların kestirilebilen etkisini ortaya çıkardığı ve araştırma bulgularının ve sonuçlarının kullanılabilirlik durumunu yansıttığını söylemek yanlış olmaz. Ortaya konulan “*bilimsel bilgi*” ve “*üretim metotlarının*” geçmişi ve şu anki durumu arasında kıyaslamak, ileriye dönük çözümlenmeli ve realist yaklaşımlar inşa etmeyi daha kolay hale getirecektir (Örücü ve Şimşek, 2011).

Eğitim yönetimi; her alanın evrimi, onarımı ve gelişiminde önemli yere sahip düşünsel tartışmaların bir yansıması olarak geçmişte yapılan çalışmaların gözden geçirilmesine gereksinim duymakla birlikte bu durum, eğitim yöntemini anlamak ve araştırmak için teori ve uygulamaya dair konuların, çalışma alanlarının ve uygun yöntemlerin belirgin duruma gelmesine yardımcı olacaktır (Oplatka, 2009). Bu bağlamda alanda yürütülen lisansüstü tez çalışmalarının, makalelerin ve programların nitelik açısından irdelenmesi, alanın içinde bulunduğu duruma ve geleceğine katkı sağlaması açısından oldukça önemlidir.

Ülkemizdeki eğitim bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerde kullanılan metotlarının ölçülebilir seviyelerinin ve sıkça yapılan metodolojik yanlışların tespit edilmesi, üretilecek sonraki çalışmaların hatalardan arınmışlık seviyesinin artmasına yardımcı olacaktır (Karadağ, 2009).

Araştırmada yüksek lisans ve doktora tezlerinde kullanılan yöntem ve ilişkili kriterlerine derece uygun olduğu ve tezler için doğru sonuçlara ulaşmada ne denli faydalı olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu sayede daha sonraki yıllarda eğitim yönetimi alanında yapılacak olan tez çalışmalarına metodolojik açıdan ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1-Bu araştırma Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin sadece 2010-2016 yılları arasını kapsamaktadır.

2-Y.Ö.K Ulusal Tez Merkezine ait veri tabanında bulunan, ilgili enstitü ya da kişiler tarafından sisteme girişi yapılan, erişime açık ve araştırmacılar tarafından yayınlanmasına izin verilen doktora ve yüksek lisans tezleri ile sınırlıdır.

Operasyonel Tanımlar

Eğitim Yönetimi: Üniversitelerin eğitim bilimleri enstitüsünde ya da sosyal bilimler çatısı altında eğitimleri verilen, yüksek lisans ve doktora düzeyinde ele alınan bir bilim dalıdır.

Yüksek Lisans Tezi: Yükseköğretim bitiminde hazırlanan, bilimsel araştırma yapılarak ortaya konulan ve bilime katkı sağlayan akademik çalışmadır.

Doktora Tezi: Doktora çalışması sonunda hazırlanan, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme ve bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama, niteliklerinden birini yerine getiren kapsamlı bir çalışmadır (Karadağ,2009).

Yöntem: Bilimde, belli bir sonuca erişmek için, bir plana göre izlenen dizgesel yol.

Yöntembilim: Bilim alanında kullanılan yöntemleri birbiriyle karşılaştırarak aralarındaki bağları ve nesnel dayanaklarını araştıran, daha geniş kapsamlı yöntem dizgeleri oluşturmaya çalışan ve yeni yöntemler oluşturmak için ilkeler geliştirmeye çalışan disiplindir (Karadağ, 2009).

Nitel Araştırma Yöntemi: Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasında, izlenen yol olarak tanımlamaktadırlar (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Nicel Araştırma Yöntemi: Önceden oluşturulmuş olan hipotezleri sınamak amacıyla, geniş çaplı örneklemelerden nicel veriler toplayan, bu verileri istatistiksel olarak çözümleyen ve bulgularını genelleme amacı taşıyan araştırmalardır.

Karma Yöntem: Analiz tekniği olarak hem nicel hem nitel boyutları içeren araştırma yöntemidir.

Kültür Analizi: Bir bireyin ya da grubun kültürü [değerler, inançlar ve uygulamalar] ve bu kültürün davranışları nasıl etkilediğini betimleme ve açıklama şeklinde ifade edilir (Karadağ, 2009).

Olgu bilim: Bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarma olarak tanımlanır (Karadağ, 2009).

Odak Grup: Belirli kriterlere göre seçilerek, önceden belirlenmiş bir konuyu tartışmak üzere bir araya gelmiş olan yaklaşık 6-12 kişilik bir grup insanla, nitel araştırma yöntemleri ile yapılan görüşme türüdür (Karadağ, 2009).

Örnek Olay: Bir sosyal olgunun kendi bağlamı içinde, çeşitli veri toplama teknikleriyle bilgi toplanarak deneye dayalı olarak incelenmesidir (Robson, 2000).

Kuram Oluşturma: Bir olay ya da olguya ilişkin kuram geliştirme sistematik karşılaştırmalı veri analizi yoluyla süreci açıklayan kavramları ve aşamaları ortaya çıkarma.

Durum Çalışması: İlgilenilen araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi elde etmeyi ve olayı her yönüyle anlamayı amaçlayan bir araştırma tasarımıdır (Merriam, 1998).

Eylem Araştırması: Eylem araştırması sosyal durumun içindeki eylemin niteliğini geliştirmeyi amaçlayan sosyal durum çalışmasıdır (Ellioti, 1991).

Etnografik araştırmalar; bir durum, kurum ya da topluluğa ilişkin bütüncül bir portre oluşturmayı amaçlayan araştırmalardır. Etnografik araştırmalar bireylerin günlük yaşam pratiklerini gözlem, görüşme ya da katılımcı gözlemler vasıtasıyla belgelendirmek ve birbiriyle kıyaslayarak bir çeşit 'büyük resim' oluşturmaya çalışır (Fraenkel ve Wallen, 2006).

Monografik Örnekleme: Monografik örneklemede temel düşünce, eldeki bilgilere dayanılarak tasvir edilmek istenen ana kütlenin herhangi bir alt grubunun ana kütleyi temsil edileceği varsayılarak örneklem olarak seçilmesidir (Arslantürk, 1997).

Sistemik Örnekleme: Örneklem seçim işlemlerinin kolay olması nedeniyle özellikle evren büyük olduğunda kullanılan bir örnekleme yöntemidir.(Kılıç, 2013).

Alan Araştırması: Belirli bir konu hakkında, ilgili kişilerin yetenek, görüş, tutum, inanç ya da bilgilerinin genellikle anket soruları aracılığıyla ve belirli kurallara göre örneklem üzerinden tanımlanması ve tasvir edilmesi üzerine kurulu bir veri toplama yöntemidir (Fraenkel ve Wallen, 2006).

Gözlem: Gözlemsel bir çalışmada olgunun hali hazırdaki durumu soru sorarak değil, gözlem yoluyla belirlenmesidir.

Görüşme: Önceden belirlenmiş veya taslağı oluşturulmuş, veri toplama amacıyla yapılan, karşılıklı soru sorma ve cevapların yer aldığı bir iletişim sürecidir ve bu süreçte kullanılan görüşme formları benzer konulara yönlendirmek yolu ile araştırmanın değişik katılımcılarından aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır (Patton, 2002).

Doküman analizi: Araştırma konusu hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin çözümlenmesini içeren doküman incelemesi, gözlem veya görüşmenin mümkün olmadığı araştırmalarda tek başına veri toplamak amacıyla, diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte kullanıldığında ise verilerin çeşitlendirilmesini sağlamak ve araştırmanın geçerliğini artırmak amacıyla kullanılan bir tekniktir (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Başarı Testi: Sosyal bilim araştırmalarında başarı testleri, öğretimde önemli bir değişkenin [örneğin, öğretim yönteminin, uygulamanın, ortamın vb.] etkililiğini belirlemede kullanılmaktadır (Kırcaali-İftar, 1999).

Faktör analizi: Veriler arasındaki ilişkilere dayanarak, verilerin daha anlamlı ve özet bir biçimde sunulmasını sağlayan çok değişkenli bir istatistiksel analiz türüdür.

Uzman Görüşü: Araştırmada kullanılacak ankette yer alan maddeler, ihtiyaç duyulan olgusal ve/veya yargısal verileri kapsamada ve toplamada ne derece yeterlidir? sorusunun cevabı için uzmanlara başvurulur (Büyüköztürk vd., 2006).

Literatür Tarama: Var olan kaynaklar içerisinde belirli bir konunun detaylı biçimde araştırılması ve o konuya ait verilerin sistemli biçimde toplanması sürecidir.

Pilot Uygulama: Ankette yer alması muhtemel hatalardan kaçınmak için anketin deneklere dağıtılmadan önce belli sayıda kişiye uygulanmasıdır. Böylece muhtemel hataların farkına varılıp düzeltilme fırsatı yakalanmış olur.

Test-Tekrar Test: Aynı testi aynı gruba farklı zamanlarda 2 kez uygulama yöntemidir. İki uygulamadan elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanır. Hesaplanan bu sayı güvenilirlik katsayısı olarak kabul edilir.

Eş Değer Form: Bir ölçme aracının güvenilirliğini hesaplamak amacıyla elde edilen ölçüm sonuçlarının, güçlük ve ayırt edicilik bakımından eş değer olduğu kabul edilen bir başka formdan elde edilen sonuçlar ile korelasyonunun tespit edilmesidir.

Yarıya Bölme: Bir ölçme aracındaki mevcut maddelerin birbirine denk iki yarıya ayrılarak iki yarıdan alınan puanların korelasyonunu tespit ederek güvenilirlik belirleme yöntemidir.

Betimsel Analiz: Çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2003).

Varyans analizi: Ortalamalar arasında fark olup olmadığına bakmak istendiğinde, sürekli bir ölçüm (continuous data) ve 2 ya da daha fazla grup olduğu zaman kullanılan analiz yöntemidir.

Regresyon analizi: Değişkenlerden birisi belirli bir birim değiştiğinde diğerinin nasıl bir değişim gösterdiğini inceleyen analiz yöntemidir.

Korelasyon Analizi: İki ya da daha çok değişken arasında ilişki olup olmadığını, ilişki varsa yönünü ve gücünü inceleyen analiz yöntemidir.

Path Analizi: Değişkenler arasında hesaplanan korelasyon katsayısında diğer değişkenler ile olan ilişkiden kaynaklanan kısımların bulunması istendiğinde kullanılan yöntemdir (Sewal Wright,1934).

Meta-Analiz: Birbirinden bağımsız çalışmalardan elde edilen bulguları karşılaştırmak, birleştirmek ve özetlemek için kullanılan istatistikî bir tekniktir (Card, 2010; Crombie, 2009).

Kümeleme: Çok değişkenli istatistiksel tekniklerden birisi olan kümeleme analizi, grup sayısı bilinmeyen ve gruplandırılmamış verilerin benzerliklerine göre sınıflandırılması amacıyla kullanılmaktadır. Kümeleme analizi verilerin birimlere veya değişkenlere göre birbirlerine benzerlikleri bakımından ayrı kümelerde toplanmasını sağlayan bir tekniktir (Çakmak, 1999).

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde yöntem bilim, yöntem bilimin felsefi temelleri; dünyada ve ülkemizde eğitim yönetimi alanının tarihsel gelişimi ile bilimselleşme süreci konularına yer verilmiştir.

Metodoloji (Yöntem Bilim)

Metodoloji ya da yöntem bilimi, belirlenmiş bir alanda kullanılan tüm yöntemler veya yöntemlerin bilim ve felsefesi şeklinde ifade edilebilir. Eski Yunancada meta, hodos ve eski felsefede konuşma, söz gibi anlamlara gelen "logos" sözcüklerinden türemiştir. Yöntembilim ile yöntem ayrımının keskinleştirilmesi ilk olarak bu tartışma çerçevesinde dikkat edilmesi gereken husustur. Sadece klasik tanımından hareket ederek dahi tekrarlanabilir ya da ifade edilebilir sistemli ve akla uygun faaliyet veya işin belirli bir yöntem izlemesinin kaçınılmaz olduğu söylenebilir. Bu sebeple metot, konu edinildiği faaliyetin meydana gelme aşamasında, eş zamanlı olarak var olmaktadır.

Oluşturmanın, ifade etmenin ve davranışın daima belirli metotlar çerçevesinde yapılmasına rağmen, söz konusu metotların bilinçli olarak takip edildiği de söylenemez. Hatta bir neticenin meydana gelmesinde hangi metodun takip edildiği, o sonuca erişenler arasında dahi anlaşılamayan tartışma teması ortaya çıkabilmektedir. Yukarıda bahsi geçen "yöntem tartışmalarının" varoluş noktalarından ilki, bilim ile ilgili belirli bir dalda, iş yahut faaliyetin gerçekleştirilmesinde ne tür metot ya da metotların takip edildiğinin açıkça belirtilmesinde farklı görüşlerin meydana gelmesidir. Bu sebeple var olan halin olgusallaştırılmasında değişik metot tespitleri kayda değer bir çalışma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Metot ile ilgili tartışmalarının bir diğer başlangıç noktası ise açıkça belirtilmiş bir çalışmada izlenmesi gereken metodun ne olması gerektiğine dair farklı görüşlerin benimsenmesidir. Metot alanındaki bu tartışmalar yöntembilim adı altında ayrı bir alan durumuna gelmiştir (Eren,1992).

Sözcük olarak yöntemin bilimi anlamına gelen yöntembilim, belirli amaçlara erişebilmek için hangi yöntemlerin takip edilmesi gereken yöntemler olduğu konusunda salık vermesi gerektiği beklenebilir. Terim anlamı ile yöntembilim "*Belirli disiplinler özelinde, gerçekliğin anlaşılması ve açıklanmasına yönelik bilgilerin*

üretilmesinde kullanılan yol, yöntem ve yordamları inceleyen bilim dalı, amaca ulaşılabilmesi için ne tür araç ve yöntemler kullanılması gerektiği konusunda geliştirilen sistemli ve düzenli olarak ifade edilen kavramsal sistem” olarak ifade edilmektedir (Demir ve Acar, 1992). Sonuç olarak yöntembilim, "Bilimin savunma mantığıdır".

Yöntembilimin metotla alakalı bir kol olması, onun bir metot veya bir metotlar topluluğu ya da bir metotlar betimlemesi olduğu manasına gelmemektedir. Yöntembilim, tüm bu ifade edilenlerin ötesinde olguların şekillendirilmesi, örnek modellerin inşa edilmesi, görüşlerin denkleme dönüştürülmesi ve varsayımların denenmesini de kapsayan, belirlenmiş entelektüel işlem aşamalarını yapan bilim insanlarının bu tür farklı seçimlerini pekiştiren ve bu seçimleri mantıksal hale getiren savlar barındırmaktadır. Dolaylı olarak açıklamak gerekirse bu tür metotlardan yararlanan kişiler sıklıkla değişik yöntemsel görüşleri benimseyebilirler. Benzer şekilde, aynı yöntemsel görüşe sahip olmalarına karşın kimi araştırmacılar, ortaya koydukları çalışma ya da incelemenin durumuna dair yargılarının farklılığı sebebiyle, başka araştırmacılardan farklı metotlar kullanabilirler (Machlup,1978; Kurmuş,1982; Redman, 1991).

İki sonuca ulaşmaktayız: Birincisi, “yöntembilim” çoğunlukla metotla ilgili problemleri ele almasına rağmen bunun ilerisine geçen bir kapsama sahiptir. İkincisi ise “yöntembilimsel” konularda başka konularda mevcut savunmalara benzer üzerinde sonuç olarak kararlaştırılmış kaideler çerçevesinde ilerlememektedirler.

Klasikleşmiş açıklamasından yola çıkarak yöntembilim, işlerin nasıl, hangi materyal ve kaynaklarla gerçekleştirileceğini açıklar. Bu açıdan yöntembilim, özel bir durum için uygulanabilecek yol gösterici işlemler dizisi şeklinde açıklanabilir.

Yöntem Bilimin Felsefi Temelleri

Yöntembilim, bilimsel doğrulara erişebilmek için takip edilmesi gereken metotları, deneyim ve uygulamalardan elde edilen neticelere dayanarak araştıran bir alandır. Yunanca metot sözcüğü belirli bir hedefe erişebilme uğraşını, bir şeyi takip etmeyi ifade etmektedir. Aristo'nun bu ifadesinin araştırma veya araştırma yöntemi manasında kullanıldığı bilinmektedir. Eklenen “loji” ifadesi ise Yunancadaki logos sözcüğünden gelmekte ve ilimleri belirtmektedir.

İnsan aklının kendi yasalarını araştıran, mantıkla metodoloji arasında benzer bir bilgi mevcuttur. Gerçekten metodoloji akla uygun olguların vakalara uygulanmasından ibarettir. Bu nedenledir ki çoğu müellif metodolojiyi uygulamalı mantıkla aynı manada kullanmışlardır. Mantık ile yöntembilim arasındaki bu ilişkiyi belirttikten sonra, yöntembilim ile felsefe tarihlerine değinmek gerekmektedir. Aristo metodoloji ve mantığın kurucusu olarak bilinmektedir. Aristo Eflatun'dan farklı olarak mantık olgularını, ideallerden ziyade gerçek olaylara tatbik etmiş, böylelikle analiz ve gözlem yöntemlerini bir metotla bütünleştirmiştir.

İnsan zihninin gerçeği düşünme ve bulma uğraşları Rönesans'ın ilan edilmesiyle birlikte tekrar açığa çıkmış ve mantıktan farklı bir yöntembilimin kabul edilmesi ve ilerlemesi ancak yakın çağlarda mümkün olmuştur. Aristo mantığına karşı ilk farklı görüşlerin başladığı on altıncı yüzyıldan bugünlere dek yöntembilim ilminde kritik ilerlemeler görülmüş ve sosyal ilimlerde araştırma metotlarına dek erişmiştir.

Aristo görüşlerine karşı ilk tepkiler Rönesans dönemi düşünürlerinden İngiliz Francis Bacon'dan gelmiştir. Doğaya ancak bilgi ile egemen olunacağını ileri süren Bacon, bunun için de doğa kanunlarını bilmek gerektiği görüşünden hareket ederek bizi yanılgılara yönlendiren ön yargılardan dikkatlice sakınmamız gerekmektedir. Bu görüşleri çarşı, mağara ve tiyatro gibi sembolik adlarla açıklayan düşünür insanlarda ortak olan, ön yargıları “idolatibus” ile belirtmektedir. Örneğin bireyler sevdikleri veya yararlanmalarına kolaylık sağlayan fikirleri gerçek kabul etmek yönelimindedirler. Bunun gibi bireylerin kaldıkları çevrenin, sahip oldukları karakterin, gördükleri eğitim ve öğretimin etkisiyle de ön yargılara ulaşmaları mümkündür. Bacon'a göre önyargılarımızdan bir bölümünün sebebi kullandığımız sözcükler, diğer bir bölümünün sebebi ise üstatların ifadelerini irdelemeden kabul etmemizdir.

Yukarıdaki ön yargılardan kurtulduktan sonra doğayı anlamamıza yardımcı olacak tümevarım yönteminden faydalanarak önce olayları irdelemeye girişmek ve sonra da genel bir kanıya erişmek gerekmektedir. Böylece Aristo'nun en uygun yöntem olarak gördüğü tümdengelim yerine Bacon tümevarımı desteklemiş ve “Novum Organum” ismini verdiği bir yapıtında bu görüşünü ifade etmiştir.

Yöntembilim alanının ilerlemesine önemli katkıda bulunan diğer filozof Fransız Descartes'tir. Meşhur kitabı “Metot Üzerine Konuşma” isimli yapıtında

bireyleri hayvanlardan ayırdığını ve bunun bütün bireylerde başlangıçtan itibaren eşit olduğunu ifade eden Descartes'e göre gerçekliği tamamıyla bilinmeyen bir şey hakkında direkt hüküm vermemek, irdelenen mevzuyu çözebilmek için kısımlara ayırmak, bilinmesi en basitten başlayarak yavaş yavaş zor mevzulara geçmek ve neticede unutulmuş bir nokta olup olmayacağını kontrol etmek gerekmektedir.

Descartes doğruya ulaşmanın bir aracı olarak yöntemsel şüpheden faydalanmaktadır. Bu durumu yöntemsiz ve septik şüphe ile karıştırmamak gerekir. Yöntemsel şüphe bizi şüpheden ve yanıltan kurtaracak, gerçeğe ulaşmamıza yardımcı olacaktır.

Yöntembilimin öne çıkan isimlerinden biri de sosyolojinin kurucusu olan Auguste Comte'tur. İnsanlığın devamlı bir gelişme içerisinde bulunduğunu öne süren Comte bunu “Üç Hat Kanunu” ile ifade etmiştir. Bireylerin olguları dinsel nedenlere bağladıkları bir dönemden sonra, metafizik bir döneme geçilmiş, nihayet olayların yine olaylar yardımıyla ifade edildiği pozitif döneme erişilmiştir.

Comte ilimleri, ortaya çıkışlarındaki kronolojik sıraya göre tasnif etmiştir. Comte ilimlerin kendisinden bir önce ortaya çıkan ilimlere dayandığını ve en genelden en karmaşığa doğru bir sınıflamanın yapılabileceğini ifade etmiştir. Örneğin matematiğin en fazla genelliği arz etmesine karşın, sosyoloji en fazla karmaşık durumda olan bir ilim olarak görünmektedir. Comte sosyolojik kanunlara erişebilmek için tarihi yöntemin kullanılması gerektiğini savunmaktadır. Comte günümüzün sosyal olgularını geçmişteki olayların doğal bir etkileşimi olarak kabul etmektedir.

Fransız filozof Frederic Le Play monografi yöntemini sosyolojik araştırmalarda başarı ile uygulamıştır. Toplumun en küçük parçası olarak aileyi görmüş ve bu alanda çeşitli araştırmalar yapmıştır. Monografi yönteminde temsil gücü olan bir olgu irdelenmekte ve çeşitli unsurlara göre araştırılmaktadır. Nihayetinde tümevarım yönteminden faydalanmak suretiyle yargılara erişilmektedir. Araştırma esnasında dikkate alınması gereken unsurlar içerisinde ailenin özellikleri, geliri, çalışması, diğer parçalarla işbirliği ve coğrafi çevre gibi 19 unsur yer almaktadır. Le Play okulunun sonraki savunucuları bu unsurların miktarını artırmışlar ve sistemi ilerletmişlerdir.

Stuart Mili, Bacon'un yöntem hakkındaki görüşlerini ilerletmiştir. Stuart Mili, yöntembilimin öne çıkan isimlerinden biri olarak görülmektedir. Bacon'un derece, var ve yok levhalarını farklı adlarla ifade eden Stuart ayrıca bir de tortu kuralını

eklemiştir. Bu görüşe göre ilk üç hususa uyan olaylar belirlendikten sonra kalan olaylar içerisinde illiyet bağının oluşturulması mümkün olacaktır.

Ulusal sosyal ilimlerde kullanılacak yöntemin sadece deneyime veya dedüksiyona dayanan geometri veya kimyadaki usuller olamayacağını ileri süren Stuart, bunun yanı sıra ilk iki yöntemin birleşiminden oluşan ve fizikte kullanılan usulün sosyolojiye uygun olduğunu belirtmektedir.

Diyalektik yöntemini geliştiren ve bununla Tarihi Maddeciliği açıklayan Karl Marx bu açıdan öne çıkmaktadır. Diyalektik yöntem, Efesli düşünürlerden Alman filozoflara kadar birçok felsefeci tarafından kullanılmıştır. Sürekli değişim içerisinde bulunan evrende, birbirine zıt güçlerin bitmeyen savaşına tanıklık etmekteyiz. Bu husustan yola çıkan Diyalektik yöntem, üç bölümden oluşmaktadır. Bunlardan birincisi tez, ikincisi antitez ve üçüncüsü ise sentezdir. Marxsist yöntem, Hegel'in ifadesini kanıksamakla birlikte, görüşünü tersine çevirmiştir. Gerçekten Hegel'e göre tüm varlığın gelişmesi idenin ilerlemesine bağlıdır. Marx idenin yerine maddeyi yerleştirerek düşüncelerin farklılaşmasına maddedeki değişmelerin neden olduğunu ifade etmiştir.

Emile Durkheim, “Sosyoloji Metodunun Kuralları”, adlı yapıtıyla yöntem bilim ilmine önemli katkılarda bulunmuştur. Önce sosyal olayın ne olduğunu ifade eden yazar, bunun bireyin iradesi haricinde olduğunu ve kendini zorla kabul ettirdiğini açıklamaktadır. Durkheim sosyal olayların araştırılmasında bunları bir eşya gibi kabul ederek gözlem yönteminden yararlanmak gerektiği görüşünü savunmaktadır (<https://www.iktisatsozlugu.com/nedir-1329-METODOLOJ%C4%B0#.Wp7H4mrFLIU>, erişim tarihi 25.04.2018).

Ontoloji

Ontoloji (varlıkbilim) anlamını “*onta* (varolan)” ve “*logos* (öğreti, teori, bilim)” kelimelerinden almış olup Ontoloji kavramı on yedinci yüzyıldan buyana kullanılan bir kavramdır. Daha net bir açıklamayla “*Ontoloji, varlık bilimidir ve var olanı var olduğu halde ele alır ve inceler*”.

Doğan'a göre (2009) literatürde her ne kadar ontoloji kavramıyla ilk olarak on yedinci yüzyılda karşılaşıldığı bulgularına rastlanılsa da anlayış yetisi olarak “*ontolojik yaklaşım*” oldukça köklüdür hatta ilk tanınmış felsefecilerin hemen

hepsinin “*ontolog*” olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ontolojinin, daha ne olduğunu dair ilk tanımlama girişimine Aristoteles’in eserlerinde rastlanmıştır.

Günümüzde ise ontolojiyi en genel tanımıyla “*varlık bilimi*”, “*varlığın ana kavramlarının, anlamlarının ve belirlemelerinin bilimi*” olarak ifade etmek doğru olur. Gerek ontolojinin tanımı gerekse ontolojinin teması ile ilgili felsefenin farklı yönsemelerinde genel anlamda düşünce ortaklığı mevcuttur. Düşünce bilimin farklı yönsemeleri arasında problemlili çalışma teması olan ve bunların bariz neticesi olarak birbirleri içinde farklılaşmaya ulaştırılan, varlık bilimin olası ve gerekliliği sorusudur.

Felsefe ile deneysel (ampirik) bilimleri güçlü bilimsel zeminde inşa etmek için ontolojiye ihtiyaç vardır. Hatta ontoloji, günlük hayat için bile oldukça hayati bir öneme sahiptir. Günlük deyişle ontoloji olumsuz anlamda “soyut” bir bilim olma özelliği taşısa da bu olumsuz açıklama, varlık bilimin hayati değerine dair realiteyi farklılaştırılmaz. Bilakis ontolojinin, hayati değere sahip bu gücü, “soyut” olma yapısından kaynaklanmaktadır.

Ontoloji için kullanılan soyut kavramının negatif çerçevede kullanılmasına rağmen esasen bu kavramla varlık bilimin yüksek ölçüde geniş kapsamlı bilim dalı olduğu belirtilmektedir. Doğan(2009) bu durumu “*Tikel şeyler arasındaki özsel ilişkiyi ortaya çıkarabilmek ve mantıksal olarak daha üst bir düzeyde kavramlaştırabilmek için, düşünsel soyutlama yöntemine başvurarak onların tikelliklerini belirleyen özellikleri bir tarafa bırakır. Bu bakımdan ontoloji kelimenin olumlu anlamında kuşkusuz soyut bir bilimdir. Ama onun bu soyut olma özelliği, onu aynı zaman da son derece somut bir bilim yapar. Ontoloji, bu soyutlama yöntemine başvurmakla bütünü kavramaya ve kavramlaştırmaya yönelir. Bu bakımdan da ontoloji aynı zamanda son derece somut bir bilimdir. Onun bu özelliği, felsefe ve bilimler arasındaki konumundan kaynaklanır ve ontolojiyi en temel veya diğer bir deyişle başat bilim yapar*” şeklinde açıklamıştır.

Felsefe tarihinde iki temel akım olarak ortaya çıktığı ileri sürülen “İdealizm” ve “Materyalizm” arasında olan üçüncü bir akımdan yani realizmden bahsetmek mümkündür. Başka bir deyişle ontolojinin gerekli olup olmadığı idealizmin temel sorusudur. Örnek vermek gerekirse “Kant” söz konusu soruyu olumsuz yanıtlarken, “Hegel” olumlu yanıtlamıştır. Ontolojinin gerekli olup olmadığı sorusunu materyalist felsefe çerçevesinde sormak anlamsız olacaktır. Bu durum irdelendiğinde materyalist

düşünce bilim, tabiatın içsel yapısının somut ve tabiatta hareketin çıkış noktasının maddenin zıt ilişkili içyapısından kaynaklanmaktadır. Materyalist düşünce bilim kapsamında yöneltilen soru, bu sebeple daha fazla, varlıkbilimin ne şekilde bulunabileceği sorusudur (Doğan, 2009).

Yenilikçi manada gerçekçi yönelim ise varlıkbilimin gerekliliği sorusuna pozitif cevap vermeye müsaittir fakat bu gerçekçi yönelimin varlık bilimsel olacağı manası taşımamaktadır. Örnek vermek gerekirse “John Locke” gerçekçi bir düşünürdür ancak yönelimi epistemolojiktir. Diğer yandan “Thomas Hobbes” da gerçekçi bir düşünürdür ancak Hobbes, felsefesini ontolojik olarak temellendirip şekillendirmiştir. Bu farklılaşmalara açıklık getirilmesi, varlıkbilimin ne tür bir bilim dalı olduğuna şeffaflık kazandıracak ve ne gerçekleştirildiğini, ayrıca varlıkbilimsel soruların neden görmezden gelinemeyeceğini, eğer görmezden gelinirse, bu arayışların kendilerini kapasiteli bir etkilenmeyle ne şekilde zorladığını daha net şekilde gösterecektir. Bahsi geçen değişimi ifade etmeye ve anlamlandırmaya çalışırken basit manada varlıkbilimin ana temalarına değinmek durumundayız.

Doğan (2009) *“Doğal ve toplumsal dünya (varlık), çok çeşitli şeylerin (varolan) ve kaçınılmaz olarak bunlar arasındaki ilişkilere hâkim olan çelişkinin değişik biçimleriyle (refleksiyon belirlemeleri) doludur. Felsefe ileriden beri bu çelişkilerle dolu doğal ve toplumsal dünyayı veya varlığı anlamaya, açıklamaya ve böylece onlara bir anlam vermeye çalışır. Ancak felsefe bu çabasını aynı zaman da kavramlaştırmaya çalışır ve bunu yaparken edindiğimiz bilgileri genelleştirip bilimsel bilgiye dönüştürmek için çaba gösterir. Bu bağlamda en temel soru, varlığın, varlığı dolduran var olanların ve giderek varlığa ve var olanlara dair kavramların (bilinç) kökenine ilişkindir. Bu soruya verilen yanıtı göre felsefeyi iki temel akıma (idealist ve materyalist) ayırmak mümkündür. İdealist felsefe her şeyin kökenini düşünceden (tanrı da düşünsel bir üründür) yola çıkarak açıklamaya çalıştığı için idealisttir. Bazı idealist filozoflar, düşünceyi bilginin öznesinden bağımsız olarak kurgular (Platon, Hegel) ve bundan dolayı bunların geliştirdiği sisteme nesnel idealizm (idealist monizm) denir. Diğerleri kökeni, bilgi öznesine içkin olarak kurgular. Bunların geliştirdiği sisteme ise öznel idealizm (Descartes, Kant, Fichte) denir. Bunlardan farklı olarak materyalist felsefe, düşünce de dâhil (düşünce maddenin özgün bir biçiminin işleyişi sonucu hem doğal-tarihsel hem de toplumsal-tarihsel olarak ortaya çıkmıştır) her şeyi maddeden hareketle ama maddeye indirgmeden (materyalist*

monizm) açıklar. Bu bağlamda her şeyin birbirinden soyut tikel atomlardan oluştuğunu ileri süren materyalist filozoflara mekanik materyalistler (Demokritus, Epikurus, Hobbes, Didero) ve bu bağlamda atomlara ilişkisel yaklaşan ve onları var oluşları ve yok oluşları içinde (tarihsel olarak) ele alan materyalistlere ise diyalektikçi materyalistler (Marx, Engels) denir. Bu bağlamda felsefi bir sistemin açıkça ontolojik bir yaklaşım sergileyip sergilemediğini, onun doğaya, doğanın yapısına ve doğadaki harekete (güç) ilişkin düşünce geliştirip geliştirmede, tezler ileri sürüp sürmediğinde görürüz. Örneğin bu konuda Platon, Aristoteles, Hobbes, Leibniz, Smith, Hegel, Marx ve Engels açıkça tez ileri sürdükleri ve epistemolojik kuramlarını bu tezler üzerine kurdukları için birer ontologdurlar. Diğer taraftan Locke, Hume ve Kant bu konuda düşünce belirtmeyi ya açıkça reddettikleri (Locke) ya da agnostik (bilinemezci) bir duruş sergiledikleri (Hume, Kant) için ontoloji karşıtı bir bakış sergilerler. Ama her üç düşünür de kaçınılmaz olarak ontolojik sorularla boğuşmak zorunda kalırlar. Bunu örneğin Kant'ın özün hem var olup hem de var olmadığını savunmasında, Locke'un düşüncemizin kökeninin madde olup olmadığı konusunda düşünce belirtmekten kaçınıp ama sonunda tanrı kavramına gönderme yapmak zorunda kalışında gözlemlemek mümkündür. O halde, eğer ontolojik sorular, biz istesek de istemesek de, kendilerini bir biçimde dayatıyorsa, felsefeyi baştan bilinçli olarak ontolojik temellere oturtmak gerekir” şeklinde açıklamıştır.

Epistemoloji

Bilim literatüründe farklı fikir akımları bilgiye ve bilginin kaynağına değişik yönlerden yaklaşmış, çıkarımlarını o doğrultuda gerçekleştirmiştir. Biz bu tarz ilerlemeleri epistemolojik yönden incelemek zorundayız. İlkçağ Yunanistan'ında felsefesi olarak “*episteme*” terimi gerçek ve akademik bilgi, ilk temel kurallardan hareketle nesnel olan gerekli bilgi tanımlamasında kullanmıştır. “*Epistemoloji*” terimi ise bilgi ile ilgili sorunları araştıran, *bilginin* ortaya çıkışını, şeklini, gerçekliğini ve kapsam alanını incelemek adına araştırmalar yapan felsefe dalıdır (Deimer, 1999; Aydın ve Uysal, 2015).

Anlamı bilgi demek olan ‘episteme’ ve bilim anlamına gelen ‘logos’ kelimeleri birleşerek epistemoloji kelimesini oluşturmuştur ve genel olarak bilimsel bilginin ne olduğunu açıklamaya çalışır. Felsefe çalışmalarının merkezindeki sorunsalların

başında bilginin kaynağı ve konusu gelmektedir. Bu konuda yaygın olarak iki felsefe okulu bulunmaktadır:

1. *Deneycilik (Empirizm)*: Bilginin çıkış noktasının deney yapmak olduğunu savunan okul, deneycilik adıyla adlandırılmış olup başat temsilcileri: John Locke, Epiküros, Demokritos, Etienne Bonno de Condillac, G.Berkeley ve David Hume'dur.
2. *Usçuluk (Rasyonalizm)*: Empirizme karşılık bilginin çıkış noktasının akıl olduğunu savunan okul, adıyla adlandırılmış olup başat temsilcileri: Platon, Aristoteles, Sokrates, Fârâbî, Gottfried Wilhelm Leibniz, René Descartes, Kant ve Baruch Spinoza (Aydın, 2007).

Yukarıda belirtilen görüşlerin aksine, Kant deney datalarının zaman ve yer görüşü içerisinde us'un bölümleriyle bir araya gelerek bilgiyi oluşturduğunu ortaya atar ve ona göre bilgi deneme ile başlar, fakat olgunlaşabilmesi için aklın algı imgelerine katkı sağlaması zorunludur. Bu katkı olmazsa sadece duyumlar var olur, algı olamaz ve maalesef duyumlar bilgi kabul edilemez (Denkel, 2003).

Kant'ın ardından rasyonalizm çoğunlukla pozitivizm olarak adlandırılmasında Comte'nin de etkisi oldukça fazladır. Pozitivizm diğer adıyla olguculuk, özünde bir nevi bilim felsefesi sayılmaktadır. *Epistemolojik, Ontolojik ve Metodolojik* formatlara hakim pozitivist model, natürel bilimlerden sosyal bilimlere adapte edilmiştir. Comte açısından pozitivizm, aydınlanma sonrasında meydana gelen çatışmaya yönlendirebilecek yegâne felsefi yaklaşımdır. Pozitivizm teolojik ve metafizik düşünce başta olmak üzere, bazı düşüncelere karşı çıkmaktadır. Buna dayanak olarak; bilgiye bilimsel nitelik yüklenebilmesi için izleme ve somut datalar ile desteklenmesi gerektiği gösterilmiştir. Pozitivistlere göre bir dataya anlamlı denilebilmesi için, o datanın doğrulanabilir özellikte olması şarttır (Kızılcılık, 2000).

Positivist akıma göre gerçek doğru, ölçülebilen ve detaylı sayısallaştırmalarla tanımlanabilir ve anlaşılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Öte yandan, bilim felsefesi alanındaki ilerlemelerin etkisiyle genelleyici, nesnel, evrensel, değerden bağımsız, indirgemeci bilim anlayışına sahip olan ve geleneksel yönetim anlayışı olarak değerlendirilen pozitivizm eleştirilmektedir. Bu eleştirilerde öne çıkan hususlar; bilimsel bilginin genellenemez olması, görecelilik, durumsallık, bünyesinde değer barındırma, öznellik gibi durumlardır. (Şişman, 1998).

Pozitivizm sonrası değerler dizisi, realite, bilgi ve doğru şeklinde nitelendirilen sosyal kurgulamalardan oluştuğunu savunur. Başka bir deyişle anlamları insanın kendisi yaratır. Diğer yandan 1970’li yılların ortalarından bu yana her kapsamda sayıları git gide artış gösteren yönetim ve örgüt teorikileri olgusal paradigmaya karşı çıkmışlardır. Yöntem alanında açıkça gözlemlenen bir değişim başlamış olup, araştırmacılar nicel yöntemleri değil, durum çalışmaları ve nitel araştırma yöntemlerini tercih etmeye yönelmişlerdir (Şimşek, 1997).

Teleoloji (Erek Bilim)

Teleoloji, kavramsal açıdan incelendiğinde Yunanca “*telos*” ve bilim manasındaki “*logic*” kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşmuştur. Yunanca “*telos*” ulaşılması istenilen amaç/hedef/erek (end/finality) ve gaye (goal/purpose) anlamlarına gelmektedir. Diğer bir deyişle teleoloji, yaşamı ve evreni ereklerle açıklayan ve temellendiren düşünce biçimi olup her türlü şeyin çıkış noktasında bir “*ereksellik/amaçlılık*” var olduğunu, bir amaçla belirtilmiş veya bir amaca eğilim göstermiş olduğu ideasından hareket etmektedir (Karaçam, 2010).

Abudak (2015) nedensellikten farklı ve ona karşıt olarak Teleoloji kavramını yaşamı ve evreni ereklerle açıklayan ve temellendiren düşünce biçimi olarak ifade etmiş olup her şeyin temelinde bir “*ereksellik*” mevcut olduğu, bir erikle belirtildiği veya bir ereğe atfedildiği düşüncesinden hareket etmektedir. Bu sebeple ortada herhangi bir nedensellik söz konusu ise, teoloji açısından bu durum ereksel sebeplerden meydana gelir. Başka bir deyişle ulaşılacak istenilen ereğe yönelen ve ulaşılacak istenilen ereğe götüren sebep olarak ifade edilir. Böylelikle teleoloji, bir erekçilik ideası şeklinde vuku bulur. Bu ifadelere göre her bir fiil sadece bir ereğe eğilim göstermiş olmakla kalmayıp, erek tarafından da belirlemektedir. Teleoloji bu eğilimleri sonucunda, evreni ve hayatı, amaç-araç ilişkisi üzerine inşa edilmiş yapı olarak gören bir felsefi görüşür.

Evrenin bir telos’a (erek) göre oluştuğunu düşünen ve teleoloji kavramını ilk olarak gündeme getiren düşünür, Anaxagoras’tır (M.Ö.500–428). Anaxagoras teleoloji ile ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: “*Nous (us) adını verdiği ilke evreni oluşturuyordu. Özü gereği kuvvet ve zekâsı bulunan bir eleman olan nous, tamamıyla basit ve homojendir. Nous, kendiliğinden harekete geçebilir. Hareket ve yaşamın kaynağıdır. Ancak, gördüğü iş düşünce yetisinininkine benzediğinden dolayı nous adı*

verilen bu ilkeyi maddi olmayan bir şey olarak anlamamak gerekir. Aslında nous da bir maddedir, yalnız çok ince, pek seçkin bir maddedir. Bütün maddelerin en incesidir, en arınmıştır. Nous, evrene hakim olan ereksel bir kuvvettir. Dünyanın güzelliği ve kaostan kozmosa yükselişinden bu ansal töz sorumludur” (Abudak, 2015).

Her çeşit nesne veya eyleme yöneltile “neden” sorusunun cevabı, aynı zamanda nesne veya eylemin sonunu yani amacını açıklar ve “neden” sorusu için cevaplanabilen her çeşit nesne yada eylem için “teleoloji”den bahsetmek mümkündür. Bu bağlamda kendine “niçin” sorusunun yöneltilebileceği ve sorunun cevabında bir erekbilimin yöneltilebileceği en belirgin tema, insan davranışları ya da eylemleridir. Bu örneklerden yola çıkarak özellikle insan davranışlarının ve eylemlerinin bir erek ve gayeye yöneldiğinde “teleolojiye” sahip olduğu belirlenebilir.

Etik

Etik teriminin literatürde birçok tanımlaması mevcuttur. Etik, Yunanca “ethos-ethikos” sözcüğünden türetildiği belirtilmekte olup alan yazın taramasında “etik” teriminin anlam ve kapsamı üzerinde henüz ortak bir düşünce birliğine varılmadığı tespit edilmiştir, Yunan dilinde etik, “gelenek, ilke, ahlâk sistemi, insan davranışı,” anlamlarını ifade etmektedir (Özkalp ve Kırel, 2011, Özcan, 2010).

Klimzsa (2014) etik kavramını, günlük anlamda “Kişinin davranışlarına temel olan ahlak ilkelerinin tümü” olarak açıklamıştır. Diğer bir ifadeyle etik kavramını; insanlara “davranışlarından ne yapmak doğrudur?” sorusuna kılavuz ilkeler, olarak tanımlamıştır.

Çalışma hayatımızda uygulama yaparken ve kararlar alırken bir takım değerlerden uzaklaşmadan hareket edilen öğeler ve teamüller süreci olan etik, TDK sözlüğünde “çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü” olarak ifade edilmektedir. Bu süreç tüm insan davranışlarında, eylemlerinde ve bütün faaliyetlerinde nelerin yapıp, nelerin yapılmayacağını, farkında olunmasını ve gerçekleştirilmesini ifade etmektedir (Aydın ve diğerleri, 2004; Özcan, 2010).

Etik kavramının felsefi bir süreç olduğunu, bu süreçte karar alırken ve uygularken belirli standartlara, ilkelere bağlı kalınması gerektiğine dikkat çeken Şen, (2012) etik kavramını kişilerin eylemlerine dayanak olan ahlak öğelerinin tümü

şeklinde ifade etmiş olup başka bir deyişle etik kavramını, kişilere eylemlerin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini belirlemede rehberlik eden değerler, ögeler ve standartları olarak tanımlamıştır.

Kendine özgü davranışlar içerdiği belirtilen, yasalar tarafından kontrol edilmeyen etiğin kültürel ve geleneksel bir standart olarak insan davranışlarının sonuçlarına odaklı, yasal zorunlulukla gerçekleştirilen eylemlere kıyasla kalıplaşmış özelliklerini temin eden davranışları gerekli kılmaktadır. Etik, toplulukların yasaları, kültürleri ve gelenekleriyle ortaya çıktığından dolayı; her toplumda çeşitlilik göstermektedir. Bu nedenle herhangi bir toplumda etik ya da etik dışı şeklinde anlaşılan davranışlar ya da eylemler, başka toplumda karşıt bir açıklama olarak algılanabilmektedir (Doğan, 2008).

(Kirel, aktaran İlhan, 2005) belli bir eylemin etik açısından uygun olup olmadığını, sadece bireylerin kişiye ait etik ve değer değişkenlerince değil, “*kitle iletişim*”, “*çıkarcı grupları*” ve “*örgütleri*” de içine alan toplum tarafından belirlendiğini ifade etmiştir. Şöyle ki bir davranışın, eylemin etik açıdan konumunu ortak toplumsal normlar ve bakış açıları belirlemektedir. En sade anlatımla ifade etmek gerekirse etik düşünceden ve etik eyleminden bahsediliyorsa, bundan her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlama, art niyet taşıma, cezadan çekinme, üst güçlerden çekinme/korkma ve yasaya biat etme gibi sebeplerle ilişkili olamaması gerekmektedir.

Etik kuramları ve tarihteki gelişimi incelendiğinde; etik algısının tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmemekte olup, antik çağlardan buyana farklı topluluklarda etik anlayışının mevcut olduğu alan yazında sıkça karşımıza çıkmaktadır.. ” Dinler Tarihi”, “Felsefe Tarihi”, “Antropolojik ve Arkeolojik Bulgular” bu araştırmaların varlığını kanıtlar niteliktedir. Araştırmacılar tarafından Antik Çağ felsefelerinde felsefi etik anlayışına rastlandığı ifade edilmiştir. Antik çağlarda rastlanılan bu anlayışları, ilk olarak var meydana geldikleri çağ ve o yörenin toplumsal ve kültürel özellikleriyle yakından alakalıdır.

Tunalılar’a (2010) göre tüm dinlerin gayeleri açısından bir çeşit etik sistemi olduğunu ifade etmiş olup insanın nasıl davranması gerektiğini öğretmeye çalışmaktadırlar. Etik teorileri dinsel etiğin dışında “İlkçağ Etik Teorileri”, “Ortaçağ Etik Teorileri” ve “Modern Etik Teorileri” şeklinde üç döneme ayrılmış olup etik

tarihi süreci; toplumlara, zamana, ekonomiye, politik ve sosyal değişkenlere göre farklılaşan süreç olarak açıklamıştır.

-İlkçağ Etik Teorileri

Kaynağın akıl olduğu varsayımına dayanan ve teleolojik yapı olarak ifade edilen “İlkçağ etiği”, insanın gayesinin iyi ve erdemli bir hayat olduğu, insanın doğasında ahlakın bulunmadığı ancak ahlakın toplumsal hayattaki yaşam tarzı ile kazanıldığı, ahlak teriminin insan faaliyetlerinden meydana geldiğini ve insanlarca kabul edildiği yönündeki düşünceleriyle, düşünce bilimciler etik kuramlarını başlatmışlardır. Bahsi geçen düşünce bilimciler göre değer sayılabilecek herhangi bir kıstasın olmadığı izah edilmiştir. İlk çağ teorilerinde iler ki dönemin mutluluk etiği kuramını geliştiren Sokrates ile devam ettiği belirtilmiştir (Tunalılar, 2010).

Yunan felsefesinde “etik” teorisinin öncüsü sayılan Sokrates, düşünce bilimin merkezine beşer ile beşeri ilişkilerini koymas ve beşerin ahlaki yönünü öne çıkarması nedeniyle; beşere felsefik anlamda yeni bir bakış kazandırmıştır. Tunalılar (2010) etik ile ilgili alan yazında başka bir kuram olarak kendini gösteren “kendini gerçekleştirme” kuramının teorikçileri, neden iyilik yapılması gerektiğine dair felsefe geliştiren ve birey için en yüksek iyinin ne olduğunu sorgulayan Eflatun (Plato) ve Aristoteles olduğunu ifade etmiştir.

-Ortaçağ Etik Teorileri

Din adamlarının her çevrede kendini hissettirdiği, mevcut görüşlerde radikal dönüşümlerin yaşandığı ve zemini teolojik sayılmayan görüşlerin genel itibariyle terk edildiği ortaçağda; etik teorilerinden “sonsuz mutluluk” temsilcisi olan Thomas’a göre, “İnsan yaratıcı tarafından yaratılmış olmanın bilinciyle yaşamalı ve erdemli davranışlar sergilemelidir” der. Ortaçağ süresince dini ağırlıklı felsefe inancın hizmetinde varlığını sürdürmüş olup otoriteye ve geleneğe başkaldırma süreci modern dönemde gerçekleşmiştir (Tunalılar, 2010).

-Modern Çağ Etik Teorileri

Kurtoğlu’na (2008) göre çağdaş dönemin uzun soluklu ve en etkili akımın “tüm insani faaliyetlerin temeline faydayı koyan ve insani faaliyette bulunmaya yönelten temel güdünün fayda” olduğunu benimseyen bir görüş olarak açıklanan faydacılık etiğidir. Faydacılık düşünce bilimine göre; bir hareket ya da eylem, şahsa yüksek

ölçüde fayda sağlıyor ya da asgari düzeyde kişi için az miktarda zarara neden oluyorsa o hareket ya da eylem etikdir.

Modern dönemin önemli fikir adamlarından “Moupertius”, “Voltaire” ve “Rousseau” etik hakkında felsefi çalışma ve araştırma yapmış olsalar da, Kant’ın felsefi çalışmaları kadar ses getirememiştir. Kant’ın “ödev etiği” ismi verilen teorisine göre; *“eylemlerin sonuçları insanın müdahale alanının dışında kalmaktadır; bu nedenle iyi davranışları bir ödev titizliği ile yerine getirmek ahlaki açıdan gereklidir”*. Modern çağın bir diğer etik kuramı ise “özgürlük etiği” şeklinde belirtilmiştir. Özgürlük, karar verme yetisi ile alakalı bir kavram olup etik sayılmanın başat prensibi, karar verme yetisinin bağımsız olmasıdır. Diğer bir manada özgürlük, akıl sahibi tüm canlıların karar verme yetisinin bağımsızlığı şeklinde betimlenmiştir (Tunalılar, 2010).

Dünyada Eğitim Yönetimi Alanının Tarihsel Gelişimi ve Bilimselleşme Süreci

Yönetim bilimi alanında yer alan eğitim yönetimi, 1950’li yıllardan sonra kendini gösteren oldukça genç bir bilim dalıdır. Son zamanlarda yoğunlukla bünyesinde bir *“araştırma ve kendi kendini sorgulama”* sıkıntısı taşıyan eğitim yönetimi Walker ve Dimmock’a (1998) göre teori ve pratik bakımından hızlı şekilde ilerlemektedir (Beycioğlu ve Dönmez, 2006).

Bu bağlamda eğitim yönetimi, araştırmanın ve pratiğin birlikte olduğu çalışma sahasıdır. “Liderlik”, *“örgütsel yapı”*, *“eğitim örgütlerinde karar alma”* gibi konular araştırma sahasına dâhildir. Çalışma alanı olarak incelemek gerekir ise yaygın ve örgün eğitim kurumlarında faaliyet gösteren eğitim yöneticileri için veri sağlamaktadır.

Eğitim yönetimi alanı, ilk olarak ABD’de üniversitelerde yirminci yüz yılın başlarında açılan bölüm ve programlar aracılığıyla gelişmeye başlamış; daha sonra da bir uzmanlık alanı haline gelmiştir (Hoy, 1994).

Eğitim yönetimi alanının gelişimini incelediğimizde, sosyal bilimlerde ortaya çıkan farklı paradigmalardan, alanda ortaya çıkarılan çalışmaları etkilediği görülmektedir. 1950 öncesi üretilen çalışmalarda geleneksel ve pozitivist paradigmalardan; 1970’lerden sonra yorumlayıcı ve eleştirel yaklaşımların; 1990’lı yıllardan sonra ise post modern paradigmalardan etkili olduğu görülmektedir. 1950 yılından itibaren sayısı artan eğitim yönetimindeki araştırma ve çalışmalarda “Teori Hareketi” olarak bilinen bir eğilim ortaya çıkmıştır (Bursalıoğlu, 1978). Doğa

bilimlerinde kullanılan bilimsel yöntemlerin insan ve toplum bilimlerini açıklamada kullanabileceğini ve sosyal bilimlerdeki olguların nesnel biçimde genellenebileceğini öne süren bu hareket eğitim yönetimi alanında bilimselleşmeyi başlatmıştır. “*Teori Hareketi*” nin asıl gayesi eğitim yönetimiyle alakalı kuramsal bir zemin oluşturarak, alandaki uygulayıcılara bu konuda yol göstermektir. Bu akımın en önemli temsilcilerinden olan Halpin’e göre Teori Hareketi, eğitim yönetiminde bilgi birikimine ve teoriye vurgu yaptığı için önemlidir. Teori, uygulayıcılar ve bilim adamı arasında bir köprü oluşturmalıdır. Araştırmacının esas amacı ise teorilerle uygulamalar arasındaki bu köprüleri inşa etmek olmalıdır (Halpin, 1958). Eğitim yönetimi alanında kuram ve uygulama arasında kopukluk bulunduğu literatürde sıkça dile getirilen bir konu olmuştur. Keedy ve Achilles (1997) ve Hoy ve Miskel (2010) kuram ve uygulamanın birbirinden hiçbir zaman ayrılamayacağını sıkça vurgulamışlardır.

1974 yılında Greenfield’in, Teori Hareketi’ni sorgulayarak eğitim yönetimi alanında bir dönüm noktası yaratması, bu harekete yönelik bir takım eleştirileri gündeme taşımıştır. Bu eleştiriler eğitim yönetiminin mekanik bir süreç olarak ele alınmaması, insani bir bilim olarak ele alınması gerektiği yönündedir. Amacı kısa zamanda çok sayıda veri elde etmeye dönen ve insan doğasını dar kalıplara sığdırmaya çalışan Teori Hareketi’nin artık işlememektedir. Rasyonel ve pozitivist görüşler; örgüt, insan ve yönetim kavramlarını açıklama ve alakalı sorunları çözüme kavuşturmada pasif kalınca (Aydın, Yılmaz ve Altınkurt, 2013) 1970’li yıllardan başlayarak yönetim bilimi ve örgüt kapsamında bir çeşit paradigmatik değişim başladığına dikkat çekilmiştir (Şimşek, 1997). Bahsi geçen paradigmatik değişim ise eğitim yönetimi alanında alternatif yaklaşımların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Örgüt ve yönetim alanında eleştirel, yorumlayıcı, feminist, sembolik kuram, kaos kuramı, örgütsel öğrenme kuramı bu süreçte geliştirilen kuramlardan bazılarıdır (Beycioğlu ve Dönmez, 2006).

Pozitivist sonrası dönem diye isimlendirilen bu dönemde sadece yeni kuramlar ortaya çıkmamış, araştırmalarda kullanılan model ve yöntemlerde de birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. Pozitivist paradigmanın etkisi altında üretilen çalışmalarda genel olarak nicel araştırma modelleri kullanırken, pozitivist ötesi paradigmlar çerçevesinde biçimlenen araştırmalarda ise nitel araştırma modelleri kullanılmaya başlanmıştır. Pozitivist ötesi paradigmlar, pozitivist paradigmların aksine tek bir gerçekliğin olmadığını, olguların ve insan davranışlarının son derece

karmaşık olduğunu savunmaktadır. Bu nedenle insan davranışlarını ve sosyal olguları açıklamada evrensel yasalar kullanmak yerine, her olgu kendi içinde değerlendirilmelidir. Pozitivist ve pozitivist ötesi kuramlar ile bunlara bağlı araştırma geleneklerinin eğitim yönetimi alanında varlığını sürdürdüğü görülse de hala pozitivist geleneğin egemen olduğu bilinen bir gerçektir (Aydın, Erdağ ve Sarier, 2010).

Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanının Tarihsel Gelişimi ve Bilimselleşme Süreci

Milli bir eğitim sistemi geliştirmek için Cumhuriyet’in kurulmasının ardından 1924 yılında kabul edilen “*Tevhid-i Tedrisat Kanunu*” ile öğretim birliğini gerçekleştirmişlerdir. Bu kanun ile eğitim-öğretim uygulamalarına ve değişik isimler altında uygulama gösteren okullar bir araya getirilmiştir. İlgili yasa gereğince öğretim birlikteliğini ileri seviyelere taşımak üzere bakanlığa bağlı taşra ve merkez örgütlerinin eskisinden farklı bir yapılanmayla çalışmaları hedeflenmiştir. 1928’de Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlı Pedagoji bölümü faaliyete yeni başlayacak olan eğitim örgütlerine yönetici, müfettiş ve öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulmuştur (Balcı 2006). “*Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü*”nün (TODAİE) açılmasıyla 1953 yılında kamu idaresi uzmanlık programı faaliyete girmiştir. Eğitim yönetiminin gelişmesine ayrıca katkı olarak Enstitü 1979-1980 öğretim yılından itibaren “Eğitim Yönetiminde Uzmanlık Programı” başlamıştır (Kaya, 1979). Bakanlar Kurulunun 6/209 sayılı kararıyla 1962 yılında oluşturulan “*Merkezi Hükümet Teşkilatı Projesi*” (MEHTAP) raporuyla Türkiye’de eğitim yöneticilerinin nasıl yetiştirilebileceğine ilişkin görüş ve önerilere değinilmiştir. 1965’te Ankara Üniversitesinde “*Eğitim Fakültesi*”, 1966’da Hacettepe Üniversitesi eğitim bölümünde “*Eğitim Yönetimi Teftişi ve Programı*” açılmıştır (Balcı, 2006). Ülkemizde eğitim yönetiminin bilimsel bir çalışma alanı olarak ortaya çıkması ise 1960’lı yıllarda yurt dışında eğitim almış akademisyenlerin dönemlerine ilişkin kuram ve yöntemleri ülkeye taşımasıyla başlamıştır. Ancak; eğitim yönetimi alanı, merkeziyetçi anlayışın ülkedeki varlığı, eğitim yönetimi alanında ülke dışı eğitim olanaklarının kısıtlanmış olması, teori ve pratikte alanındaki klasikleşmiş kopukluk ve bilim üretme misyonu olan üniversitelerin birbirleri arasında işbirliği veya iletişim problemleri sebebiyle zayıf düşmüştür (Şimşek, 1997).

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, yurt içinde ve yurt dışında yapılan benzer çalışmalara yer verilmiştir.

Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Balcı (1988) EAQ' deki ("*Educational Administration Quarterly*") 1976-1985 yılları arasındaki eğitim yönetimi alanında yazılan makaleleri taramış basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçtiği çalışmada şu sonuçlara ulaşmıştır.

- Araştırmalarda analiz ünitesinin ihmal edildiği,
- Eğitim yöneticisinin "davranış nedenleri" ve "davranışının neden olduğu etkiler" ile "*okulun örgütsel davranışının nedenleri*", "*örgütsel okul davranışına okulun etkileri*" gibi iki paradigma ile sınırlandığı,
- Örneklem saptanmasına yeterince özen gösterildiği,
- Genel tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı,
- Veri toplama aracı olarak anket tekniğinin çoğunlukla kullanıldığı
- Betimsel ve ilişkisel istatistik tekniklerin sıklıkla kullanıldığı bulgularına ulaşmıştır.

Balcı (1990) "*Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde*" 1990 yılına kadar yazılmış lisansüstü (doktora) tezleri tarayarak şu bulguları saptamıştır.

- Doktora tezleri yaratıcı kavramından oldukça uzak ve benzer araştırmalardır.
- "*Evren ve örneklem*" düzeyine bakıldığında doktora tezleri "iyi" nitelendirilebilecek durumdadır.
- Tezlerin veri toplama materyallerinin "*geçerlik ve güvenilirlik*" düzeyi açısından "orta" seviyede olduğu, çoğunlukla nicel araştırma metotlarının kullanıldığı, "*Eğitim Yönetimi ve Planlamasında*" üretilen doktora tezlerinin "iyi" düzeyde olduğu saptanmıştır.

Balcı (2004) "Türkiye'de Fen Bilimleri Eğitimi Tezleri" çalışmasında fen bilimleri eğitimi alanında yazılmış olan 293 yüksek lisans ve doktora tezlerini çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve bu amaç doğrultusunda fen bilimleri eğitimi alanında yazılmış tezlerin bir listesi çıkarılmış ve YÖK Yay. ve Dok. Dai. Başk. ulaşılabilen tezler çalışmada yer almıştır. Çalışmada tezlerin yıllara, kurumlara, dile, cinsiyete göre dağılımları konusunda ayrıntılı bilgi verildiği gözlenmiştir.

Okutan ve Ekşi (2007) tarafından yapılan “2000–2003 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Alanında Yapılmış Olan Yüksek Lisans Tez Özetleri Çalışması”nın amacı alandaki tüm ilgililerin kullanabileceği bir tez müracaat kaynağı hazırlamaktır. 2000–2003 yılları arasında yapılmış olan tezlerin özetleri Yüksek Öğretim Kurumu Dokümantasyon Merkezinden temin edilerek 178 adet tez özetinin incelenmesi sonucu şu bulgulara ulaşılmıştır;

- Belirtilen yıllar arasında ülkemizde “Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi” bölümünde tezli yüksek lisans eğitimi veren üniversiteler arasında ilk sırayı Ankara Üniversitesi (% 15.17) aldığı; ikinci olarak % 8.99 oranla Eskişehir Osmangazi Üniversitesi; devamında ise % 8.43 oranla Hacettepe Üniversitesi; % 8.43 Gazi Üniversitesi; % 6.74 oranla Marmara Üniversitesi ve %6.17 oranla Gaziantep Üniversitesi olarak sıralandığı belirlenmiştir.
- Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi alanında yapılan çalışmalar sayıca yükselen bir grafik çizdiği gözlenmiştir.
- Ülkemizde Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi alanında yapılan çalışmalarda % 82,59 gibi yüksek bir oranla nicel yöntemlerin kullanıldığı; nitel yöntemlerin % 12,92 oranında kullanıldığı; karma yöntemin ise % 4.49 oranında kullanıldığı tespit edilmiştir.
- En çok üzerinde çalışılan konular olarak Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi bilim dalında %10.11 oranla “liderlik”; %6.74 oranla “toplam kalite yönetimi” ve %5.62 oranla “yönetim sorunları” konuları olduğu tespit edilmiştir.

Kabaca ve Erdoğan (2007) çalışmalarında “fen bilimleri” ve “matematik eğitimi” alanlarında üretilen lisansüstü tezlerinin istatistiksel hatalarını incelenmeyi hedeflemişlerdir. Araştırmada çalışma grubuna ilgili alanlardaki 129 tez çalışması dâhil edilmiştir. İncelenen tezlerde yapılan hatalar yedi farklı alt boyutta değerlendirilmiştir. Bunlar; örneklem seçimi ile ilgili hatalar, veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenilirlikleri “ile ilgili hatalar, betimsel istatistiklerin kullanımına yönelik hatalar, normal dağılım tespitine yönelik hatalar, parametrik ve parametrik olmayan testlerin kullanımı ile ilgili hatalar, ifade hataları ve biçimsel hatalar” olarak tespit etmişlerdir. Araştırmada, lisansüstü tezlerin birçoğunda istatistiksel hataların yapıldığı gözlenmiştir. Tez çalışmalarının genelinde bağımlı ve bağımsız grup t-

testleri tercih edilmiştir. Lisansüstü tezlerdeki istatistiksel çözümler, tezlerde mevcut amaçlara uygunluğu bakımından incelendiğinde ise, Örnekleme alınan tezlerin %72.8'inin ($n=94$) amaçları ile uyumluluk gösterdiği, %27.2'sini ($n=35$) ise amaçları ile uyumluluk göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tezlerin %69.7'sinde ($n=90$) "örneklem seçimi" ile ilgili yanlışlıklar olduğu da saptanmıştır. Deneysel çalışmaların neredeyse hepsinde yanlış genellemelere gidilmiştir ve evren-örneklem ikilisi kullanılmıştır. Örneklem kapsamına alınan 129 tezin herhangi birisinde "faktör analizi" gibi yapı geçerliğini sınavan geçerlik çözümleriyle karşılaşmamıştır.

Balcı ve Apaydın (2007) "Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi" makalelerini inceleyerek eğitim yönetimi araştırmalarının konuları evren-örneklem düzeyleri, araştırma desenleri, veri analiz biçimlerine göre değerlendirme yapmış olup şu bulgulara ulaşmıştır.

- Okulların süreçlerine bir yoğunlaşma olduğu gözlenmiştir.
- Örnekleme giren araştırmalarda tarama modelinin çoğunlukla kullanıldığı, veri toplama aracı olarak anket tekniğinin sıklıkla kullanıldığı gözlenmiştir.
- İncelenen makalelerde ikiden fazla değişkenli analiz kullanımının az olduğu ve büyük çoğunluğunun nicel çalışma olduğu ve kullanılan istatistiksel yöntemlerin temel düzeyde olduğu görülmüştür.
- Evren ve örneklem, araştırma deseni bakımından incelendiğinde makaleler "orta" düzeyde bulunmuştur.
- Araştırmaların genellikle pratiğe dönük çalışmalar olduğu da bulgular arasındadır.

Üstüner ve Cömert (2008) ise EYTPE ("Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı") alanında yüksek lisans ve doktora programında okutulan dersler ve bitirilmiş tez çalışmaları bakımından incelemiştir. Yüksek lisans programında okutulan 25 derse ve doktora programında okutulan 13 derse ait nicel analiz ve 1985-2006 yılları arasında tamamlanmış lisansüstü tezlerinin "sayıları", "yıllara göre dağılımları" ve "anahtar kelime frekansları" karşılaştırılarak analiz etmişler ve aşağıdaki sonuçlara ulaşmışlardır.

- Farklı isimlerle 272 ders Yüksek lisans programlarında, 170 ders ise doktora programlarında okutulmaktadır.

- Yüksek lisans programında “Eğitim İstatistiği” ve “İnsan Kaynakları Yönetimi” derslerinin en çok okutulan dersler olduğu; doktora programında ise en fazla “Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi” dersinin okutulduğu saptanmıştır.
- 1985-2006 yılları arasında totalde 1113 tez tamamlanmış, bunlardan 909’u yüksek lisans 204’ü doktora olmak üzere; yüksek lisans alanından çok tez 2005’te; doktora alanında ise en çok tez 2002’de üretilmiştir.
- 1985-2006 yılları arasında üretilen 1113 tez çalışmasında belirtilmiş 3559 anahtar sözcüğün çözümlenmesi neticesinde anahtar kelime olarak 864 farklı kavramın yer aldığı, en fazla kullanılan anahtar sözcüklerin 180’inde “eğitim yönetimi” , 174’ünde “öğretmenler”, 160’ında “okul yöneticileri”, 130’unda “ilköğretim okulları” terimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Ulutaş ve Ubuz’un (2008) “*matematik eğitiminde araştırmalar ve eğilimler*” konulu araştırmasında, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Dergisi, Avrasya Eğitim Araştırmaları Dergisi, İlköğretim Online ve Eğitim ve Bilim Dergisi’nde 2000-2006 yılları arasında yayınlanan bir dizi içerik analizi makaleleri üzerinde yürütülmüştür. Araştırma kapsamında toplam 129 makale incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre; çalışmaların çoğu ilköğretim öğrencileri veya öğretmen adayları ile yapılmıştır. Ayrıca çalışmaların çoğu testlerin ve anketlerin çoğunlukla kullanıldığı nicel ve deneysel araştırmalardır. Bir başka bulgu ise çalışmaların çoğunun sayılar ve geometri konularında yapılmış olmasıdır. Bilişsel ve duyuşsal araştırma konuları en sık incelenen temalardır. Çalışmaların büyük çoğunluğunun İç Anadolu Bölgesi’ndeki öğretim üyeleri tarafından yapılan çalışmalar olması da araştırmanın bulguları arasındadır.

Arık ve Türkmen (2009) 2008’de *SSCI*’de (“*Social Science Citation Index*”) taranan dört eğitim bilimleri dergisinde yayınlanmış makaleleri taranan makalelerin alanlarına göre dağılımı, yazarların kurumlarına göre dağılımı, makalelerde kullanılan kaynakça sayısı, araştırmalarda kullanılan araştırma türü, katılımcı özellikleri, katılımcı seçimi, değişken sayıları, kullanılan ölçek, kullanılan ölçeğin özgünlüğü, kullanılan analiz türü ve kullanılan paket program açısından incelemiş ve şu sonuçlara ulaşılmışlardır.

- (%31) oranla yayınlanan makalelerin içerisinde en fazla eğitim teknolojileri alanında makalelere ter verildiği

- Makalelerde ortalama 27 kaynaktan yararlandığı ve araştırmalarda yeterli kaynağın kullanılmadığı,
- Nicel araştırma yönteminin (%68), nitel araştırmaya göre, daha çok kullanıldığı
- Nitel araştırmalarda içerik analizinin sıklıkla tercih edildiği
- Kullanılan istatistiki teknikler açısından incelendiğinde betimsel istatistikler, t-testi ve varyans analizinin sıkça kullanıldığı; en az kullanılan istatistiki tekniklerin korelasyon, regresyon ve path analizi olduğu,
- Geçerlik analizinde; faktör analizi, kapsam geçerliği ve yordama geçerliği; güvenirlik analizinde ise; KR-20 ve test-tekrar test tekniğinin oldukça sık kullanıldığı görölmüştür.

Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından yapılan araştırmanın amacı fen eğitimi araştırmalarında kullanılan veri analiz süreçleri, incelenen konular, araştırma metotları 21 ve dizaynının ne tür bir eğilimde olduğunu belirlemektir. Türkiye’ de 413 belge, 28 farklı dergiden veri toplanmıştır. Her bir araştırma çalışılan konu bağlamında içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda görölmüştür ki; fen eğitimi araştırmaları yeni olmasına rağmen eğitim araştırmacılarının büyük dikkatini toplamış, yapılan araştırma sayısı 2005’te zirve yapmış, 2006 ve 2007’de düşmeye başlamıştır. Uluslararası çalışmalara benzer olmasına rağmen sıkça çalışılan konular ve araştırma metotları bakımından farklılıklar vardır. Diğer yandan bu çalışma bulgusunda da nicel yöntemin baskın olduğu görölmüştür.

Ensari, Dünder, Asan ve Parlar (2009) “Ne ve Niçin Tartışmaları I: Eğitim Yönetimi Denetimi Teftişi ve Planlaması Anabilim Dalı Yüksek Lisans ve Doktora Program İçeriklerine İlişkin Yurt İçi Taramayla Öneri Havuzu Oluşturma alışması” ile Eğitim Yönetimi Denetimi/ Teftişi ve Planlaması Anabilim Dalına ilişkin Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan 143 üniversitedeki 27 yüksek lisans, 10 doktora programı ders içerikleri tümevarım yaklaşımı ile kategorisel analizi yapılmasını amaçlamışlardır. Yapılan analiz sonucunda toplam 10 genel alan kategorisi altında 28 yüksek lisans, 22 doktora dersinden oluşan (yurtiçi) içerik öneri havuzu bulunmuş ve yeni araştırma konuları önerilmektedir. Araştırmanın bulgularına incelendiğinde;

- Yüksek Öğretim Kurumunda “Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması” anabilim dalı lisansüstü programında okutulacak ders ve içeriklere ilişkin yayınlanmış bir ereve rehber olmadığı,

- Üniversitelerin resmi web sitelerinde yayınlanmadığı için ders içeriklerinin hazırlanmasında program çıktılarıyla hedefler bazında ilişki bulunmadığı
- Ana bilim dalında okutulan ders türleri göz önüne alındığında çeşitlilikten ziyade alandaki eşgüdümsüzlüğün ortaya çıktığı saptanmıştır.

Alper ve Gülbahar (2009) “*Turkish Online Journal of Educational Technology*” (TOJET) dergisinde eğitim teknolojileri alanında yayınlanan makalelerin eğilimlerini ve konularını ortaya çıkarmak amacıyla 2003-2007 yılları arasında yayınlanan makaleleri inceledikleri araştırmanın bulguları şu şekildedir: Makalelerde belirli amaçlarını ortaya çıkarmak için; 1) araştırmanın altında yatan teoriler ve metodolojiler, 2) en fazla işlenen ve en az işlenen konular, 3) araştırmayı şekillendiren tasarım tipleri, 4) seçim konuları, boyutları ve örnek düzeyleri 5) yazarların sayısı, veri toplama metodu, referanslar ve değişkenler gibi diğer bazı konular incelenmiştir. Detaylı doküman analizinden sonra makaleler dikkatlice incelenmiş ve seçilmiş kriterlere göre kategorize edilmiştir. Sonrasında analiz edilen verilerin bir kısmı sayısal değerlere dönüştürülmüş ve grafiklerle gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; eğitim teknolojileri alanındaki çalışmaların kalitesini arttırmak amacıyla araştırmaların teorik bir temeli olmalıdır, araştırmalarda karma yöntem (nicel ve nitel) birbirini tamamlayacak şekilde kullanılmalıdır. Yeni konular araştırılmalıdır, disiplinler arası konular incelenmelidir örneklem seçiminde veri toplamada, araştırma tasarımında çeşitlilik olmalıdır.

Gizir ve Köle (2009) “Eğitim Yönetimi Alanında Liderlik Üzerine Yapılan Çalışmaların Kuram, Yöntem ve Ele Alınan Değişken Açısından İncelenmesi” konulu çalışmada “*Türkiye’de eğitim yönetimi alanında liderlik ile ilgili yapılan çalışmaların teorisel temeller, örnekleme ve kullanılan araştırma teknikleri bakımından incelemesinin yanında bu terimin ne tür değişkenler ile olan bağlantının belirlenmesini*” amaçlamıştır. 2000-2009 yılları arasında eğitim yönetimi alanında liderliği örgütsel düzeyde ele alan 58 araştırma incelenmiş olup sonucunda ortaya çıkan kuram ve yaklaşım, yöntem, örneklem ve değişken kategorilerinin sıklığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçları şu şekildedir.

- “Dönüşümsel Liderlik”, “Öğretimsel Liderlik”, “Stil Yaklaşımı” ağırlıklı olarak odaklanılan kuram ya da yaklaşımlar olduğu saptanmıştır.

- Çoğunlukla ilköğretim kademesi düzeyinde “öğretmen” ve “öğretmen+yönetici” nin örnekleme dahil edildiği görülmüştür.
- Nicel araştırma metodunun incelenen araştırmalarda sıklıkla kullanıldığı
- 29 araştırmada (%50) temel alınan kuram çerçevesinde “liderlik davranışı gösterme” üzerinde durulurken, diğer 29 araştırmada liderlik sıklıkla “iş doyumu, örgütsel bağlılık ve güven” değişkenleri ile ilişkilendirilmiş olduğu bulguları saptanmıştır.

Karadağ (2009) “*Türkiye’de yürütülen eğitim bilimleri alanındaki doktora tezlerinin tematik ve metodolojik*” yönden irdelenmesi konulu araştırmanın örnekleme 2003-2007 yılları arasında yapılan 224 doktora tezinden oluşmaktadır. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği araştırmada modellerinin nitelik seviyeleri ve yapılan analitik hata tipleri belirlenmeye çalışılmıştır. Doküman analizi ile toplanan veriler betimsel istatistik, frekans analizi ve tipolojik analiz kullanılarak çözümlenmiş olup şu bulgulara ulaşılmıştır.

- Kullanılan model ve temel amacın uyumsuz olması,
- Mevcut isimlendirme hataları,
- Modelle ilgili açıklama yanlışları,
- Modele yer verilmemesi gibi model boyutuna ilişkin hata tipleri saptanmıştır.
- Çalışma kapsamında incelenen tezlerde başarı, tutum, yapılandırmacı öğrenme, öğrenme stilleri ve ilk okuma- yazma öğretimi çalışma oranı oldukça yüksek olan temalardır.

Aydın, Erdağ ve Sarier (2010) 2004-2008 yılları arasında Eğitim yönetimi alanında ülkemizde ve gelişmiş olarak nitelendirilen dört ülkede (“*Amerika, İngiltere, Kanada ve Avustralya*”) yayınlanmış makaleleri tema, metot ve elde edilen bulgular yönünden karşılaştırarak değerlendirmek amacıyla yürüttükleri çalışmada, aşağıdaki bulgulara ulaşımlardır.

- 2004-2008 yılları arasında üretilen makalelerde “*örgüt yönetimi*”, “*örgüt kültürü*”, “*liderlik*” ve “*örgütsel davranış*” konularına sıkça yoğunlaşıldığı,
- Değişim, inovasyon, eğitim planlaması ve eğitim politikaları, konularında neredeyse hiçbir çalışmanın yapılmadığı

- Amerika, İngiltere, Kanada ve Avustralya’da liderlik, okul etkililiği, örgütsel yapı ve süreçler, okul yöneticiliği, teori, araştırma ve uygulama konularının tercih edildiği
- Ülkemizde nicel yöntemler tercih edilirken, Amerika, İngiltere, Kanada ve Avustralya’da nitel ve karma yöntemlerin kullanıldığı söylenebilir.

Aypay vd. (2010) 1999-2007 arasında eğitim yönetimi alanında yayınlanmış 13 “*eğitim yönetimi dergisinden*” tesadüfi örneklem yoluyla belirlenen 449 ampirik makaleyi sayfa sayısı, yazar, literatür, yöntem, kaç kaynak kullanıldığı, konu, analiz birimi v.b değişkenler bakımından çözümleyerek eğitim yönetimi alınındaki çalışmaları durumunu ortaya koymayı amaçlamış olup; araştırma yöntemi olarak meta-analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre:

- İncelenen makalelerde daha çok ilişkisel betimsel ve çalışmalar tercih edilmiştir.
- Tek yazarlı makale sayısının oldukça azaldığı görülmüştür.
- Araştırma kapsamında alınan makalelerin alan yazınlarının oldukça güçlü olduğu saptanmıştır.
- %16 oranla “Liderlik” konusu en çok çalışılmış konu olmuştur.
- “Öğretme”, “öğrenme” ve “ölçme” konuları ikinci sırada, “yöneticilik” ise üçüncü sırada yer almıştır.
- Örnekleme alınan makalelerde nitel araştırma metotları oldukça fazla kullanılmıştır.
- İncelenen makalelerin %16’sında araştırma yöntemi olarak karma yöntem kullanılmıştır.
- Çözümleme birimi olarak sıklıkla okul kullanılmıştır.

Tavşancıl vd. (2010) tarafından yürütülen projede Türkiye’de devlet üniversitelerine bağlı “*eğitim bilimleri enstitülerinde*” (Ankara Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi) 2000-2008 arasında yazılmış lisansüstü tezlerinin bilimsel açıdan araştırma metotlarına uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Doküman incelemesi uygulanan nitel türdeki bu çalışmada tezlerde olması beklenen “Giriş”, “Yöntem”, “Bulgular ve Yorumlar”, “Sonuç ve Öneriler” ana başlıkları ve bu ana bölümlerin altındaki alt başlıkların içerik kısımları, bilimsel araştırma metotlarına uygun olup

olmadıkları içerik yönünden incelenmiştir. Lisansüstü tezleri betimsel ve kategorik içerik çözümlemesi yöntemleri kullanarak incelenmiştir. Sonuca göre lisansüstü tez çalışmalarının her iki seviyede de benzer çalışma konularına sahip olduğu, tezlerin başlıklarının araştırmanın içeriğini yansıtması bakımından en çok ihmal edilen şeyler olarak araştırmada ele alınan değişken veya değişkenlerin yazılması belirlenmiştir. Araştırmalarda genellikle nicel yöntemlerin sıkça kullanıldığı, araştırmaların genellikle tarama modeli kullanılarak yapıldığı, dataların toplanırken, çalışmaların evrenden olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemiyle oluşturulmuş çalışma grubu katılımcılar-deneklerden yola çıkılarak yürütüldüğü, araştırmacıların “*olasılığa dayalı örnekleme*” seçtikleri zaman ise özellikle seçim aşamasıyla ilgili örnekleme büyüklüğünün tespitine yönelik gerekli bilgiler sunmadıkları saptanmıştır. Her iki tez grubunda da (yüksek lisans ve doktora) t-testi, ANOVA ve korelasyon teknikleri en sık kullanılan teknikler olmuş ve çoğu zaman sayıltularının denenmesinin ihmal edildiği belirlenmiştir.

Yücedağ (2010) “*2000–2009 yılları arasında Türkiye’de matematik eğitimi alanında yapılan araştırmaları*” incelemeyi amaçladığı çalışmada yakın dönemde matematik eğitimi çalışmalarının genel hatlarını çizmeyi de hedeflemiştir. Örnekleme olarak YÖK veri tabanındaki 390 lisansüstü tez ve SSCI’de (“*Social Science Citation Index*”) taranan eğitim bilimleri dergilerinde yayınlanmış 153 makale çalışması seçilmiştir. Toplamda 390 lisansüstü tez ve 153 makale incelendiğinde, çalışmaların büyük bir kısmında araştırmanın başlıkları bakımından hatalar yapıldığı; tez çalışmalarında öğretim teknikleri, makalelerde de duyuşsal kapsam temalarında eksiklikler olduğu saptanmıştır. Matematik konuları arasından yüksek lisans ve doktora tezlerinde “*geometri ve cebir*”, makalelerde ise sadece “*cebir*” konularının yoğunluklu olarak çalışma kapsamına alındığı belirlenmiştir.

Polat (2010) “Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezinde, 1995-2009 yılları arasında yapılmış tezler incelenmiş olup, 446 tez araştırmanın çalışma evrenini oluşturmuştur. Nicel ve Nitel (Karma) metodun kullanıldığı çalışma tarama modelinde olup, nitel verilerin çözümlemesinde istatistikî tekniklerden “*içerik analizi*”; nicel verilerin çözümlemesindeyse basit “*betimsel*” istatistikî tekniklerden yararlanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında; teknikler açısından en çok uygulamalı araştırmalardan oluştuğu; kavramsal konu olarak dağılımda en çok yönetim, örgüt,

sistem konularının kullanıldığı; problem cümlelerinde seçilen kavramlar ile en çok grupların görüşleri, algıları, beklentilerine göre değişimine bakan tezlerin olduğu; ilköğretim kurumları örneklem olarak “en fazla” seçildiği; öğretmenler örneklem olarak “en fazla” seçildiği; büyük bir oranda nicel metotların tercih edildiği; büyük bir çoğunluğun tarama modelinde olduğu; büyük bir çoğunlukla amaca ve alt amaçlara uygun evren bulunduğu gözlenmektedir. Çok az bir kısmında evren yazılmadığı; büyük bir çoğunlukla örneklem alımı konusunda bilgi bulunduğu; çoğunlukla anketin ölçme olarak seçildiği; kullanılan veri toplama araçlarının ise hedeflenen değişkenleri değerlendirmek için uygun olduğu görülmektedir. Veri toplama araçlarının amacı, içeriği, kullanım özellikleri konularında çoğunlukla bilgi bulunmaktadır. Veri toplama aracının geçerlilik ve güvenilirliği ile ilgili çoğunlukla bilgi verildiği; araştırmaların yarısında betimsel istatistiklerin kullanıldığı; seçilen istatistiksel tekniklerin, araştırmacının amacında belirttiği değişkenleri ve toplanan verileri ölçülmesi için tamamının uygun olduğu; varsayımların karşılanıp karşılanmadığının büyük oranda yazılmadığı; amaçlara göre yorum yapılması gereken tüm araştırmaların, bu doğrultuda yorumlandığı gözlenmektedir. Araştırmalarda verilerin yorumlanmasını kolaylaştıracak yorum ölçütlerinin sıklıkla kullanıldığı görülmekte; büyük bir çoğunlukla bulgular yorumsuz sunulmaktadır. Araştırmalarda, yorum, bulgulara istenilen düzeyde dayanmakta; fakat ilgili literatüre (araştırmalara) dayanmamaktadır. Araştırmalar da araştırma bulgularına dayanarak öneri verilmekte; çok az miktarda deneysel ve kuram geliştirmeye dönük çalışma bulunmaktadır.

Baki, Güven, Karataş, Akkan ve Çakıroğlu (2011) yapmış oldukları araştırmada matematik eğitiminde Türkiye’de tamamlanan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarındaki eğilimleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla da üniversite kütüphaneleri ve Yüksek Öğretim Kurumu’nun tez merkezinde taramalar yapılarak toplam 284 lisansüstü tez incelenmiştir. Doküman inceleme yönteminin kullanıldığı araştırmada, araştırma problemi matematik öğretimi olan oldukça fazla sayıda teze ulaşılmıştır. Matematik eğitimde araştırmacıların araştırma tasarımı olarak en çok deneysel tasarımı seçmişlerdir ve veri toplama aracı olarak en fazla anket ve başarı testlerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Araştırmacıların örneklem türü olarak da ortaokul öğrencilerine yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Erdem (2011) “*Türkiye’de 2005–2006 Yılları Arasında Yayımlanan Eğitim Bilimleri Dergilerindeki Makalelerin Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi*” konulu

çalışmanın evrenini Ulakbim Ulusal indeks tarafından dizinlenen bütün hakemli dergiler oluşturmuş olup, bu dergilerden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 314 makale araştırma modeli, tercih edilen örnekleme teknikleri, veri toplama aracı ve istatistikî teknikler yönünden incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- İnceleme yapılan makalelerden %56 ‘sı betimsel araştırma türündedir.
- Olasılığa dayalı olmayan örnekleme tekniklerinin kullanım oranı % 55’tir.
- Veri analiz yöntemi olarak %58 civarında “betimsel analizlerin”, “t-testi” ve “ANOVA”nın kullanıldığı belirlenmiştir.

İlhan (2011) tarafından yapılan yüksek lisans tezinde matematik eğitimi alanında yapılmış araştırmaların, tematik, metodolojik ve istatistiksel analiz teknikleri bazında dağılımları, ulusal ve uluslararası düzeydeki durumu ortaya konmuştur. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılarak yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışılabilir evrenini (i) ulusal düzeyde yapılmış olan matematik eğitimi lisansüstü tezleri ve yine ulusal düzeyde faaliyet gösteren matematik eğitimi araştırmalarını yayınlayan hakemli akademik dergilerde yayınlanan makaleleri ile (ii) uluslararası düzeyde matematik eğitimi araştırmalarını yayınlayan hakemli akademik dergilerde yayınlanan makaleler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2005-2009 yılları arasında yayınlanmış olan 124 ulusal lisansüstü tezinden, 219 ulusal ve 356 uluslararası makaleden oluşmaktadır. Araştırmada veri analizi, içerik analizi türlerinden kategorisel analiz ve frekans analizi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, (i) tema boyutunda, uluslararası çalışmalarda bilişsel alana eğilim gözlenmiştir, ulusal çalışmalarda ise öğretim stratejisi, metod teknikleri ve başarı temalı araştırmalar sürekliliğini korumakta iken sosyal araştırmaların sınırlılığı saptanmıştır. (ii) Araştırma yöntem ve metodolojileri bazında; ulusal araştırmalarda, deneysel araştırmalar, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinden oluşan örnekleme grupları; uluslararası araştırmalarda ise literatür araştırmaları ile öğretmenler üzerindeki çalışmalar yoğunluk göstermektedir. (iii) İstatistiksel çözümleme metotları boyutunda: betimsel istatistikler, ANOVA ve t-testi, her iki grupta sık kullanılan teknikler olup uluslararası araştırmalarda bunların dışında, sürekli karşılaştırma, Kruskal Wallis-H, regresyon, söylem analizi ve çoklu regresyon daha çok tercih edilen tekniklerdir.

Aydın ve Uysal (2011) “2004-2008 yılları arasında eğitim yönetimi alanında Türkiye’de ve yurt dışında yapılmış olan doktora tezlerini” konu, yöntem ve sonuçlar açısından karşılaştırarak değerlendirmiştir. Araştırma bulgularına göre;

- Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yürütülmüş araştırmaların yoğunluğu; %22.2 örgüt yönetiminde ve %11.1 oranında örgütsel davranış alanında yapılmış olan çalışmalar olduğu gözlemlenmiştir. Alan ile ilgili yurt dışında yürütülmüş çalışmalarda ise, (%48.7) oranla liderlik kavramı üzerine yoğunlaştığı saptanmıştır.
- Yurt dışında çalışılmış eğitim yönetimi araştırmalarında %46.15 oranla nitel yöntemler, %43.5 oranla nicel yöntemler ve %10.25 oranla karma yöntemin (mixed method) yöntemin kullanıldığı saptanmıştır.
- Türkiye’de çalışılmış eğitim yönetimi araştırmalarında ise %16.98 oranla nitel yöntemler, %81.13 nicel yöntemler ve %1.89 oranla karma yöntem (mixed method) kullanımı tercih edilmiştir.

Fazlıoğulları ve Kurul (2012) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisinde yayımlanmış oldukları “Türkiye’deki Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinin Özellikleri” konulu çalışmada 1986-2007 yılları arasında yapılan 648 eğitim bilimleri tezi; 435 öğretmen yetiştirme tezi olmak üzere toplam 1083 doktora tezini cinsiyet, yıl, bölüm vb. başat karakteristikleri, benimsenen bilimsel araştırma modelleri, araştırma metotları ve çalışılan konular açısından incelemişler ve şu bulgulara ulaşmışlardır.

- Eğitim araştırmaları yapan danışman ve araştırmacıların genelde erkek olduğu;
- Tezlerde pozitivizmin %90,4 oranla benimsenen egemen paradigma olduğu;
- Araştırma deseni olarak deneysel ve tarama yöntemlerinin ağırlıkta olduğu,
- En fazla tez üretiminin ilköğretim ve yükseköğretim düzeyine yönelik olduğu
- Öğrenci ve öğretmenlerin çeşitli konulardaki tutum, sorun, davranış ve görüşleri gibi temaların işlendiği bulgularına ulaşılmıştır.

Çiltaş, Güler ve Sözbilir (2012) matematik eğitimi alanında Türk araştırmacılar tarafından yürütülen makalelerin içerik analizinin yapılması amaçlayarak; 1987–2009 yılları arası erişilebilen birbirinden farklı 32 dergide (27’si ulusal, 5’i uluslararası) yayınlanmış 359 makaleyi incelemiştir. Araştırmanın verilerini çözümlerken içerik analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak matematik eğitimi araştırmalarında 2002 yılından

bu yana kayda değer bir artış belirlendiği, daha çok nicel araştırmaların tercih edildiği, öğrenme çalışmalarının araştırma konusu olarak öne çıktığı, çalışmalarda çoklu veri toplama araçlarında ziyade tekli veri toplama araçlarının sıklıkla kullanıldığı ve en çok tercih edilen veri analiz yöntemlerinin yüzde ve frekans tablolarının kullanımı olarak öne çıktığı belirlenmiştir.

Göktaş vd. (2012a) araştırmasında, ülkemizdeki eğitim dergilerinde 2005-2009 yılları arasında yayımlanan ve “*SSCI ve ULAKBİM*” veri tabanlarında dizinlenmiş eğitim ile ilgili çalışmaların türü, yöntemi, tema alanları, kullanılan veri toplamada kullanılan araçlar, örnekleme ve verilerin analiz yöntemleri bakımından eğilimlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada örnekleme yöntemiyle 2115 makale seçilmiş ve eğitim bilimleri yayın sınıflama formu kullanılarak içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonuçları yüzde - frekans tabloları ve grafiklerle ortaya konmuştur. Sonuç olarak makale türünde betimsel çalışmalara daha çok ilgi gösterildiği; fen bilimleri eğitimi, eğitim teknolojileri, matematik eğitimi ve psikolojik danışma, rehberliğin en fazla yayınlanan konu başlıkları olduğu saptanmıştır. En sık kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemi olduğu belirlenirken veri toplamada kullanılan araçlar boyutunda anketlerin ve tutum, ilgi, kişilik ve yetenek testlerinin yoğunlukla kullanılan veri toplama araçları olduğu; verilerin analiz yöntemleri boyutunda ise betimsel analiz yönteminin sıklıkla kullanıldığı ortaya konmuştur. Bu çalışmada ayrıca araştırmacıların kaç tane veri analiz yöntemi tespit edilmiş ve çalışmaların çoğunda (%49,1) tek veri analiz yöntemi ile çalışıldığı belirtilmiştir. Çalışılan örneklem grubu bakımından yapılan incelemede ise üniversite öğrencileri ve öğretmenlerin yoğun olarak tercih edildiği, örnekleme metodu olarak kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminin daha çok kullanıldığı, örneklem büyüklüğü bakımından yapılan incelemede ise “31-100” ile “101-300” kişi aralığında değişiklik gösteren grupların daha çok tercih edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlara veri tabanları “*SSCI ve ULAKBİM*” yönünden da karşılaştırılmış olup bu karşılaştırma neticesinde veri tabanındaki yayınların özellikleri bakımından kayda değer farkların bulunmadığı tespit edilmiştir.

Göktaş vd. (2012b) tarafından yapılan araştırmada SSCI (“*Social Science Citation Index*”) alanındaki dergilerde yayınlanan Türkiye kaynaklı eğitim teknolojileri çalışmalarının; metotsal yönlerini incelemeyi ve bu çalışmalardaki eğilimlerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda içerik analizi

yöntemi kullanılarak 2010 yılında SSCI (*“Social Science Citation Index”*) kapsamındaki uluslararası 32 dergide eğitim teknolojileri alanında 2000-2009 yılları arası yayınlanmış Türkiye kaynaklı 460 makale incelenmiştir. Veriler, *“eğitim teknolojileri yayın sınıflama formu”* aracılığı ile toplanmıştır ve *“betimsel istatistikî”* yöntemler kullanılarak çözümlenmiştir. Eğitim teknolojileri alanlarında konu eğilimleri, eğitim teknolojileri araştırmalarının yöntemsel eğilimleri, eğitim teknolojileri araştırmalarının konulara göre araştırma deseni eğilimleri, eğitim teknolojileri alanında veri toplama aracı eğilimleri, araştırmaların örneklem seçimi ve araştırmaların veri analiz yöntemi eğilimleri üzerinde çalışılan başlıklardır. Araştırma sonuçlarına göre makalelerde en çok öğretim ortamları ve teknoloji konuları çalışılmıştır. Araştırma yöntemi olarak daha çok nicel araştırma yöntemine yer verilmiştir. Araştırma deseni incelendiğinde ise tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı belirtilmiştir. Çoğunlukla anket, veri toplama aracı olarak tercih edilmiş olup amaca uygun örnekleme yöntemleri seçilmiştir. Veri çözümleme metodu yönünden incelendiğinde betimsel analizlerin sıkça tercih edildiği bulgularına ulaşılmıştır.

Uysal (2013) *“Türkiye’de Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması Ekonomisi Alanındaki Doktora Tezlerinin İncelenmesi”* konulu yüksek lisans tezinde 2000-2012 yılları arasında yapılan ve örneklem alınmadan incelenen 107 doktora tezi üzerinde yürütmüştür. Nitel araştırma metodunun kullanıldığı çalışmada frekans ve yüzde kullanılarak içerik analizi yöntemi kullanılmış olup;

- Tema bakımından incelenen doktora tezlerinin çoğunlukla *“Yönetim Felsefesi”* *“Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi”* ve *“Eğitim Politikaları”* konularına yoğunlaştığı,
- İlgili alanda üretilen tezlerde nice araştırma metotlarının sıklıkla kullanıldığı
- Ankara Üniversitesi’nin çalışmaların %33’üne ev sahipliği yaptığı,
- 2008 yılının en fazla tez üretilen dönem olduğu,
- İlgili alanda üretilen tezlerin öneril bölümünde en çok, *“benzer alanlarda ya da alternatif konularda araştırmaların yapılması”* önerisi ile *“daha farklı örneklem grupları ile araştırmanın tekrarı”* önerisi bulgularına ulaşılmıştır.

Alkan (2013) çalışmasında, ülkemizdeki bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi anabilim dalında yapılmış doktora tezlerini incelemiştir. Örneklem evrenini YÖK Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla ulaştığı 77 doktora tezi oluşturmaktadır ve evrenin tamamı örneklem olarak alınmıştır. Örnekleme alınan tezler üniversiteler,

yıllar, danışman unvanları, çalışma grupları ve kullanılan araştırma yöntemi gibi değişkenler dikkate alınarak ve tarama yöntemi kullanılarak gruplandırılmıştır. Tezlerin inceleme aşamasında araştırmacının geliştirdiği tez inceleme formu kullanılmış ve veriler çözümlenirken, betimsel yöntemler kullanılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, 2003-2012 yılları arasında toplam 77 doktora tezinin yapıldığı, bu alanda en fazla tezin *ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)* ve Anadolu Üniversitesinde yazıldığı tespit edilmiştir. En fazla danışmanlığın profesörler tarafından yapıldığı, on beş çalışmada çift danışman olduğu, çalışma grubu olarak üniversitedeki öğrencilerin seçildiği ve çalışmaların çoğunlukla ağırlıklı karma yöntem araştırması deseninde olduğu belirlenmiştir.

Hazırıkılmaz, Aksoy, Tatar ve Atak'ın (2013) yürüttüğü çalışmasında EPÖ alanında (Eğitim Programları ve Öğretim) yazılmış doktora tezlerini birçok değişkene göre incelemiştir. Türkiye'de 2009 yılı itibariyle Eğitim Programları ve Öğretim alanında yapılmış 358 doktora tezini incelemiştir. Bu çalışmada içerik analizi tekniğini kullanmış ve doktora tezlerini konu, yapıldığı üniversite, deseni vb. gibi farklı değişkenlere göre incelemiştir. Çalışma sonunda, Eğitim Programları ve Öğretim'de yazılan doktora tezlerinin konularının yoğunlukla "*öğrenme-öğretme yaklaşımı*" ile "*metot ve tekniklerinin etkisine*" odaklandıkları; daha sonrada "*öğretmen eğitimi programı ve uygulamaları*" ile "*örgün eğitim programlarının etkili ve verimliliğinin değerlendirilmesi*" konularına odaklandıkları belirlenmiştir. Yakın dönemde Eğitim Programları ve Öğretim alanında yazılan doktora tezi miktarında da önemli bir artış olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra, tezlerde betimsel araştırma ve deneysel desenlerin tercih oranları birbirine yakın olarak saptanmış ve yakın zamanda karma yöntem kullanımında ciddi bir artış olduğu kaydedilmiştir.

İşçi (2013) "*Türkiye'de eğitim yönetimi alanında 2008-2012 yılları arasında yapılmış lisansüstü tezlerinin tematik, metodolojik ve istatistikî çözümlene teknikleri açısından İncelenmesi*" temalı yüksek lisans tezini nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılarak 2008-2012 yılları arasında yapılmış 840 lisansüstü tez üzerinde yürütmüştür. Veri toplama aracı olarak on üç maddeden oluşan *Akademik Yayın Değerlendirme Formu* kullanmış olup, veri analizini içerik analizi türlerinden *kategorisel analiz* ve *frekans analizi* ile gerçekleştirilmiştir. İlgili tezde örneklem bölümünde belirtilen 840 lisansüstü tez incelenmiş olup;

- Tezler yöntem ve metodoloji açısından incelendiğinde, genel tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı,
- Lisansüstü tezlerin tema açısından incelendiğinde, temaların dar bir alanda yığılma gösterdiği,
- İlgili tezler istatistiksel analiz teknikleri açısından incelendiğinde, betimsel istatistik (yüzde, frekans, aritmetik ortalama), t-testi ve varyans analizlerinden ANOVA tekniklerinin araştırmacılar tarafından sıkça kullanıldığı bulgularına ulaşılmıştır.

Küçüköğlü ve Ozan'ın (2013) Türkiye'de sınıf öğretmenliği alanında 2008-2012 yılları arası yazılmış lisansüstü tezleri inceleyerek lisansüstü araştırmacıların eğilimlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Buna bağlı olarak; tüm tezler yıl, yöntem, veri analiz teknikleri, örneklem özellikleri, veri toplama araçları ve konu alanları baz alınarak incelenmiştir. Her bir tezin "Tez Sınıflama Formu" aracılığıyla içerik analizine tabi tutulduğu bu incelemede tezler betimsel yaklaşıma göre doküman incelemesi yapılarak incelenmiştir. 2008-2012 yılları ile sınırlandırılan bu çalışmada, YÖK Ulusal Tez Veri Tabanındaki mevcut ve ulaşılabilir sınıf öğretmenliği bilim ya da ana bilim dalında yapılmış tezler kapsama dâhil edilmiş, elde edilen veriler çözümlenirken içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tezlerin büyük oranda nicel ve betimsel tarama türünde olduğu ortaya çıkmış, tezlerin genelinde anket ve ya likert tipi ölçek kullanımının tercih edildiği, çalışma grubu olarak öğretmenlerin ve 1-5 ilkokul öğrencilerinin seçildiği, verilerin analizinde varyans analizi ile t-testi kullanılmıştır. Ayrıca analiz edilen tez çalışmalarının yapıldığı alanlar yoğunlukları bakımından incelendiğinde, "*eğitim programları ve öğretim*", "*türkçe eğitimi*", "*hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi*" şeklinde sıralanmıştır.

Özenç ve Özenç (2013) Türkiye'de sınıf öğretmenliği alanında 2010-2011 yılları arası yazılmış lisansüstü tezlerin yöntem bölümünü incelemeyi amaçladıkları çalışmaların bulguları incelendiğinde, en çok tez yazılan yılın 2010 yılı olduğu, yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Ayrıca tezlerin daha çok nicel araştırma yaklaşımında tasarlandığı, örneklem sayısının daha çok 101-200 arasında yer aldığı, veri toplama aracı olarak en çok anketin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte veri analizinde en çok tercih edilen istatistik teknikleri arasında yüzde, frekans, aritmetik ortalama, t testi, standart sapma

ile tek yönlü varyans analizinin olmasına bağlı olarak parametrik tekniklerin ve betimsel istatistik daha sık tercih edildiği görülmüştür. Verilerin değerlendirilmesinde istatistik paket programı olarak en çok SPSS kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın (2014) 2003'ten 2013 yılına kadar "*Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*" dergisinde yayınlanan makalelerin metodolojik, tematik ve istatistikî analiz tekniklerini inceleyerek bir durum değerlendirmesi yaparak, 266 makaleyi doküman analizi yöntemiyle gözden geçirmiş ve elde edilen veriler frekans ve kategorik analizler aracılığıyla çözümlenmiştir. Araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

- Yayınlanmış makalelerin temalarının kapsamlı olduğu,
- Tarama modelinin en çok tercih edilen araştırma yöntemi olduğu
- İstatistiksel işlemlerde veri çözümlemede ağırlıklı olarak t-testi ve ANOVA analizlerinin kullanıldığı bulguları kayda geçmiştir.

Ozan ve Köse (2014) yaptıkları araştırmada 2007-2011 yılları arasında Eğitim Programı ve Öğretimi alanında Türkiye'de yayınlanmış makaleleri incelemiş ve araştırma eğilimlerini belirlemeyi hedeflemişlerdir. Buna göre makaleler yayınlandığı yıllarına, yazar sayısına, yöntemine, veri toplama araçlarına, örneklem özelliklerine, veri analiz tekniklerine, konu alanlarına ve konularına göre analiz edilmiştir. Makaleler incelenirken betimsel yaklaşımına göre doküman incelemesi metodu kullanılmış ve makaleler "Makale Sınıflama Formu" aracılığıyla betimsel analiz ile içerik analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma ULAKBİM ("*Ulusal Sosyal ve Beşeri Bilimler*") veri tabanındaki Eğitim Programları ve Öğretim bölümünde yayımlanan 24 derginin analizini kapsamaktadır ve 2007-2011 yıllarını kapsayacak şekilde daraltılmıştır. Çalışmanın sonucunda; tezlerin tamamına yakınının birden fazla yazara sahip olduğu, çalışmaların genellikle nicel olduğu, betimsel tarama türündeki çalışmaların yoğunlukta olduğu, makalelerde veri toplama aracı olarak genellikle anket ya da likert tipi ölçeklerin kullanıldığı, örneklem türü olarak lisans öğrencilerinin daha fazla tercih edildiği ve t-testi ve varyans analizi veri analiz tekniklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca yayınlanan makalelerin yarısından fazlasında konu alanı olarak öğrenci-öğretmen özellikleri, öğretmen yetiştirme ve program değerlendirme, öğrenme, öğretme ve öğrenci-öğretmen özellikleri gibi alanlar tercih edilmiştir.

Bir diğerk çalışmada Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar (2014) TED Eğitim ve Bilim dergisinde yayınlanmış makalelerin içerik çözümlemesi sonrasında dergide yayınlanmış makalelerin genel eğilim odaklarını belirlemeyi hedeflemiştir. Amaçlı örneklem metodu kullanılarak yayın yılı 2007 yılı ile 2013 yılları arasından seçim yapılan bu çalışmada toplam 492 makale incelenmiştir. Bu amaçla “Yayın Sınıflama Formu” kullanılarak makaleler analiz edilmiştir. Makalelerin kimlik bilgileri, disiplin alanları, konuları, yöntemi, veri toplama araçları, örneklemi, veri analiz yöntemlerinin içerik analizi yöntemiyle belirlendiği çalışmada makaleler tartışma ve öneriler bölümünü içine alacak şekilde analiz edilmiştir. Analiz sonucu toplanan veriler frekans ve yüzdeye dönüştürülerek, bulgular tablo ve grafiklerle desteklenmiştir. Bu bulgulara dayanarak en fazla yayının Hacettepe, Ankara ve Gazi Üniversitesinde yapıldığı ve çalışmaların yoğunlukla eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretimi, fen bilimleri ve matematik eğitimi alanlarını kapsadığı saptanmıştır. Nicel ve betimsel tarama çalışmalarının sıklıkla yapıldığı ve popüler veri toplama aracının tutum, algı ve kişilik testlerinin olduğu tespit edilmiştir. Örneklem olarak genelde lisans seviyesindeki öğrencilerin hedef alındığı ve örneklem büyüklüklerinin 301-1000 kişi arasında değiştiği belirlenmiştir. Veriler analizi edilirken çoğunlukla betimsel analizlerin yapıldığı ve ANOVA ve t-testi analizlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Ayva, Ceyhan ve Doğan’ın (2015) yürüttüğü bir diğerk araştırmada Türkiye’de eğitimde ölçme - değerlendirme alanında yazılmış lisansüstü (doktora) tezlerin yöntem kısımlarını incelenmesi amaçlanmaktadır. Doküman incelemesi metoduyla yürütülmüş bu çalışma nitel bir araştırmadır. Örneklem yöntemi kullanılarak belirlenen ve YÖK Ulusal Tez Merkezinde erişime açık Türkiye’de eğitimde ölçme-değerlendirme alanında yazılmış 47 tane doktora tezini kapsamaktadır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen ‘Tez İnceleme Formu’ ile toplanmıştır. Tezleri kodlayan puanlayıcılar arası güvenilirliği tespit etmek amacıyla random olarak seçilmiş 6 (altı) tez her araştırmacı tarafından forma göre ayrı ayrı puanlanmış ve uzlaşma katsayısı hesaplanmıştır (89). Bulgulara göre tezlerin % 44’ünde araştırma türünün belirtildiği tespit edilmiştir. Bunlardan % 28.82’si “temel”, % 25.42’si “betimsel”, % 10.16’sı “tarama”, % 6.80’ i ilişkisel tarama, % 5.10’u “kuramsal” araştırma modelindedir. Çalışmalarda evrenin tanıtılması durumuna ilişkin dağılıma baktığımızda çalışmaların % 27.66’sında evren tanımlanırken, % 57.44’ ü çalışma grubu üzerinden

yürütülmüştür. % 14.90'ı ise benzetim veri üzerinden çalışılmıştır. Araştırmacıların kullandıkları veri türüne ilişkin dağılım incelendiğinde ise tezlerin % 14.90'ında benzetim veri, %38.30' unda hazır veri , %48.80'inde araştırmacı tarafından toplanan veri kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacıların %57.5'i veri toplama aracının psikometrik özelliklerine ilişkin bilgi verirken %42.5'i açıklayıcı bilgi vermemiştir.

Yaşar ve Papatğa'nın (2015) çalışmasında ilkökul matematik dersleriyle ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelemeyi hedeflemiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve çalışmaya 50 adet lisansüstü tez dahil edilmiştir. Veri toplama tekniği doküman incelemesi olan bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden ulaşılan lisansüstü tezleri, hangi lisansüstü düzeye ait olduğuna, hangi üniversite bünyesinde hazırlandıkları ve anabilim dallarına, yürütücü danışmanların unvanlarına, yıllarına, araştırmanın yapıldığı sınıf düzeyine, konu alanlarına, tercih edilen konuya, araştırma yöntemlerine, veri toplama yöntemlerine ve benimsenen veri analiz yöntemi değişkenlerine göre incelenmiştir. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir;

- Tezlerin çoğunluğunun yüksek lisan tezi olduğu
- En fazla tezin 2010-2011 yılları arasında üretildiği
- Üretilen tezlerde örneklem kitlesi olarak 5.sınıfların sıklıkla kullanıldığı
- En sık çalışılan konuların cebir olduğu
- Nicel araştırma tekniklerinin sıklıkla kullanıldığı
- Veri toplama yöntemi olarak en fazla “başarı testi” kullanıldığı
- Veri analizlerinde genellikle “t- testinden” yararlanıldığı bulguları elde edilmiştir.

Demirhan'ın (2015) bir bilimsel disiplin olarak eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmaları yönlendiren temel felsefi kabulleri ve alandaki akademisyenler tarafından bu kabuller doğrultusunda oluşturulan, sürdürülen araştırma geleneğinin temel özelliklerini belirlemeyi amaçladığı, nitel araştırma yöntemlerinden Gömülü Teori (Grounded Theory) ile tasarladığı, “Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Araştırma Geleneği ve Paradigmaların Gömülü Teori Bağlamında Değerlendirilmesi” konulu doktora tezinde ulaşılan bulgular şu şekildedir.

- Ontolojik Kabuller, Epistemolojik Kabuller, Teleolojik Kabuller ve Sosyal/Bireysel Faktörler olmak üzere dört temaya ulaşılmıştır.

- Temalara ait 22 kategoriden oluşan bir teorik yapıya ulaşılmıştır.

Eskici ve Çayak (2016) Kasım 2016 da Sakarya Üniversitesi'nde düzenlenen International Conference on Quality in Higher Education'da sözlü bildiri olarak sundukları, "Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerine Genel Bir Bakış" adlı araştırmalarında, "Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında" yazılmış 41 yüksek lisans tezinin yöntem bölümlerini inceleyerek, bulgular doğrultusunda öneriler geliştirmeyi amaçladıkları araştırma neticesinde elde edilen bulgular şöyledir:

- Tezler yoğunlukla 2001-2015 yıllarında arasında üretildiği
- Tezlerin nicel yöntemin ve tarama deseninin sıklıkla kullanıldığı
- Örneklem tipi olarak öğretmenlerin sıklıkla kullanıldığı
- Veri toplama araçları incelendiğinde ölçeğin sıklıkla kullanıldığı
- En çok tezin EYTPE ("Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması Ve Ekonomisi") bilim dalında üretildiği bulgularına ulaşılmıştır.

Hoşgörür, Deliveli, Yazıcı ve Kaya (2016) Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisinde yayınlamış oldukları "Türkiye'de Eğitim Denetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi" konulu, doküman analizine dayalı nitel türde çalışmaları, eğitim-öğretim kategorisinde 1990 yılından 2015 yılları arasında yer alan 177 adet yüksek lisans tezi ve 21 adet doktora tezinden oluşmuştur. Yapılan araştırma sonucunda ulaşılan bulgular şunlardır.

- Lisansüstü tezlerin sayıca fazla olduğu üniversiteler Yeditepe, Ankara ve Abant İzzet Baysal Üniversiteleridir.
- Tezlerde çağdaş denetim ile rehberlik ve geliştirme gibi konuların diğer konulara göre daha yoğun çalışıldığı tespit edilmiştir.
- Lisansüstü tezlerin geçerlik ve güvenilirliğe ilişkin verilen bilgilerde bazı eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir.

Gülmez ve Yavuz (2016) "Eğitim Liderliği ve Yönetimi Kapsamında 2012 Yılında Yayımlanmış Olan Makalelerin Amaç ve Yöntem Bakımından Değerlendirilmesi" konulu araştırmalarında 2012 yılında EAQ ("Educational Administration Quarterly"), IJEM ("International Journal of Educational Management") ve SLM ("School Leadership & Management") dergilerinde yayımlan çalışmalarını, amaç ve yöntem alt başlıkları boyutunda incelenmesini amaçlamış olup;

“Eğitim araştırmalarında son dönemde nitel araştırmaların ağırlık kazandığı, araştırma konularında eğitim liderliğine yer verildiği, araştırmalarda çalışma grubu olarak dokümanların, okul yöneticileri ve öğretmenlerin alındığı ve verilerin analizinde ise daha çok içerik analizi ve doküman analizi yapıldığı” bulgularına ulaşılmıştır.

Yurt Dışında Yapılan alışmalar

Campell (1979) 1965-1978 yılları arasında *EAQ*'de (“*Education Administration Quarterly*”) yayımlanan makalelerde en sık çalışılan konuları yönetsel davranış, örgütsel yapı, motivasyon-doyum, politika geliştirme, liderlik, karar verme ve okulun finansmanı olarak sıralamış olup elde edilen bulgular incelendiğinde; Makalelerin konu açısından geniş bir alana yayıldığı, %54'ü deneysel çalışmalardan oluşan bu makalelerin alandaki birçok araştırmacı tarafından alıntılanmaya değer bulunmadığı ve alandaki bilgi birikimine katkı sağlayacak çalışmalar olmadığı görülmüştür.

AERJ'de (“*American Educational Research Journal*”) kullanılan araştırma tekniklerini inceleyen Wilson (1980) analiz ünitelerinde ve araştırma tekniklerindeki birçok eksikliğin var olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Hills (1978) ise eğitim yönetimi alanında var olan eksiklikleri şu şekilde sıralamıştır: kurumsallaşmış değerlerin yokluğu, disiplinler arası kopukluk, analitik ereve eksikliği, alanda uygulama yapacakların karşılaşabilecekleri problemler hakkında yeterli bilginin bulunmaması, yönetimin amacının tam olarak açıklanamaması ve alandaki odak konuların bilinmemesidir.

Miskel ve Sandlin (1981) ilk defa *JEA* (“*Journal of Education Administration*”) ve *EAQ*'deki (“*Education Administration Quarterly*”) tarama çalışmalarını geçerlik, güvenirlik ve örnekleme açısından incelemiş olup, makalelerdeki en önemli eksiliğin analiz ünitesi olduğunu belirterek bulgulara ulaşmıştır.

- *EAQ*'da yayımlanan makaleler örnekleme açısından iyi durumda olup, çoğunlukla basit tesadüfi örnekleme tekniği kullanılmıştır.
- Makalelerde geçerlilik ve güvenirlik hakkında çok fazla bilgi verilmemiştir.
- Analiz ünitesi ise çoğunlukla öğretmen, öğrenci ya da okul müdürlerinde oluşmaktadır.
- Bir çok araştırmada evrenden bahsedilmemiş olup katılımcı sayısı çok düşük ya da hiç belirtilmemiş durumdadır.

Miskel ve Sandlin (1981, akt. Balcı, 1990) JEA (*“Journal of Educational Administration”*) ve EAQ (*“Educational Administration Quarterly”*) isimli dergilerdeki makaleleri taradıkları çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Journal of Educational Administration ve Educational Administration Quarterly dergilerinde yer alan makalelerde açık olarak analiz birimlerinin belirtilmediği,
- Educational Administration Quarterly dergisinde sadece konuda odak konu yer aldığı
- Journal of Educational Administration ve Educational Administration Quarterly dergilerinin yöntem yönünden oldukça güçlü olduğu,
- Journal of Educational Administration dergisinde sadece iki makale hariç diğerlerinde geçerlilikten bahsedilmediği,
- Journal of Educational Administration ve Educational Administration Quarterly dergilerinin örneklemelerinin oldukça iyi olduğu görülmüştür.

Bridges (1982) 1967- 1980 yılları arasında eğitim yönetimi alanında yapılmış 322 doktora tez çalışmasının özetlerini incelediği araştırmasında odak noktası olarak şu sorular üzerine yoğunlaşmıştır.

- Araştırmalar hangi tür okul yöneticilerini konu almaktadır?
- Hangi yöntemler kullanılmıştır?
- Araştırmalar hangi konulara odaklanmıştır?
- Araştırma sonuçları birbiriyle nasıl ilişkilendirilmiştir?

Bridges (1982), incelemiş olduğu tez özetlerinde ulaştığı bulgulara arasında; araştırmaların okul çıktıları üzerinde yoğunlaştığı, herhangi bir teoriye dayanmadığı ve araştırmalarda basit istatistiksel tekniklerin kullanıldığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu nedenle de eğitim yönetimi alanında okul yönetimine ilişkin teori veya uygulama sorularının yanıtlanamadığını vurgulamıştır.

Bridges (1982, akt. Balcı, 1990) eğitim yönetimi alanı ile dergileri ve uluslararası tezlerin özetlerini tarayarak ulaşılan bulgular şu şekildedir

- Yapılan araştırmaların daha önce yapılan araştırmalar ile benzerlik gösterdiği
- Araştırmacıların kuramdan oldukça uzak çalıştığı
- Araştırmacıların araştırma problemlerine programlı yaklaşmadığı
- Geçerlilik ve güvenilirlik ile ilgili çalışmalarının eksik ve yetersiz olduğu

- İstatistiksel analizlerinin afakî derecede sade ve tekdüze olduğu bulgularına ulaşmıştı.

Eğitim yönetimi araştırmaları kurama dayalı olması gerektiğini savunan Hoy (1982) akademik dergilerde yapmış olduğu tarama çalışmasında eğitim yönetimi araştırmalarının davranış bilimlerindeki gelişmelerin gerisinde kaldığı, sınırlı sayıda çok değişkenli tekniklerin kullanıldığını, okul örgütleri ile ilgili araştırmaların hemen hemen hiç yapılmadığı ve veri toplama aracı olarak sıklıkla anketlerin tercih edildiğini belirtmiştir.

Goodwin ve Goodwin (1985, akt. Balcı ve Apaydın, 2007) AERJ’de (“*American Educational Research Journal*”) 1979 ve 1983 yılları arasında yayınlanmış çalışmalarda kullanılan istatistiksel yöntemleri incelemiş, eş zamanlı olarak lisansüstü öğretimdeki öğrencilerin bu dergiyi okuma seviyelerini belirlemeye çalışmışlardır. Kullanılan yöntemler ve çalışmanın bulgularını belirleyen sonuçlar olarak iki grupta incelenmiştir. Araştırma teknikleri olarak 27 türde tasvir edilmiş ve “temel düzey (frekans ile tek yönlü ANOVA arası)”, “orta düzey (faktöriyel ANOVA ile çoklu regresyon arası)”, “ileri düzey (diskriminant analizi ile meta analizi arası)” şeklinde gruplandırılmış olup bulguları şu şekildedir:

- Makaleler teknik yönden incelendiğinde, %17 si ileri seviyede, %33 temel seviyede, %37 si orta seviyededir.
- AERJ (“*American Educational Research Journal*”) dergisindeki makaleleri anlamada lisansüstü öğrencilerin temel ve orta düzeyde oldukları belirlenmiştir.

Keselman vd. (1988, akt. Balcı ve Apaydın 2007) tarafından yapılan çalışmada 1994 ve 1995’te eğitim ve eğitimle ilgili alt alanları kapsayan 17 dergide yayımlanmış çalışmaları ($n=411$) “*veri analizi*” ve “*araştırma modeli*” olarak ikiye ayırarak incelemiştir. Çözümleme süreçleri; “varyans analizi (ANOVA)”, “çok değişkenli varyans analizi (MANOVA)”, “kovaryans analizi (ANCOVA)” yönünden incelenmiştir. Araştırma modelleri; kovaryans modeli, tekrarlı ölçüm modeli, tek değişkenli gruplar arası model ve çok değişkenli gruplar arası model olarak dört bölümde incelenmiştir. Bulgular şunlar;

- Sayıtlı, etki değeri ve kullanılan istatistiğin etkililiği konusunda birçok araştırma başarısız bulunmuştur.

- Araştırma modellerinden tekrarlı ölçüm modelleri %55 gibi yüksek bir oranda kullanılırken diğer modeller %11 ile %9 seviyelerindedir.

Balmores (1988), eğitim yönetimi dergilerinde 1965-1987 yılları arasında yayınlanmış 438 makaleyi incelemiş, değerlendirme ölçütleri olarak araştırma konusu, araştırma yöntemleri, eğitim yönetiminin 'bilgi temelleri' ve alıntılar olarak belirlenmiştir. İçerik analizinin kullanıldığı inceleme neticelerinde, çalışmalar örgüt yönetimi, okul örgütü ve okul örgütü ile ilgili temalar ve örgütsel davranış konularında birikmektedir. Olguculu kanlayışının görüldüğü araştırmalarda nitel araştırma yöntemlerine doğru bir geçiş fark edilmektedir. Sosyoloji, yönetim bilimi ve psikolojiden etkilenen eğitim yönetiminin bilgi temeli, teorik temel akademisyenlerce oluşturulmuş, uygulayıcıların katkısı sınırlı kalmıştır.

Araştırmacıların birbiri ile ilişkili iki seviyede organize olduğunu belirten Ogawa, Goldring ve Conley (2000) bu iki seviyede daha iyi örgütlenilmesinin çalışmaları nicel ve nitel açılarından geliştirip geliştiremeyeceğini incelemeye çalışmışlar ve şu iki soruya temel olarak yanıt aranmıştır.

1. Eğitim Yönetimi alanı bilgi üretimini ve temelini geliştirebilmek için hangi araştırma sorularına ve problemlerine yer vermelidir?

2. Eğitim Yönetimi alanı ne ölçüde araştırmaları koordine etmelidir?

ERIC ve EAA açısından incelendiğinde sıklıkla yer verilen temaların, öğretme ve öğrenme, ölçme, mesleki hazırlık ve sertifika olduğu; nadiren yer verilen konuların ise politika ve programlar, psikolojik danışmanlık ve rehberlik ile okul işletmesi ve finansmanı olduğu görülmüştür. Araştırmacılar, güncel konuların yanısıra kalıcı kavramsal problemlerin seçilmesinin gerekliliğini ve farklı işbirlikçi oluşumların araştırmacıları teşvik edeceğini dile getirmişlerdir.

Anderson ve Jones (2000) okul müdürlerinin yapmış olduğu 50 tez özetini inceleyerek en çok çalışılan konuların mesleki gelişim, okul gelişimi ve liderlik; en az çalışılan konunun ise eğitim-öğretim olduğu sonucuna ulaşmışlar ve eğitim yönetimi alanında okul müdürlerinin bilgi üretiminde önemli rol oynadığına dikkat çekmişlerdir.

Hallinger'ın (2001) geçerliği olan bir ölçme araçları kullanılmasına karşın, gerçekleştirilen çalışmaların okul yönetimi ve liderlik açısından literatüre çok az oranda katkıda bulunduğunu belirten çalışması Bridges (1982) ve Erickson (1967)

tarafından gerçekleştirilmiş araştırma sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Niteliksiz çalışmalara değinen Bridges (1982), bireysel alakaya dayanan araştırma sorularına odaklanan araştırmaların literatüre az miktarda katkı sağladığını belirtmiştir. Bu durum yapılan çalışmaların alana olan zayıf bağımlı göstermektedir. Kavramsal sınırlıklar ise çalışmacıları verilerin analizi sırasında niteliksiz araştırma desenleri ve istatistikî teknikler kullanmaya zorlamaktadır.

Heck ve Hallinger (2005) 1990-2005 yılları arasında eğitim yönetimi ve liderliği alanındaki araştırmalarını inceleyerek, geçmişteki eğilimleri, mevcut ikilemleri ve gelecekteki yönelimleri belirlemeye çalışmışlardır. Araştırma bulguları incelendiğinde, günümüzde araştırmacıların ele alması gereken önemli konular üzerinde daha az fikir birliği yaşandığı, eğitim yönetimi ve liderliğine daha insancıl ve ahlaki bir bakış açısıyla yaklaşan araştırmaların sayısında ise bir artış olduğu; bilimsel araştırmalar için daha fazla sayıda farklı ve güçlü ölçme araçları bulunsa da, ampirik çalışmaların sayısının yetersiz, nitel araştırmaların sayısında ise son 20 yıldır artış olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Hsu (2005, akt. Balcı ve Apaydın, 2007) 1971- 1998 tarihleri arasında AERJ (*“American Educational Research Journal”*) ve JEE (*“Journal of Experimental Education”*) ve JER (*“Journal of Educational Research”*) dergilerinde yayınlanan makaleleri; konuları, yöntem ve veri analiz süreci açısından incelemiş olup, bulguları şöyledir;

- Nitel araştırmalarda yükseliş belirlenmiştir.
- Tüm dergilerin içerikleri %75 seviyelerinde benzer konulardan oluşmakta olup bunlar öğretmenleri, öğretme ve yönergeleri, ölçme ve değerlendirme ve yöntemlerini hedef almaktadır.
- Üç dergide en çok yer almış veri analizi süreçlerinin, “ANOVA/ANCOVA”, “regresyon”, “korelasyon”, “t-test” ve “psikometrik istatistik” olduğu saptanmıştır.

Gorard (2005, akt. Balcı ve Apaydın 2007) RAE (*“İngiltere Araştırma Değerleme Uygulamaları”*) incelemesinde araştırmacıların çalışmalarının;

- Deneye dayalı olmayan çalışmalar %18,
- Geleneksel literatür taraması %10’dur.

- “*BERJ*” de 2002 yılında yayınlanmış makalelerin sadece %12’sinde ampirik olmayan araştırma yer almaktadır.
- Alan yazın incelemesi yer alan çalışmaya rastlanılmamıştır.
- “*BJEP*”de aynı yıl deneye dayalı olmayan bir tarama çalışması yer almıştır.
- “*EMA*” da yer alan çalışmaların %29’u, direkt olarak ampirik araştırmalar niteliğinde değildir.
- Araştırmaların %9’u tarama niteliğinde çalışmalardır.
- “*SLM*”de dergisinde yayınlamış makalelerin %28’lik bölümü empirik çalışma niteliğinden oldukça uzaktır.
- “*EMA*” da yer alan çalışmalarda %76 oranında nitel yöntem kullanılmıştır. (*SLM*’de bu oran %67 seviyesindedir.)
- Dergilerde araştırma sentezleri, boylamsal çalışma, nitel veriyle nicel verinin karışımı, istatistiksel modelleme, derleme veya araçların rapor edildiği bir bilgi yer almamaktadır.
- Diğer taraftan “*BERJ*”de yer alan çalışmaların %35’ten fazlası nicel araştırma türünden, temel analizden karmaşık modellere kadar türlü yöntemleri kapsamaktadır. “*BJEP*” deki araştırmaların %96’lık bölümünde nicel yöntemler kullanılmış olup, ampirik modellerin kullanımı bakımından büyük düzeyde özgünlük ve çeşitlilik göstermektedir.
- Yönetim araştırma dergilerinde yer almış araştırma yazılarında sıklıkla yer alan hatalar şunlardır; uygun örneklem kullanılmaması, sıradan modelleme ve benzer veri seti kullanarak düşüncelerin incelenmesidir.

Heck and Hallinger (2005) 1990-2005 yılları arasında eğitim yönetimi ve liderliği alanında yazılan makaleleri analiz ederek, geçmiş eğilimleri, mevcut ikilemleri ve gelecekteki yönelimi belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında; deneysel araştırmaların oldukça az olduğu, araştırmacılar tarafından eğitim yönetimi ve liderliğine insani ve ahlaki açıdan bakıldığı, günümüzde önemli ve çözüm bekleyen eğitim sorunlarına geçmişe göre daha az değinildiği bulgularına ulaşılmıştır.

Bir diğer çalışmasında Hsu (2005, akt Balcı ve Apaydın, 2007) *AERJ* (“*American Educational Research Journal*”), *JEE* (“*Journal of Experimental Education*”) ve *JER* (“*Journal of Educational Research*”) isimli dergilerde 1971-1998 tarihleri arasında yayınlanan makalelerin yöntem ve veri analiz süreçlerini incelemiş olup; nitel araştırmalarda artış görüldüğünü, t-test, psikometrik analiz,

regresyon, korelasyon ve ANOVA'nın en sık tercih edilen istatistiksel analiz teknikleri olduğunu bulgularına ulaşımlardır

Murphy, Vriesenga ve Storey (2007) 1979'dan 2003 yılına kadar EAQ'da ("*Educational Administration Quarterly*") yayınlanan makaleleri incelemiştir. Doküman analizi yöntemiyle incelediği makalelerde nicel yöntemlerin sıklıkla tercih edildiği, ampirik çalışmaların oldukça yoğun yapıldığı, en çok tercih edilen temaların sırasıyla, örgüt teorisi, eğitim politikaları ve okul yöneticiliği olduğu görülmüştür.

Haas vd. (2007) 1979-2003 yılları arasında EAQ'de ("*Educational Administration Quarterly*") yayınlanan makaleleri analiz ederek, eğitimde bilimsel literatürün oluşturulmasına EAQ'nin ("*Educational Administration Quarterly*") etkisini ortaya koymayı amaçladıkları çalışmalarında, alıntı frekansı ve etki faktörü hesaplanmıştır. Araştırma bulgularına göre EAQ'nin ("*Educational Administration Quarterly*") bilimsel literatür üzerindeki etkisi düşük bir yüzde ile ifade edilmiş ancak 1979 yılında yapılan benzer çalışmanın sonuçlarına bakılarak artmakta olduğu belirtilmiştir.

Eğitim yönetimi alanının en prestijli dergilerinden olan EAQ'de ("*Education Administration Quarterly*") 1979'dan 2003 yılına kadar yayınlanan makaleleri inceleyen Murphy, Vriesenga ve Storey (2007) araştırma sonuçlarına göre;

- Ampirik çalışmaların sıkça yapıldığı,
- Araştırmalarda daha çok nicel yöntemlerin (%52) tercih edildiği;
- Örgüt teorisi, okul yöneticiliği ve politikanın ise en sık çalışılan konular olduğunu,
- 1965-1978 yılları arasında yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular 1979-2003 yılları arasındaki çalışmalardan elde edilen bulgularla benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

JEA ("*Journal of Educational Administration*") ve EAQ ("*Educational Administration Quarterly*") yayın araçlarında 1999-2009 yılları arasında yayınlanan 473 çalışmayı değerlendiren Byrd ve Colleen (2009) en yaygın istatistiksel analiz tekniklerinin sırasıyla; (i) regresyon analizi, (ii) ANOVA ve (iii) betimsel istatistikler olduğu, incelenen çalışmaların %63'ünün nitel olduğu ve nitel çalışmaların her yıl artış gösterirken, nicel çalışmaların sayısında ise bir azalma olduğu belirtilmiştir.

Oplatka (2009) 1960-2007 yılları arasında JEA (*“Journal of Educational Administration”*), EAQ (*“Educational Administration Quarterly”*) ve EMAL (*“Educational Management ve Administration and Leadership”*) dergilerinde eğitim yönetimi alanında yapılmış ve yayınlanmış olan çalışmalarını amaçlar, tartışmalar, epistemolojik sorular, bulgular ve öneriler açısından analiz etmiştir. Eğitim yönetimi alanda yapılan araştırmaların benzer ve birbirlerinin tekrarı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sebeple eğitim bilimleri alanının sınırlarının yeniden çizilmesi ve radikal bir değişikliğe gidilmesi önerilmiştir.

YÖNTEM

Yöntem kısmında araştırma modeli, araştırma evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ile veri toplama aracının uygulanması ve elde edilen verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

“Türkiye’de 2010-2016 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi Alanında Yazılan Lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) Tezlerin Metodolojik İncelenmesi” konulu ve eğitim yönetimi alanının eğilimini metodolojik açıdan inceleyerek ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi modelinde tasarlanmıştır. Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Şirin ve Demirel’e (2012) göre nitel araştırmalarda daha sınırlı durumların derinlemesine incelenmesi ve analiz edilmesi ön plandadır.

Araştırmaya dahil edilen konuyla ilgili olgu ve olaylara ait bilgilerin bulunduğu yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri elde etme yöntemine doküman incelemesi denilmektedir. Belge inceleme yoluyla görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmadan araştırma yapılan alana dair pek çok bilgi elde edilebilir. Böylece araştırmacı zamandan ve kaynakta tasarruf etmiş olur (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmacıların ilgili alanı tanıırken ve alana ilişkin genel bir bakış açısı elde etmek için o alanla ilgili derinlemesine çalışmalar yapmasında fayda vardır (Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2013). Eğitim yönetimi alanında üretilen tezlerin eğilimlerine, içerik ve niteliklerine ilişkin genel bir bakış açısı sağlanması ve alanın geleceğine ışık tutması açısından çalışmalar derinlemesine incelenerek analiz edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2010-2016 yılları arasında, Eğitim Yönetimi bilim dalı çatısı altında toplanmış “Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı” – “Eğitim Yönetimi ve Teftişi Bilim Dalı” – “Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı” – “Eğitim Yönetimi, Teftişi, Denetimi ve Planlaması Bilim Dalı” – “Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı” programlarında yazılmış tüm doktora ve yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Araştırmada alan ile ilgili gerçekçi sonuçlara ulaşabilmek ve genelleme yapabilmek adına örneklem alma yoluna gidilmemiş olup

2010-2016 yılları arasında eğitim yönetimi alanında yayınlanmış tüm doktora ve yüksek lisans tezleri örnekleme dahil edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan tezlerin Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde erişime açık, tez türü, anabilim dalı, tarih aralığı, izin durumu, dil ve grubu bölümleri ölçüt olarak kullanılmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında eğitim yönetimi alanında 152 doktora, 990 yüksek lisan tezi olmak üzere toplam 1142 adet teze ulaşılarak, tezlerin savunma tarihleri ile Yükseköğretim Kurumu web sitesinde yayınlaması arasında geçecek olan tahmini süre de dikkate alınarak son erişim ve tarama tarihi 19 Eylül 2017 olarak kaydedilmiştir. Veri tabanında indirilen tezler türüne (doktora ve yüksek lisans olmak üzere) ve yıllara göre ayrılıp çalışmada kullanılmak üzere dijital ortamda arşivlenmiştir. Veri tabanından indirilen tezler sistemin vermiş olduğu tez numarasıyla kaydedilmiş olup, tezlerle ilişkin herhangi bir danışman ya da araştırmacı ismi kullanılmamıştır. Araştırma kapsamında örnekleme dahil edilen tezlerin türlerine ve yayınladıkları yıllara göre dağılımı “*Bulgular ve Yorumlar*” bölümünde gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, araştırılması hedeflenen olgu veya olgularla ilgili yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi yöntemi ile elde edilmiştir. Doküman incelemesi. Doküman incelemesinin başlıca amacı; araştırılacak olgu ya da olgular ile ilgili bilgileri kapsayan yazılı materyallerin incelenmesidir. Doküman incelemesinin başlı başına bir araştırma metodu olarak kullanıldığı durumlar özellikle doğrudan görüşme ve gözlem yapmanın mümkün olmadığı durumlardır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Çalışmada veri toplama aracı olarak orijinali Engin KARADAĞ’a ait olan ve 2013 yılında Prof. Dr. Selahattin TURAN danışmanlığında, Sabiha İŞÇİ tarafından tamamlanan “Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Açından İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezinde kullanılan toplam *on üç (13) maddeden oluşan “Akademik Yayın Değerlendirme Formu”* ilgili kişilerden e-mail aracılığıyla kullanım izni de alınarak temin edilmiştir. Temin edilen formun tüm ölçütleri araştırmacı ve danışman tarafından incelenmiş olup tezlerin demografik ve metodolojik bilgilerini ortaya çıkarmak için gerekli maddeler kullanılarak form geliştirilmiştir. Veri toplama amacıyla kullanılan form Ek.1’ de yer almaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırma formunun inceleme boyutları ayrıntılı olarak “*Microsoft Excel*” programı kullanılarak çizelgeye dökülmüştür. İlk olarak tezlere ait künye bilgileri (tez numarası, tez türü, yayınlanma yılı, üniversite) ve metodolojik bilgiler (desen, örnekleme yöntemi, örneklem tipi, örneklem sayısı, veri toplama yöntemi, veri toplama aracı, geçerlilik, güvenilirlik ve tezlerde kullanılan istatistikî yöntem/yöntemler) her satırda bir tezle ilgili bilgiler yer almaktadır. Belirlenen bir ölçüte göre arama yapabilmek için Microsoft Excel programının filtrelemelerinden faydalanılmıştır. Oluşturulan bu çizelge ile örnekleme dahil edilen 1142 tez tek tek incelenmiş olup tezlere ait her bir veri ilgili sütuna kaydedilmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma kapsamında geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla çoklu kontrol yapılarak, incelenen tezler araştırmacı ve danışman tarafından çapraz kontrollerden geçirilmiş, hatalı kodlamalar ve sınıflandırmalar giderilmiştir. Tezler incelenirken, yalnızca ölçme aracında bulunan her bir başlıkla ilgili net ifadelerle tanımlanmış nitelikler kodlamalara dahil edilmiş, niyet okuma ya da tezlerin yazarları tarafından yapılmayan/yanlış yapılan tanım ve adlandırmaları tamamlama/düzeltilme yoluna gidilmemiştir. Ek olarak, örnekleme alınan tezler içerisinde herhangi bir eleme ya da kısıtlama kullanılmayarak, kapsam geçerliliğinin sağlanmasına gayret edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, Türkiye’de eğitim yönetimi alanında 2010-2016 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezlere ilişkin analizler sonucunda elde edilen bulgular, alt amaçlara göre sınıflandırılarak tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1

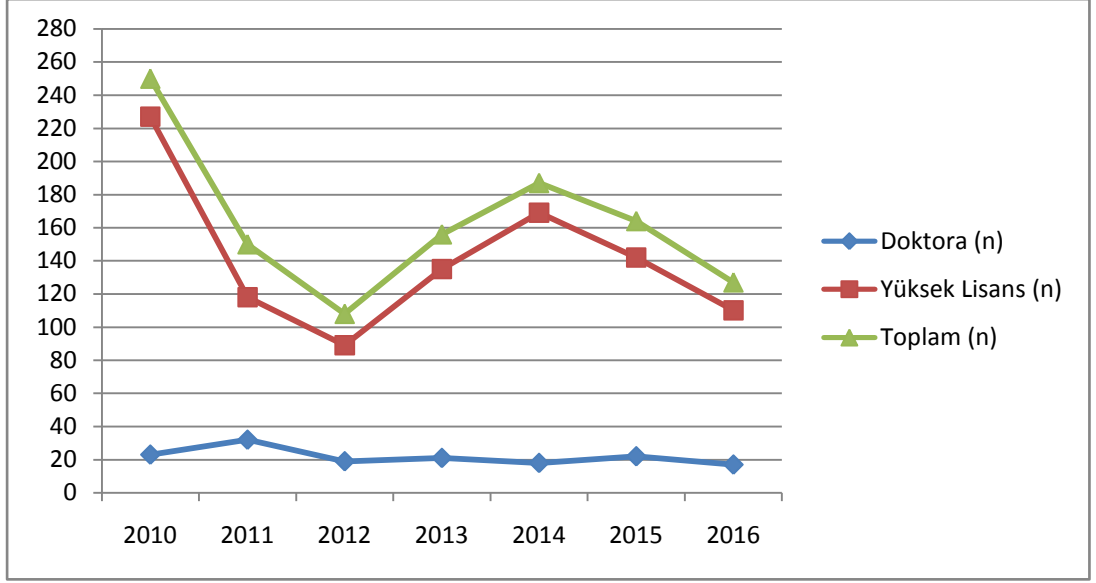
Yıllara Göre Tez Türleri Dağılımı

Yıllar	Doktora (n)	Yüksek Lisans (n)	Toplam (n)
2010	23	227	250
2011	32	118	150
2012	19	89	108
2013	21	135	156
2014	18	169	187
2015	22	142	164
2016	17	110	127
Toplam (n)	152	990	1142

Tablo 1’de Eğitim Yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir;

2010 yılında üretilen toplam 250 tezin 23’ü (%9.2) doktora, 227’si (%90.8) yüksek lisans, 2011 yılında üretilen toplam 150 tezin 32’si (%21.3) doktora, 118’i (%78.6) yüksek lisans, 2012 yılında üretilen toplam 108 tezin 19’u (%17.6) doktora, 89’u (%82.4) yüksek lisans, 2013 yılında üretilen toplam 156 tezin 21’i (%13.5) doktora, 135’i (%86.5) yüksek lisans, 2014 yılında üretilen toplam 187 tezin 18’i (%9.6) doktora, 169’u (%90.4) yüksek lisans, 2015 yılında üretilen toplam 164 tezin 22’si (%13.4) doktora, 142’si (%86.6) yüksek lisans, 2016 yılında üretilen toplam 127 tezin 17’si (%13.3) doktora, 110’si (%86.7) yüksek lisans tezinden oluşmaktadır.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezin %13.31’i “Doktora” tezi olup, en fazla doktora tezi 2011 yılında ($n=32, %21$) en az 2016 yılında ($n=17, %11.2$) üretilmiştir. İlgili yıllar arasında üretilen tezlerin %86.69’u ($n=990$) “Yüksek Lisans” tezi olup en fazla yüksek lisans tezi 2010 yılında ($n=227, %23$) en az 2012 yılında ($n=89, %9$) üretilmiştir

Şekil 1. Yıllara Göre Tez Türleri Dağılımının Grafik Üzerinde Gösterimi

Eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımları grafik üzerinde incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezin %13.31'i "Doktora" ($n=152$), %86.69'u ($n=990$) "Yüksek Lisans" tezidir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre artış ya da azalmalarında düzensizlik olduğu tespit edilmiştir. Yıllara göre tez sayılarındaki artış ve azalmalardaki değişiklik nedenleri (Öğretmen atamaları, yönetici atama sistemindeki değişiklikler, lisansüstü eğitimin önemi, lisansüstü eğitime giriş kriterlerinde yapılan değişiklikler v.s) araştırılmış olup herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 2

Üniversitelere Göre Tez Türleri Dağılımı

Üniversiteler	Tez Türü	2010 (n)	2011 (n)	2012 (n)	2013 (n)	2014 (n)	2015 (n)	2016 (n)	Toplam (n)
ADNANMEN. ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	3	0	3	2	3	11
AHI EVRAN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	1	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	1	1	2
	Y.LİSANS	6	6	1	4	3	0	6	26
AKSARAY ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	0	2	2
ANADOLU ÜNİ.	DOKTORA	0	1	0	0	0	0	1	2
	Y.LİSANS	1	0	0	1	1	0	0	3
ANKARA ÜNİ.	DOKTORA	7	8	6	2	1	0	2	26
	Y.LİSANS	9	3	3	1	5	7	4	32
ATATÜRK ÜNİ.	DOKTORA	0	4	1	2	1	2	1	11
	Y.LİSANS	2	1	1	1	4	3	3	15
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	0	2	2
BALIKESİR ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	1	0	0	1	3	1	2	8
BAŞKENT ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	1	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	24	2	0	0	0	0	0	26
CUMHURİYETÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	1	2	2	3	0	0	0	8
DİCLE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	1	0	0	1
	Y.LİSANS	3	3	2	4	2	0	1	15
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	DOKTORA	0	2	0	0	2	0	1	5
	Y.LİSANS	4	1	4	12	7	3	4	35
DUMLUPINAR ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	2	1	3
DÜZCE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	1	1	2
EGE ÜNİ	DOKTORA	0	0	1	1	1	1	0	4
	Y.LİSANS	5	1	2	2	1	1	2	14
ERCİYES ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	2	11	13	10	2	38
FATİH ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	2	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	3	2	0	1	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	DOKTORA	2	8	4	2	2	3	1	22
	Y.LİSANS	30	5	6	11	3	6	0	61
GAZİANTEP ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	5	0	0	1	0	0	1	7
GAZİOSM. ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	8	5	2	1	4	2	4	26
GİR.AMERİKAN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	0	1	1
HACETTEPE ÜNİ.	DOKTORA	4	2	1	2	1	3	2	15
	Y.LİSANS	6	11	2	3	6	1	1	30
HARRAN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	2	5	3	3	7	2	1	23
H.KALYONCU ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	17	1	0	0	18
İNÖNÜ ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	3	1	0	3	7
	Y.LİSANS	1	4	3	3	1	1	1	14
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	0	2	2
İSTANBUL ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	1	1	1	0	1	4

Tablo 2. (Devamı)

Üniversitelere Göre Tez Türleri Dağılımı

Üniversiteler	Tez Türü	2010 (n)	2011 (n)	2012 (n)	2013 (n)	2014 (n)	2015 (n)	2016 (n)	Toplam (n)
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	0	0	2	2
İSTANBUL ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	1	1	1	0	1	4
İZZET BAYSAL	DOKTORA	0	1	0	1	2	1	0	5
	Y.LİSANS	4	2	0	2	9	7	7	31
KASTAMONU ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	1	0	1	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	1	2	1	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	DOKTORA	2	1	0	0	0	0	0	3
	Y.LİSANS	3	2	0	2	4	1	1	13
KONYA ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	1	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	3	1	1	1	1	1	0	8
MALTEPE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	21	2	1	2	0	4	1	31
MARMARA ÜNİ.	DOKTORA	6	4	3	3	1	1	0	18
	Y.LİSANS	7	7	4	14	4	7	4	47
MERSİN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	2	4	5	2	2	2	3	20
MEVLANA ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	8	6	3	17
MUĞLA ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	2	1	0	0	2	2	1	8
N.ERBAKAN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	1	1
	Y.LİSANS	0	0	5	1	2	1	0	9
ODTÜ	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	3	0	0	0	0	0	0	3
OKAN ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	2	2	12	4	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	4	1	2	3	1	3	2	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	DOKTORA	0	0	2	1	2	1	1	7
	Y.LİSANS	3	6	5	1	5	2	4	26
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	3	1	8	3	15
	Y.LİSANS	4	4	5	4	1	7	6	31
PAMUKKALE ÜNİ.	DOKTORA	0	1	1	1	2	1	0	6
	Y.LİSANS	10	2	1	1	1	2	2	19
S. ZAHİM. ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	16	11	10	37
SAKARYA ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	10	4	1	3	5	6	1	30
SELÇUK	DOKTORA	2	0	0	0	0	0	0	2
	Y.LİSANS	11	8	1	0	0	0	0	20
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	1	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	1	4	5	1	2	0	13
UŞAK ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	6	10	9	4	6	7	4	46
YEDİTEPE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	10	0	0	2	0	1	0	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	6	5	1	1	9	3	6	31
YÜZÜNCÜYIL ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	6	3	4	3	6	3	6	31
ZİRVE ÜNİ.	DOKTORA	0	0	0	0	0	0	0	0
	Y.LİSANS	0	0	0	0	16	10	0	26
TOPLAM	DOKTORA	23	32	19	21	18	22	17	152
	Y.LİSANS	227	118	89	135	169	142	110	990

Tablo 2’de Eğitim Yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere ve yıllara göre dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece 6’sında (%10.5) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Ankara Üniversitesi ($n=7, \%30.5$), Marmara Üniversitesi ($n=6, \%26.1$) ve Hacettepe Üniversitesinde ($n=4, \%17.4$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden 23’ünde (%39.7) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Gazi Üniversitesi ($n=30, \%13.5$), Beykent Üniversitesi ($n=24, \%10.8$) ve Maltepe Üniversitesinde ($n=21, \%9.4$) üretilmiştir.

2011 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece 10’unda (%17.2) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Gazi Üniversitesi ($n=8, \%25$) ve Ankara Üniversitesi ($n=8, \%25$), Marmara Üniversitesi ($n=4, \%12.5$) ve Atatürk Üniversitesinde ($n=4, \%12.5$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden 34’ünde (%58.6) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Hacettepe Üniversitesi ($n=11, \%9.4$), Uşak Üniversitesi ($n=10, \%8.4$) ve Selçuk Üniversitesinde ($n=8, \%6.8$) üretilmiştir.

2012 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece 8’inde (%13.8) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Ankara Üniversitesi ($n=6, \%31.6$), Gazi Üniversitesi ($n=4, \%21.1$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=3, \%15.8$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden %56.9’ unda ($n=33$) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Uşak Üniversitesi ($n=9, \%10.1$), Gazi Üniversitesi ($n=6, \%6.8$) Mersin Üniversitesi ($n=5, \%5.6$), Necmettin Erbakan Üniversitesi ($n=5, \%5.6$), Onsekiz Mart Üniversitesi ($n=5, \%5.6$) ve Osmangazi Üniversitesinde ($n=5, \%5.6$) üretilmiştir.

2013 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece %19 ‘unda ($n=11$) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Marmara Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi ($n=3, \%14.3$), Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Hacettepe ve Gazi Üniversitesinde ($n=2, \%9.5$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden %63.7’sinde ($n=37$)

tanesinde yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Hasan Kalyoncu Üniversitesi ($n=17, \%12.6$), Marmara Üniversitesi ($n=14, \%10.4$), Dokuz Eylül Üniversitesi ($n=12, \%8.9$), Erciyes Üniversitesi ($n=11, \%8.2$) ve Gazi Üniversitesinde ($n=11, \%8.2$) üretilmiştir.

2014 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece $\%22.5$ 'inde ($n=13$) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Pamukkale Üniversitesi ($n=2, \%11$), Onsekiz Mart Üniversitesi ($n=2, \%11$), İzzet Baysal Üniversitesi ($n=2, \%11$), Gazi Üniversitesi ($n=2, \%11$) ve Dokuz Eylül Üniversitesinde ($n=2, \%11$) daha sonra Atatürk Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), Ankara Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), Dicle Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), Ege Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), Hacettepe Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), İnönü Üniversitesi ($n=1, \%5.5$), Marmara Üniversitesi ($n=1, \%5.5$) ve Osmangazi Üniversitesinde ($n=1, \%5.5$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden $\%67.2$ 'sinde ($n=39$) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Sabahattin Zaim ($n=16, \%9.5$) ve Zirve Üniversitesi ($n=16, \%9.5$), Erciyes Üniversitesi ($n=13, \%7.7$) ve İzzet Baysal Üniversitesinde ($n=9, \%5.3$) üretilmiştir.

2015 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden sadece $\%15.5$ 'inde ($n=9$) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Osmangazi Üniversitesi ($n=8, \%36.4$), Hacettepe Üniversitesi ($n=3, \%13.7$) ve Gazi Üniversitesi ($n=3, \%13.7$) daha sonra Atatürk Üniversitesinde ($n=2, \%9.1$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden $\%62.1$ 'inde ($n=36$) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Okan Üniversitesi ($n=12, \%8.5$), Sabahattin Zaim Üniversitesi ($n=11, \%7.8$) ve Zirve Üniversitesinde ($n=10, \%7.1$) üretilmiştir.

2016 yılında, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden $\%19$ 'unda ($n=11$) doktora tezi üretilmiş olup, en çok doktora tezi sırasıyla Osmangazi Üniversitesi ($n=3, \%17.7$) ve İnönü Üniversitesinde ($n=3, \%17.7$) daha sonra Hacettepe Üniversitesinde ($n=2, \%11.8$) ve Ankara Üniversitesinde ($n=2, \%11.8$) üretilmiştir. Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, örneklem kapsamına alınan 58 üniversiteden $\%65.5$ 'i ($n=38$) yüksek lisans tezi üretilmiş olup en çok yüksek lisan tezi sırasıyla Sabahattin Zaim Üniversitesi ($n=10, \%9.1$), İzzet Baysal Üniversitesi ($n=7, \%6.4$) daha sonra Akdeniz Üniversitesi ($n=6, \%5.5$) ve Osmangazi Üniversitesinde ($n=6, \%5.5$) üretilmiştir.

Tablo'2 genel olarak incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında 58 üniversitenin tamamında ($n=58, \%100$) yüksek lisans tezi üretildiği ancak 58 üniversiteden $\%69$ 'unda ($n=40$) doktora tezi üretilmediği saptanmıştır. 2010-2016 yılları arasında en fazla doktora tezi üretilen üniversiteler, Gazi Üniversitesi ($n=22, \%14.5$), Marmara Üniversitesi ($n=18, \%11.9$), Hacettepe Üniversitesi ($n=15, \%9.9$), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ($n=15, \%9.9$) ve Atatürk Üniversitesidir ($n=11, \%7.2$). En çok doktora tezi 2011 yılında Gazi Üniversitesinde ($n=8, \%25$), en çok yüksek lisans tezi 2010 yılında yine Gazi Üniversitesinde ($n=30, \%7.6$) üretilmiştir.

Tablo 3

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı

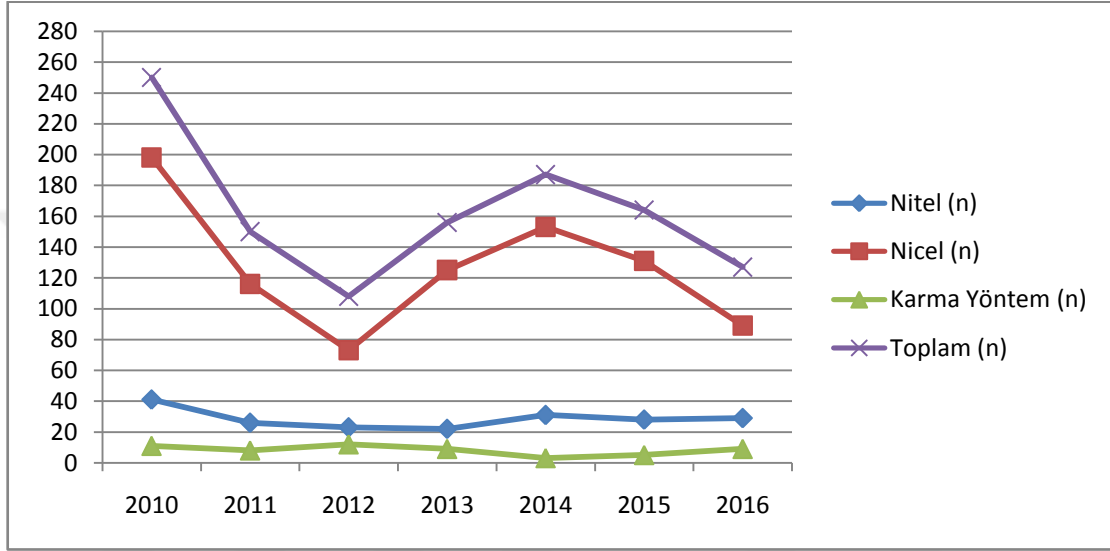
Yıllar	Yöntem			Toplam (n)
	Nitel (n)	Nicel (n)	Karma Yön. (n)	
2010	41	198	11	250
2011	26	116	8	150
2012	23	73	12	108
2013	22	125	9	156
2014	31	153	3	187
2015	28	131	5	164
2016	29	89	9	127
Toplam	200	885	57	1142

Tablo 3'de Eğitim Yönetimi alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre yöntem (nicel ,nitel ,karma yöntem) dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezin $\%16.4$ 'ü ($n=41$) nitel, $\%79.2$ 'si ($n=198$) nicel, $\%4.4$ 'ü ($n=11$) karma yöntem; 2011 yılında üretilen 150 tezin $\%17.3$ 'ü ($n=26$) nitel, $\%77.3$ 'ü nicel ($n=116$), $\%5.4$ 'ü ($n=8$) karma yöntem; 2012 yılında üretilen 108 tezin $\%21.3$ 'ü ($n=23$) nitel, $\%67.6$ 'sı ($n=73$) nicel , $\%11.1$ 'i ($n=12$) karma yöntem; 2013 yılında üretilen 156 tezin $\%14.1$ 'i ($n=22$) nitel, $\%80.1$ 'i ($n=125$) nicel, $\%5.8$ 'i ($n=9$) karma yöntem; 2014 yılında üretilen 187 tezin $\%16.6$ 'sı ($n=31$) nitel, $\%81.8$ 'i ($n=153$) nicel, $\%1.6$ 'sı ($n=3$) karma yöntem; 2015 yılında üretilen 164 tezin $\%17$ 'si ($n=28$) nitel, $\%79.9$ 'u ($n=131$) nicel, $\%3.1$ 'i ($n=5$) karma yöntem; 2016 yılında üretilen 127 tezin $\%22.8$ 'i ($n=29$) nitel, $\%70.1$ 'i ($n=89$) nicel, $\%7.1$ 'i ($n=9$) karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerdir.

Tablo 3 genel olarak incelendiğinde 1142 doktora ve yüksek lisans tezinin %17.5'i (n=200) nitel, %77.5'i (n=885) nicel, %5'i (n=57) karma yöntem kullanılan tezler olup nitel çalışmalar en çok 2010 yılında (n=41,%7.9), en az 2013 yılında (n=22,%9.1) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Nicel çalışmalar en çok 2010 yılında (n=198,%22.6), en az 2012 yılında (n=73,%8.5); karma yöntem ise en çok 2012 yılında (n=12,%21.1), en az 2014 yılında (n=3,%5.2) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

Şekil 2. Yıllara Göre Yöntem Dağılımının Grafik Üzerinde Gösterimi

Eğitim yönetimi alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre yöntem (nicel, nitel, karma yöntem) dağılımları grafik üzerinde incelendiğinde artış ve azalmalarda yıllara göre gözle görülür bir düzensizlik olduğu tespit edilmiştir. Yıllara göre tezlerde kullanılan nicel, nitel ve karma yöntemlerdeki artış ve azalmalardaki değişiklik araştırılmış olup herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 4

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı

Tez Türü	Yöntem			Toplam (n)
	Nitel (n)	Nicel (n)	Karma Yön. (n)	
Yüksek Lisans	167	796	27	990
Doktora	33	89	30	152
Toplam	200	885	57	1142

Tablo 4’de Eğitim Yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre yöntem (nicel, nitel, karma yöntem) dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 doktora ve yüksek lisans tezinin %17.5’i (n=200) nitel, %77.5’i (n=885) nicel, %5’i (n=57) karma yöntem kullanılarak üretilmiş tezlerdir. Tablo 4 yatay olarak incelendiğinde nitel yöntem kullanılmış 200 tezin %83.5’i (n=167) yüksek lisans, %11.5’i (n=33) doktora tezidir. Nicel yöntem kullanılmış 885 tezin yaklaşık %90’ı (n=796) yüksek lisans, %10’u doktora tezidir. Karma yöntem kullanılmış 57 tezin %52.7’si (n=30) doktora, %47.3’ü yüksek lisans tezidir. 990 yüksek lisans tezinde nicel yöntem (n=796,%80.4) ve nitel yöntem (n=167,%16.9) karma yönetime (n=27,%2.7) göre yoğun olarak kullanılmıştır. 152 doktora tezinde de nicel yöntem (n=89,%58.5), nitel (n=33,%21.7) ve karma yönetime (n=30,%19.8) göre yoğun olarak kullanılmıştır. Karma yöntem doktora tezlerinde (n=30,%52.7), yüksek lisans tezlerine (n=27,%47.3) göre daha yoğun kullanılmış olması dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 5

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Yöntem Dağılımı

Üniversiteler	Yöntem			Toplam (n)
	Nitel (n)	Nicel (n)	Karma Yön. (n)	
ADNAN MENDERES	1	10	0	11
AHI EVRAN ÜNİ.	0	1	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	13	13	2	28
AKSARAY ÜNİ.	0	1	1	2
ANADOLU ÜNİ.	1	3	1	5
ANKARA ÜNİ.	16	34	8	58
ATATÜR ÜNİ.	5	19	2	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	2	0	0	2
BALIKESİR ÜNİ.	0	8	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	0	1	0	1
BEYKENT ÜNİ.	3	23	0	26
CUMHURİYET ÜNİ.	4	3	1	8
DİCLE ÜNİ.	2	14	0	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	4	35	1	40
DUMLUPINAR ÜNİ.	0	3	0	3
DÜZCE ÜNİ.	0	2	0	2
EGE ÜNİ.	2	13	3	18
ERCİYES ÜNİ.	4	33	1	38
FATİH ÜNİ.	0	2	0	2
FIRAT ÜNİ.	1	5	0	6
GAZİ ÜNİ.	16	65	2	83
GAZİANTEP ÜNİ.	3	3	1	7
GAZİOSMANP. ÜNİ.	9	15	2	26
G. AMERİKAN ÜNİ.	0	1	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	10	35	0	45
HARRAN ÜNİ.	1	19	3	23
HASAN KAL. ÜNİ	3	15	0	18
İNÖNÜ ÜNİ.	7	12	2	21
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	0	2	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	1	3	0	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	1	34	1	36
KASTAMONU ÜNİ.	0	2	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	1	3	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	4	12	0	16
KONYA ÜNİ.	0	1	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	2	6	0	8
MALTEPE ÜNİ.	2	26	3	31
MARMARA ÜNİ.	14	44	7	65
MERSİN ÜNİ.	5	15	0	20
MEVLANA ÜNİ.	1	16	0	17
MUĞLA ÜNİ.	3	5	0	8
N.ERBAKAN ÜNİ.	2	8	0	10
ODTÜ	1	2	0	3
OKAN ÜNİ.	4	16	0	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	1	14	1	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	5	25	3	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	11	31	4	46
PAMUKKALE ÜNİ.	0	22	3	25
SABAHATTİN Z. ÜNİ.	7	30	0	37
SAKARYA ÜNİ.	5	24	1	30
SELÇUK ÜNİ.	4	18	0	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	0	1	0	1
TRAKYA ÜNİ.	2	11	0	13
UŞAK ÜNİ.	4	41	1	46
YEDİTEPE ÜNİ.	1	12	0	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	4	27	0	31
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	2	26	3	31
ZİRVE ÜNİ.	6	20	0	26
Toplam (n)	200	885	57	1142

Tablo 5’de Eğitim Yönetimi alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre yöntem (nicel, nitel, karma yöntem) dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

Tablo 5 yatay olarak incelendiğinde nitel yöntemin en fazla kullanıldığı üniversiteler, Ankara Üniversitesi ($n=16, \%8$) ve Gazi Üniversitesi ($n=16, \%8$) daha sonra Marmara Üniversitesi ($n=14, \%7$) ve Akdeniz Üniversitesidir ($n=13, \%6.5$). Hiç nitel yöntem kullanılmayan üniversiteler ($n=13, \%13$), Ahi Evran Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Fatih Üniversitesi, Girne Amerikan Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Konya Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Sütçü İmam Üniversitesidir. Nicel yöntemin en fazla kullanıldığı üniversiteler Gazi Üniversitesi ($n=65, \%7.4$), Marmara Üniversitesi ($n=44, \%4.9$) ve Uşak Üniversitesidir ($n=41, \%4.6$). Hiç nicel yöntem kullanılmayan üniversite sadece Atatürk Üniversitesidir ($n=0$). Karma yöntemin en fazla kullanıldığı üniversiteler Ankara Üniversitesi ($n=8, \%14.1$), Marmara Üniversitesi ($n=7, \%12.3$) ve Osmangazi Üniversitesi ($n=4, \%7.1$) olup hiç karma yöntem kullanılmayan üniversite sayısı oldukça fazladır ($n=34, \%59.7$).

Tablo 5 genel olarak incelendiğine nicel yöntemin nitel ve karma yönteme göre ağırlıklı olarak tercih edildiği, en fazla nicel ($n=65, \%7.4$) ve nitel ($n=16, \%8$) çalışmanın Gazi Üniversitesinde yapıldığı, karma yöntemin en fazla Ankara Üniversitesinde yapıldığı ($n=8, \%14.1$), nicel, nitel ve karma yöntemin birlikte kullanıldığı üniversiteler ($n=23, \%39.7$), Akdeniz Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Harran Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, İzzet Baysal Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Onsekizmart Üniversitesi, Osmangazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Zirve Üniversitesinde olması dikkat çekici bulgulardandır.

Tablo 6

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı

Yıllar	Araştırma Deseni															Toplam (n)
	Tarama (n)	İlişkisel (n)	Nedensel (n)	Deneyssel (n)	Kültür Analiz (n)	Olgu bilim (n)	Kuram Oluştur. (n)	Durum (n)	Eylem Araşt. (n)	Örnek Olay (n)	Odak Grup (n)	Etnografik (n)	Tarama + Durum (n)	İlişkisel + Nedensel (n)	Tarama + Odak G. (n)	
2010	190	32	1	7	0	1	1	12	0	3	2	0	0	1	0	250
2011	112	23	3	0	0	3	2	5	0	1	0	0	0	0	1	150
2012	73	24	0	0	0	3	0	6	0	1	0	0	1	0	0	108
2013	122	23	3	0	1	1	1	4	0	1	0	0	0	0	0	156
2014	155	24	3	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187
2015	142	15	1	0	0	1	0	2	1	0	1	1	0	0	0	164
2016	103	18	0	0	0	2	1	3	0	0	0	0	0	0	0	127
Toplam	897	159	11	9	2	13	5	32	1	6	3	1	1	1	1	1142

Tablo 6’de Eğitim Yönetimi alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre araştırma deseni dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en fazla kullanılan desen sırasıyla “Tarama” ($n=190, \%76$), “İlişkisel” ($n=32, \%12.8$) ve “Durum” ($n=12, \%4.8$) deseni; 2011 yılında üretilen 150 tezde en fazla kullanılan desenler “Tarama” ($n=112, \%74.7$), “İlişkisel” ($n=23, \%15.34$) ve “Durum” ($n=5, \%5.3$) deseni; 2012 yılında üretilen 108 tezde en fazla kullanılan desen “Tarama” ($n=73, \%67.6$), “İlişkisel” ($n=24, \%22.2$) ve “Durum” ($n=6, \%5.5$) deseni; 2013 yılında üretilen 156 tezde “Tarama” ($n=122, \%78.2$), “İlişkisel” ($n=23, \%14.7$) ve “Durum” ($n=4, \%2.5$); 2014 yılında üretilen 187 tezde en fazla kullanılan desen sırasıyla “Tarama” ($n=155, \%82.9$), “İlişkisel” ($n=24, \%12.8$) ve “Nedensel” ($n=3, \%1.6$) deseni; 2015 yılında üretilen 164 tezde en fazla kullanılan desen sırasıyla “Tarama” ($n=142, \%86.5$), “İlişkisel” ($n=18, \%11$) ve “Durum” ($n=2, \%1.2$) deseni; 2016 yılında üretilen tezde en fazla

kullanılan desen sırasıyla “Tarama” ($n=103, \%81.1$), “İlişkisel” ($n=18, \%14.1$) ve “Durum” ($n=3, \%2.4$) deseni olduğu saptanmıştır.

2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerin $\%78.5$ 'i ($n=897$) “Tarama” deseninde olup en fazla “Tarama” deseninde tez 2010 yılında ($n=190, \%21.1$), en az 2012 ($n=73, \%8.1$), yılında üretilmiştir. “İlişkisel” desende üretilen tez sayısı oranı $\%13.9$ ($n=159$) olup en fazla “İlişkisel” desende tez 2010 yılında ($n=32, \%20.12$), en az 2015 yılında ($n=15, \%9.5$) üretilmiştir. “Durum” deseninde üretilen tez sayısı oranı $\%2.8$ dir ($n=32$). En fazla “Durum” deseninde tez 2010 yılında ($n=12, \%37.5$) üretilmiş olup 2014 yılında hiç üretilmemiştir ($n=0$). “Olgu Bilim” deseninde üretilen tez sayısı oranı ise $\%1.1$ ($n=13$) olup en fazla 2011 ve 2012 yıllarında ($n=3, \%23$), en az 2010,2013,2015 yıllarında ($n=1, \%7.6$) üretilmiştir. 2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde az kullanılan desenler ise “Eylem Araştırması” ($n=1$), “Odak Grup” ($n=1$), “Etnografik” ($n=1$) ve çoklu desenlerdir ($n=1$).

“Tarama”+“Durum” desenlerinin birlikte kullanıldığı tez sayısı sadece ($n=1$) olup 2012 yılında; “İlişkisel”+“Nedensel” desenlerin birlikte kullanıldığı tez sayısı ($n=1$) olup sadece 2010 yılında; “Tarama”+“Odak Grup” desenlerin birlikte kullanıldığı tez sayısı ($n=1$) olup sadece 2010 yılında üretilen tezlerde kullanıldığı dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 7

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı

Tez Türü	Araştırma Deseni															Toplam (n)
	Tarama (n)	İlişkisel (n)	Nedensel (n)	Deneysel (n)	Kültür Analiz (n)	Olgu bilim (n)	Kuram Oluşturma(n)	Durum (n)	Eylem Araşt. (n)	Örnek Olay (n)	Odak Grup (n)	Etnografik (n)	Tarama +Durum (n)	İlişkisel +Nedensel (n)	Tarama +Odak G.(n)	
Y.Lisans	794	134	5	9	2	9	2	26	0	5	2	0	1	0	0	990
Doktora	103	25	6	0	0	4	3	6	1	1	1	1	0	1	1	152
Toplam(n)	897	159	11	9	2	13	5	32	1	6	3	1	1	1	1	1142

Tablo 7’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre araştırma deseni dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde en fazla kullanılan araştırma desenleri sırasıyla “Tarama” ($n=897, \%78.6$), “İlişkisel” ($n=159, \%13.9$) ve “Durum” ($n=32, \%2.9$) desenidir. “Tarama” deseninin kullanıldığı 897 tezin $\%88.5$ ’i ($n=794$) yüksek lisans, $\%11.5$ ’i ($n=103$) doktora tezidir. “İlişkisel” deseninin kullanıldığı 159 tezin $\%84.2$ ’si ($n=134$) yüksek lisans, $\%15.8$ ’i ($n=25$) doktora tezidir. “Durum” deseninin kullanıldığı 32 tezin $\%81.2$ ’si ($n=26$) yüksek lisans, $\%18.8$ ’i ($n=6$) doktora tezidir. 2010-2016 yılları arasında üretilen 990 yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan desenler sırayla, “Tarama” deseni ($n=794, \%80.2$), “İlişkisel” desen ($n=134, \%13.5$) ve “Durum” desenidir ($n=26, \%2.7$). Belirtilen yıllar arasında üretilen 152 doktora tezinde ise en çok “Tarama” deseni ($n=103, \%67.8$), “İlişkisel” desen ($n=25, \%16.4$), “Nedensel” ve “Durum” desenidir ($n=6, \%4$). “Tarama”+“Durum” (çoklu) deseninin birlikte kullanıldığı tez türü yüksek lisans tezi olup doktora tezlerinde hiç kullanılmamıştır. “Eylem Araştırması” “İlişkisel”+“Nedensel” ile “Tarama”+“Odak Grubu” (çoklu) desenleri sadece doktora tezlerinde kullanılmış olup yüksek lisans tezlerinde hiç kullanılmamış olması önemli bulgulardandır.

Tablo 8

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Deseni Dağılımı

Üniversiteler	Araştırma Deseni															Toplam (n)
	Tarama (n)	İlişkisel (n)	Nedensel (n)	Deneysel (n)	Kültür Analiz (n)	Olgu bilim (n)	Kuram Oluşturma(n)	Durum (n)	Eylem Araşt. (n)	Örnek Olay (n)	Odak Grup (n)	Etnografik (n)	Tarama + Durum (n)	İlişkisel+Nedensel (n)	Tarama + O.Grup (n)	
ADNAN MEN.ÜNİ	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
AHI EVRAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	20	2	0	1	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	28
AKSARAY ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5
ANKARA ÜNİ.	49	5	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	58
ATATÜR ÜNİ.	18	6	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
BALIKESİR ÜNİ.	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	22	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
CUMHURİYET ÜNİ.	3	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	8
DİCLE ÜNİ.	15	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	34	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40

DUMLUPINAR ÜNİ.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	14	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	18
ERCIYES ÜNİ.	28	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
FATİH ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	2	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	61	13	1	0	0	2	0	5	0	0	1	0	0	0	0	83
GAZİANTEP ÜNİ.	5	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	7
GAZİOSMAN P.ÜNİ.	22	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
G. AMERİKAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	31	12	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	45
HARRAN ÜNİ.	11	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	23
H.KALYONCU ÜNİ	15	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	18
İNÖNÜ ÜNİ.	19	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
İST.AYDIN ÜNİ.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	2	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	31	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36
KASTAMONU ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	11	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	16
KONYA ÜNİ.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	6	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	8
MALTEPE ÜNİ.	22	6	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	31
MARMARA ÜNİ.	49	4	2	2	0	0	3	4	0	1	0	0	0	0	0	65
MERSİN ÜNİ.	15	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
MEVLANA ÜNİ.	16	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
MUĞLA ÜNİ.	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
N.ERBAKANÜNİ.	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
ODTÜ	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
OKAN ÜNİ.	16	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	28	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	35	3	2	0	0	0	0	4	1	0	0	1	0	0	0	46
PAMUKKALE ÜNİ.	20	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
SABAHATTİN Z.ÜNİ.	32	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37
SAKARYA ÜNİ.	19	8	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	30
SELÇUK ÜNİ.	11	9	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	10	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	13
UŞAK ÜNİ.	40	3	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	46
YEDİTEPE ÜNİ.	11	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	27	1	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	31
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	29	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
ZİRVE ÜNİ.	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Toplam (n)	897	159	11	9	2	13	5	32	1	6	3	1	1	1	1	1142

Tablo 8’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre araştırma deseni dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

897 tezde kullanılan “Tarama” deseninin en fazla kullanıldığı üniversiteler sırasıyla Gazi Üniversitesi ($n=61, \%6.8$), Ankara Üniversitesi ($n=49, \%5.5$), Marmara Üniversitesi ($n=49, \%5.5$) ve Uşak Üniversitesidir ($n=40, \%4.5$). 159 tezde kullanılan “İlişkisel” desenin en fazla kullanıldığı üniversiteler Gazi Üniversitesi ($n=13, \%8.1$), Hacettepe Üniversitesi ($n=12, \%7.5$), Erciyes Üniversitesi ($n=10, \%6.3$) ve Harran Üniversitesidir ($n=10, \%6.3$). 32 tezde kullanılan “Durum” deseninin en fazla kullanıldığı üniversiteler Gazi Üniversitesi ($n=5, \%15.6$), Marmara Üniversitesi

($n=5, \%15.6$) ve Osmangazi Üniversitesi'dir ($n=4, \%12.5$). “Eylem Araştırması” ve “Etnografik” desen sadece Osmangazi Üniversitesi'nde, “Tarama”+“Durum” deseninin birlikte kullanıldığı tek üniversite Harran Üniversitesi, “İlişkisel”+“Nedensel” deseninin birlikte kullanıldığı tek üniversite Kocaeli Üniversitesi, “Tarama”+“Odak Grup” deseninin birlikte kullanıldığı tek üniversite Anadolu Üniversitesi olması dikkat çeken bulgulardır.

Tablo 9

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı

Yıllar	Örneklem Yöntemi																		Toplam (n)			
	Basit Tesadüfi (n)	Sistematik (n)	Tabakalı (n)	Küme Kademeli (n)	Monografik (n)	Kolay (n)	Kota (n)	Amaçlı Kasıtlı (n)	Kartopu (n)	Teorik (n)	Ölçüt (n)	Maksimum Çeşitlilik (n)	Kuramsal (n)	Tabakalı+Küme (n)	Tabakalı +Amaçlı (n)	Kümelili +Amaçlı (n)	Kolay+Amaçlı (n)	Kolay+Ölçüt (n)		Kartopu+Maksimum (n)	Örn. Belirtilmemiş (n)	
2010	85	3	107	30	0	2	1	5	1	1	1	8	0	1	0	0	0	0	0	5	250	
2011	52	0	75	16	0	0	0	1	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	1	1	150	
2012	27	0	53	16	0	1	0	1	1	1	0	4	0	0	0	1	0	0	0	3	108	
2013	51	1	84	10	0	0	1	2	0	0	0	3	0	0	1	0	0	0	0	3	156	
2014	84	1	74	8	0	1	1	9	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	5	187	
2015	77	1	56	12	1	2	0	4	1	0	1	3	0	0	0	0	1	1	0	4	164	
2016	54	1	43	14	0	1	0	3	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	7	127	
Toplam (n)	430	7	492	106	1	7	3	25	6	2	5	23	1	1	1	1	1	1	1	1	28	1142

Tablo 9’da Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre örneklem yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezin %42.8’inde ($n=107$) “Tabakalı Örneklem”, %34’ünde ($n=85$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %12’sinde ($n=30$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi kullanımı oldukça azdır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %2’dir ($n=5$). 2011 yılında üretilen 150 tezin %50’sinde ($n=75$) “Tabakalı Örneklem”, %34,7’sinde ($n=52$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %10.7’sinde ($n=16$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi kullanımı oldukça azdır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %0.7’dir ($n=1$). 2012 yılında üretilen 108 tezin %49.1’inde ($n=53$) “Tabakalı

Örneklem”, %25’inde ($n=27$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %14.9’unda ($n=16$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi kullanımı oldukça azdır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %2.7’dir ($n=3$). 2013 yılında üretilen 156 tezin %53.9’unda ($n=84$) “Tabakalı Örneklem”, %32.7’sinde ($n=51$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %6.4’ünde ($n=10$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi kullanımı oldukça azdır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %1.9’dur ($n=3$). 2014 yılında ise üretilen 187 tezin %45’inde ($n=84$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %39.5’inde ($n=74$) “Tabakalı Örneklem”, %4.2’sinde ($n=8$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi hiç kullanılmamıştır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %2.7’dir ($n=5$). 2015 yılında da üretilen 164 tezin %47’sinde ($n=77$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %34.1’inde ($n=56$) “Tabakalı Örneklem”, %7.3’ünde ($n=12$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, çoklu örneklem yöntemi kullanımı diğer yıllara göre fazladır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %2.4’dür ($n=4$). Son iki yılda olduğu gibi 2016 yılında da üretilen 127 tezin %42.5’inde ($n=54$) “Basit-Tesadüfi Örneklem”, %33.9’unda ($n=43$) “Tabakalı Örneklem”, %11’inde ($n=14$) “Küme Örneklem” yöntemi kullanılmış olup, 2014 yılında olduğu gibi çoklu örneklem yöntemi hiç kullanılmamıştır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise %5.5’dir ($n=7$).

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde en fazla “Tabakalı Örnekleme” yöntemi ($n=492, %43.1$) kullanılmıştır. “Tabakalı Örneklem” yöntemi en fazla 2010 yılında ($n=107, %21.8$), en az 2016 yılında ($n=43, %8.8$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Tabakalı Örneklem” yönteminden sonra en fazla kullanılan örneklem yöntemi “Basit-Tesadüfi Örneklem” yöntemidir ($n=430, %37.7$). “Basit -Tesadüfi Örneklem” yöntemi en fazla 2010 yılında ($n=85, %19.8$), en az 2012 yılında kullanılmıştır ($n=27, %6.3$). “Basit-Tesadüfi Örneklem” yönteminden sonra en fazla kullanılan örneklem yöntemi “Küme Örneklem” yöntemi ($n=106, %9.3$) olup, bu örneklem yöntemi en fazla 2010 yılında ($n=30, %28.3$), en az 2014 ($n=8, %7.5$) yılında üretilen tezlerde kullanılmıştır.

“Monografik Örneklem” yöntemi sadece 2015 yılında ($n=1$), “Kuramsal Örneklem” yöntemi 2016 ($n=1$) yılında kullanılmıştır. Çoklu örneklem yöntemleri incelendiğinde “Tabakalı”+“Küme Örneklem” yöntemi sadece 2010 yılında ($n=1$), “Tabakalı”+“Amaçlı Örneklem” yöntemi 2013 yılında ($n=1$), “Kümeli”+“Amaçlı

Örneklem” yöntemi 2012 yılında ($n=1$), “Kolay”+“Amaçlı” ve “Kolay”+“Ölçüt Örneklem” yöntemi 2015 yılında ($n=1$), “Kartopu”+“Maksimum Çeşitlilik Örneklem” yönteminin sadece 2012 yılında ($n=1$) üretilen tezlerde kullanılması önemli bulgulardadır.

2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde örnekleme yöntemi belirtilmeyen tezler ($n=28, \%2.5$) incelendiğinde örneklem yöntemi belirtilmeyen tez sayısı en fazla 2016 yılında ($n=7, \%25$), en az 2011 yılında ($n=1, \%3.5$) olduğu saptanmıştır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş olan tezlerin $\%92.9$ 'u ($n=26$) nitel, $\%7.1$ 'i ($n=2$) nicel yöntemle üretilmiş tezler olması dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 10

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı

Tez Türü	Örneklem Yöntemi																	Toplam (n)				
	Basit Tesadüfî(n)	Sistematik (n)	Tabakalı (n)	Küme Kademeli (n)	Monoğrafik (n)	Kolay (n)	Kota (n)	Amaçlı Kasıtlı (n)	Kartopu (n)	Teorik (n)	Ölçüt (n)	Maksimum Çeşit. (n)	Kuramsal (n)	Tabakalı+ Küme (n)	Tabakalı +Amaçlı (n)	Kümelî +Amaçlı (n)	Kolay+Amaçlı (n)		Kolay+Ölçüt (n)	Kartopu+Maks.(n)	Örn. Belirtilmemiş (n)	
Y.Lisans	393	6	418	89	1	7	2	17	4	1	4	19	1	1	0	0	1	0	0	26	990	
Doktora	37	1	74	17	0	0	1	8	2	1	1	4	0	0	1	1	0	1	1	2	152	
Toplam (n)	430	7	492	106	1	7	3	25	6	2	5	23	1	1	1	1	1	1	1	1	28	1142

Tablo 10’da Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre örneklem yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

Tablo 10 yatay yönde incelendiğinde “Tabakalı Örneklem” yönteminin kullanıldığı 492 tezin $\%85$ 'i ($n=418$) yüksek lisans, $\%15$ 'i ($n=74$) doktora; “Basit-Tesadüfi Örneklem” yönteminin kullanıldığı 430 tezin $\%91.5$ 'i ($n=393$) yüksek lisans, $\%8.7$ 'si ($n=37$) doktora, “Küme Örneklem” yönteminin kullanıldığı 106 tezin $\%84$ 'ü ($n=89$) yüksek lisans, $\%16$ 'sı ($n=17$) doktora tezidir. Tablo 10 dikey yönde incelendiğinde 990 yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan örneklem yöntemleri sırasıyla “Tabakalı Örneklem” ($n=418, \%42,2$), “Basit-Tesadüfi Örneklem” ($n=393, \%39,7$) ve “Küme Örneklem” dir ($n=89, \%8,9$). 152 doktora tezinde de

yüksek lisan tezlerinde olduğu gibi fazla kullanılan örneklem yöntemleri sırasıyla “Tabakalı Örneklem” ($n=74, \%48,7$), “Basit-Tesadüfi Örneklem” ($n=37, \%24,3$) ve “Küme Örneklem” dir ($n=17, \%11,1$). Örneklem yöntemi belirtilmeyen tezlerin 26’sı ($\%92,9$) yüksek lisans, 2’si ($\%7,1$) doktora tezidir.

Tablo 10 genel olarak incelendiğinde yüksek lisans tezlerinde çoklu örneklem yöntemlerinden “Tabakalı”+“Küme” ve “Kolay”+“Amaçlı” örneklem yöntemi kullanılmış olup diğer çoklu örneklemelerin tamamı doktora tezlerinde kullanılmıştır. “Monografik” ve “Kolay Örneklem” yöntemi sadece yüksek lisans tezlerinde kullanılmış olup doktora tezlerinde hiç kullanılmamıştır. Lisansüstü tezlerde kullanılan örneklem yöntemlerinin oranları tez türüne göre farklılık göstermediği, çoğu örneklem yönteminde yüksek lisans tezlerindeki oranın doktora tezlerine göre yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Yöntemi Dağılımı

Üniversiteler	Örneklem Yöntemi																		Toplam (n)		
	Basit Tesadüfi (n)	Sistemantik (n)	Tabakalı (n)	Küme Kademeli (n)	Monografik (n)	Kolay (n)	Kota (n)	Amaçlı Kasıtlı (n)	Kartopu (n)	Teorik (n)	Ölçüt (n)	Maksimum Çeşitlilik (n)	Kuramsal (n)	Tabakalı +Küme (n)	Tabakalı +Amaçlı (n)	Kümelili +Amaçlı (n)	Kolay+Amaçlı (n)	Kolay+Ölçüt (n)		Kartopu+Maksimum (n)	Örn.Yön. Belirtilmemiş (n)
ADNAN M.ÜNİ.	2	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	11
AHI EVRAN ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	7	0	7	5	0	0	0	0	2	1	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	28
AKSARAY ÜNİ.	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	2	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
ANKARA ÜNİ.	16	0	32	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	58
ATATÜR ÜNİ.	4	0	18	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	26
BAHÇEŞEHİR Ü.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
BALIKESİR ÜNİ.	3	0	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	15	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	26
CUMHURİYET Ü.	3	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8
DİCLE ÜNİ.	5	1	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	16
DOKUZEYLÜL Ü.	14	1	17	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	40
DUMLUPINAR Ü.	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	6	0	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	18
ERCIYES ÜNİ.	21	0	14	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	38
FATİH ÜNİ.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	31	0	44	3	0	0	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	83
GAZİANTEP ÜNİ.	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	7
GAZİOSMAN P.Ü.	9	1	8	4	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	26
G.AMERİKAN Ü.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	15	0	16	8	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	45

HARRAN ÜNİ.	8	1	10	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	
H. KALYONCU Ü.	5	0	11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	
İNÖNÜ ÜNİ.	4	0	10	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	21	
İST. AYDIN Ü.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
İSTANBUL ÜNİ.	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
İZZETBAYSAL Ü.	19	0	15	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	36	
KASTAMONU Ü.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
KIRIKKALE ÜNİ.	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
KOCAELİ ÜNİ.	7	0	5	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	
KONYA ÜNİ.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
M.AKİF ERSOY	2	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
MALTEPE ÜNİ.	13	1	12	3	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	31	
MARMARA ÜNİ.	30	0	25	5	0	0	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	
MERSİN ÜNİ.	4	0	10	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	
MEVLANA ÜNİ.	10	0	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	
MUĞLA ÜNİ.	2	0	3	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
N.ERBAKANÜNİ.	2	0	5	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	
ODTÜ	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
OKAN ÜNİ.	12	0	4	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	20	
ONDOKUZMAYIS	5	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	
ONSEKİZMART	12	0	13	4	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	33	
ESK.OSM.GAZİ Ü.	12	1	14	7	1	2	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1	0	46	
PAMUKKALE Ü.	11	0	6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	25	
S.ZAİM.ÜNİ	21	0	9	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	37	
SAKARYA ÜNİ.	22	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	
SELÇUK ÜNİ.	11	0	6	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	22	
SÜTÇÜ İMAM Ü.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
TRAKYA ÜNİ.	5	0	7	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	
UŞAK ÜNİ.	10	0	35	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	
YEDİTEPE ÜNİ.	6	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	13	
YILDIZ TEKNİK	15	0	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	
YÜZÜNCÜ YIL Ü.	5	0	22	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	
ZİRVE ÜNİ.	15	0	8	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	26	
Toplam	430	7	492	106	1	7	5	25	6	2	5	23	1	1	1	1	1	1	1	28	1142

Tablo 11’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre örneklem yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

Tablo 11 yatay yönde incelendiğinde 430 tezde “Basit-Tesadüfi Örneklem” yönteminin en fazla kullanıldığı üniversiteler sırasıyla İzzet Baysal Üniversitesi ($n=9, \%2.1$), Gaziosmanpaşa Üniversitesi ($n=9, \%2.1$) ve Harran Üniversitesi ($n=8, \%1.9$). 492 tezde “Tabakalı Örneklem” yönteminin en fazla kullanıldığı üniversiteler Gazi Üniversitesi ($n=44, \%8.9$), Uşak Üniversitesi ($n=35, \%7.1$) ve Ankara Üniversitesi ($n=32, \%6.5$). 106 tezde kullanılan “Küme Örneklem” yönteminin en fazla kullanıldığı üniversiteler Hacettepe Üniversitesi ($n=8, \%7.5$), Ankara Üniversitesi ($n=7, \%6.6$), Dokuz Eylül Üniversitesi ($n=7, \%6.6$), Pamukkale Üniversitesi ($n=7, \%6.6$) ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ($n=7, \%6.6$).

“Teorik Örneklem” yöntemi sadece Akdeniz Üniversitesi ($n=1, \%50$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=1, \%50$); “Monogafik Örneklem” yöntemi ($n=1, \%100$) ve çoklu örneklem yöntemlerinden “Kolay”+“Amaçlı”, “Kolay”+“Ölçüt Örneklem”

($n=1, \%100$) yöntemleri sadece Osmangazi Üniversitesinde üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Kümelî”+“Amaçlı Örneklem” yönteminin ($n=1, \%100$) sadece Pamukkale Üniversitesinde; “Kartopu”+“Maksimum Çeşitlilik Örneklem” ($n=1, \%100$) yönteminin sadece Ankara Üniversitesinde; “Kuramsal Örneklem” ($n=1, \%100$) yönteminin Ege Üniversitesinde üretilen tezlerde kullanılmış olması önemli bulgulardandır. Örneklem yöntemi belirtilmemiş 28 tez incelendiğinde, en fazla İnönü Üniversitesinde ($n=4, \%14.3$), Sabahattin Zaim Üniversitesinde ($n=3, \%10.8$) ve Beykent Üniversitesinde ($n=3, \%10.8$) üretilen tezlerde örneklem yöntemi belirtilmemiştir.

Tablo 12

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Kitleleri Dağılımı

Yıllar	Örneklem Kitleleri																				Toplam (n)
	Öğrenci (n)	Öğretmen /Akademisyen (n)	Yönetici (n)	Denetmen (n)	Doküman (n)	Diğer (n)	Öğrenci +Öğretmen (n)	Öğrenci +Yönetici (n)	Öğrenci +Diğer (n)	Öğretmen A.+Yönetici (n)	Öğretmen A.+Denetmen (n)	Öğretmen A.+Diğer (n)	Yönetici +Denetmen (n)	Yönetici +Diğer (n)	Öğrenci+Öğrt.+Yönetici (n)	Öğrenci +Öğrt.+Diğer (n)	Öğrt.+Yön.+Denetmen (n)	Öğrt.+Yön.+Doküman (n)	Öğr.+Öğrt.+Yön.+Denetmen(n)	Örn. Türü Belirtilmemiş (n)	
2010	22	104	31	6	14	10	7	0	0	45	2	0	1	0	5	0	1	0	0	2	250
2011	9	76	17	4	4	5	1	0	0	19	0	3	1	1	5	0	3	0	2	0	150
2012	13	40	20	4	6	3	4	0	1	13	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	108
2013	11	74	19	2	8	7	1	2	0	27	0	0	0	1	3	0	1	0	0	0	156
2014	24	104	27	0	3	1	2	0	0	21	0	0	1	0	2	0	1	0	0	1	187
2015	11	100	18	0	9	1	5	1	0	15	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	164
2016	10	71	11	1	7	2	2	0	0	19	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	127
Toplam(n)	100	569	143	17	51	29	22	3	1	159	2	3	3	3	22	2	7	1	2	3	1142

Tablo 12’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre örneklem kitlesi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=104, \%41,6$), “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici”

($n=45, \%18$) ve “Öğrenci”dir ($n=22, \%8.8$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%0,8$ 'dir ($n=2$). 2011 yılında üretilen 150 tezde en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=76, \%50,5$), “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” ($n=19, \%12,6$) ve “Öğrenci”dir ($n=9, \%6$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı bulunmamaktadır. 2012 yılında üretilen 108 tezde ise en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=40, \%37$), “Yönetici” ($n=20, \%18,5$), “Öğrenci”($n=13, \%12$) ve “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” dir ($n=13, \%12$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı bulunmamaktadır. 2013 yılında üretilen 156 tezde ise en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=74, \%37$), “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” ($n=13, \%12$), “Yönetici” dir ($n=20, \%18,5$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı bulunmamaktadır. 2014 yılında üretilen 187 tezde ise en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=104, \%55,6$), “Yönetici” ($n=27, \%14,5$) ve “Öğrenci” dir ($n=24, \%12,9$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%0,5$ 'dir ($n=1$). 2015 yılında üretilen 164 tezde ise en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=100, \%61$), “Yönetici” ($n=18, \%11$), ve “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” dir ($n=15, \%9,1$). Örneklem türü belirtilmemiş tez sayısı bulunmamaktadır. 2016 yılında üretilen 127 tezde en fazla kullanılan örneklem tipi sırasıyla “Öğretmen/Akademisyen” ($n=71, \%56$), “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” ($n=19, \%15$) ve “Yönetici” dir ($n=11, \%8,9$).

Tablo 12 yatay yönde incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde en fazla kullanılan örneklem kitlesi sırasıyla, “Öğretmen/Akademisyen” ($n=569, \%49.9$), “Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” ($n=159, \%14$), “Yönetici” ($n=143, \%12.5$) ve “Öğrenci”dir ($n=100, \%8.9$). En az kullanılan örneklem kitleleri ise “Denetmen” ($n=17, \%1.5$), “Diğer (veli-personel-hizmetli v.s)” ($n=29, \%2.5$) ve “Dokümandır” ($n=51, \%4.5$). “Öğretmen/Akademisyen” in örneklem türü olarak kullanıldığı 569 tezin en fazla kullanıldığı yıllar 2010 ($n=104, \%18,5$) ve 2014 ($n=104, \%18,5$) yılıdır. En az kullanıldığı yıl ise 2012 ($n=40, \%7,1$) yılıdır.

“Öğretmen/Akademisyen”+“Yönetici” nin örneklem türü olarak kullanıldığı 159 tezin en fazla kullanıldığı yıl 2010 ($n=45, \%28,3$) yılıdır. En az kullanıldığı yıl ise 2012 ($n=13, \%8,2$) yılıdır. “Yönetici” nin örneklem türü olarak kullanıldığı 143 tezin en fazla kullanıldığı yıl 2010 ($n=31, \%21,7$) yılıdır. En az kullanıldığı yıl ise 2016 ($n=11, \%7,7$) yılıdır. “Öğrenci” nin örneklem türü olarak kullanıldığı 100 tezin en

fazla kullanıldığı yıl 2014 ($n=24, \%24$) yılıdır. En az kullanıldığı yıl ise 2011 ($n=9, \%9$) yılıdır.

Tablo 12 genel olarak incelendiğinde çoklu örneklem kitlesi kullanılan tez sayısı oldukça düşük olması dikkat çeken bulgulardandır. En az kullanılan çoklu örneklem kitlesi “Öğrenci”+“Diğer” (veli-personel-hizmetli v.s) ($n=1, \%100$) ve “Öğretmen”+“Yönetici”+“Doküman”($n=1, \%100$) olup sadece 2012 ve 2016 yılında üretilen tezlerde kullanılmıştır. Veri kullanım kaynağı kullanımının yıllara göre değişimi incelendiğinde yıllara göre düzenli artış ya da yükseliş gözlenmemiştir.

Tablo 13

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Kitlesi Dağılımı

Tez Türü	Örneklem Kitlesi																			Toplam (n)	
	Öğrenci (n)	Öğretmen /Akademisyen (n)	Yönetici (n)	Denetmen (n)	Doküman (n)	Diğer (n)	Öğrenci+Öğretmen (n)	Öğrenci+Yönetici (n)	Öğrenci+Diğer (n)	Öğretmen /A.+Yönetici (n)	Öğretmen /A.+Denetmen (n)	Öğretmen /A.+Diğer (n)	Yönetici +Denetmen (n)	Yönetici +Diğer (n)	Öğrenci+ Öğrt.+Yönetici (n)	Öğrenci+Öğrt.+Diğer (n)	Öğrt.+Yön.+Denetmen (n)	Öğrt.+Yön.+Doküman (n)	Öğr.+Öğrt.+Yön.+Denetmen(n)		Örn. Türü Belirtilmemiş (n)
Y.Lisans	90	512	126	16	40	22	18	1	1	127	2	3	3	2	15	1	5	1	2	3	990
Doktora	10	57	17	1	11	7	4	2	0	32	0	0	0	1	7	1	2	0	0	0	152
Toplam(n)	100	569	143	17	51	29	22	3	1	159	2	3	3	3	22	2	7	1	2	3	1142

Tablo 13’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre örneklem kitlesi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezin örneklem kitlesi tez türüne göre incelendiğinde 569’unda ($\%49.9$) veri kaynağı olarak “Öğretmen/Akademisyen” kullanılmış olup bu tezlerin 512’si ($\%89.9$) yüksek lisans, 57’si ($\%10.1$) doktora tezidir. “Öğretmen/Akademisyen”+“Yöneticinin” veri kaynağı olarak kullanıldığı tezlerin $\%79.9$ ’u ($n=127$) yüksek lisan, $\%20.1$ ’i ($n=32$) doktora tezidir. “Yöneticilerin” veri kaynağı olarak kullanıldığı tezlerin $\%88.1$ ’i ($n=126$) yüksek

lisans, %11.9'u (n=17) doktora tezidir. "Öğrencilerin" veri kaynağı olarak kullanıldığı tezlerin %90'ı (n=90) yüksek lisans, %10'u (n=10) doktora tezidir.

990 yüksek lisan tezinin %51.8'inde (n=512) "Öğretmen/Akademisyen", %12.9'u (n=127) "Öğretmen/Akademisyen"+"Yönetici", %12.7'sinde sadece "Yönetici" %9.1'inde "Öğrenci" veri toplama kaynağı olarak kullanılmıştır. 152 doktora tezinin %37.5'i (n=57) "Öğretmen/Akademisyen", %21'i (n=32) "Öğretmen/Akademisyen"+"Yönetici", %11.2'si (n=17) "Yönetici" ve %6.5'inde (n=10) "Öğrenci" veri toplama yöntemi olarak kullanılmıştır.

Çoklu örneklem kitlesi olarak kullanılan "Öğrenci"+"Diğer" (veli-personel-hizmetli v.s) ve "Öğretmen"+"Yönetici"+"Doküman" sadece yüksek lisans tezlerinde kullanılmış olup çoklu örneklem kitlesi kullanımı yüksek lisans tezlerinde fazla, doktora tezlerinde düşük olması dikkat çeken bulgulardandır. Ayrıca örneklem kitlesi belirtilmeyen tezlerin tamamı yüksek lisan tezidir.

Tablo 14

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Kitlesi Dağılımı

Üniversiteler	Örneklem Kitlesi																	Toplam (n)			
	Öğrenci (n)	Öğretmen /Akademisyen (n)	Yönetici (n)	Denetmen (n)	Doküman (n)	Diğer (n)	Öğrenci+Öğretmen (n)	Öğrenci+Yönetici (n)	Öğrenci+Diğer (n)	Öğretmen /A.+Yönetici (n)	Öğretmen /A.+Denetmen (n)	Öğretmen /A.+Diğer (n)	Yönetici+Denetmen (n)	Yönetici+Diğer (n)	Öğrenci+Öğrt.+Yönetici (n)	Öğrenci+Öğrt.+Diğer (n)	Öğrt.+Yön.+Denetmen (n)		Öğrt.+Yön.+Doküman (n)	Öğrt.+Öğrt.+Yön.+Denetmen(n)	Öm. Türü Belirtilmemiş (n)
ADNAN M.Ü.İ.	0	8	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	11
AHI EVRAN Ü.İ.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ Ü.İ.	3	10	3	1	2	1	0	0	0	3	0	1	0	0	2	0	0	1	1	0	28
AKSARAY Ü.İ.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ANADOLU Ü.İ.	0	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
ANKARA Ü.İ.	5	18	7	3	4	1	0	0	0	17	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	58
ATATÜR Ü.İ.	1	11	3	0	0	0	1	0	0	7	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	26
BAHÇEŞEHİR Ü.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
BALIKESİR Ü.İ.	0	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
BAŞKENT Ü.İ.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT Ü.İ.	6	11	3	0	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	26
CUMHURİYET Ü.	0	5	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
DICLE Ü.İ.	0	8	1	2	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
DOKUZEYLÜL	2	26	3	0	2	1	1	0	0	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	40
DUMLUPINAR Ü.	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE Ü.İ.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE Ü.İ.	1	12	0	0	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
ERCIYES Ü.İ.	1	21	12	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
FATİH Ü.İ.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT Ü.İ.	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ Ü.İ.	5	37	10	2	0	6	3	0	0	14	0	0	1	0	4	1	0	0	0	0	83
GAZİANTEP Ü.İ.	0	3	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
GAZ.ÖSM.P. Ü.İ.	0	6	6	2	2	0	0	0	0	7	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	26
G.AMERİKAN Ü.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

HACETTEPE ÜNİ.	4	18	7	1	4	4	1	1	0	3	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	45
HARRAN ÜNİ.	4	13	2	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	23
H.KALYONCU	2	6	2	0	3	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	18
İNÖNÜ ÜNİ.	1	10	2	1	5	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
İSTANBUL AYDIN	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	0	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
İZZET BAY.ÜN.	2	24	3	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	36
KASTAMONU Ü.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	2	11	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
KONYA ÜNİ.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY	0	5	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
MALTEPE ÜNİ.	2	17	5	0	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	31
MARMARA ÜNİ.	7	25	13	0	7	1	3	1	0	5	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	65
MERSİN ÜNİ.	7	11	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
MEVLANA ÜNİ.	2	9	3	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
MUĞLA ÜNİ.	2	4	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
N.ERBAKANÜNİ.	1	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
ODTÜ	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
OKAN ÜNİ.	2	11	2	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	20
ONDOKUZMAYIS	1	10	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	16
ONSEKİZMART	6	13	2	0	2	2	1	0	0	4	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	33
OSMANGAZI Ü.	5	21	7	0	4	1	1	1	1	0	3	0	0	0	1	1	0	0	0	0	46
PAMUKKALE Ü.	0	18	4	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
S.ZAİM ÜNİ.	5	16	4	0	2	0	3	0	0	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	37
SAKARYA ÜNİ.	1	16	4	0	0	0	1	0	0	7	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	30
SELÇUK ÜNİ.	1	12	2	1	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22
SÜTÇÜ İM. ÜNİ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	2	6	2	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
UŞAK ÜNİ.	2	25	8	0	0	3	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46
YEDİTEPE ÜNİ.	2	7	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
YILDIZ TEKNİK	5	14	4	0	1	1	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
YÜZ. YIL ÜNİ	3	19	3	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
ZİRVE ÜNİ.	1	13	1	0	1	0	3	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Toplam (n)	100	569	143	17	51	29	22	3	1	159	2	3	3	3	22	2	7	1	2	3	1142

Tablo 14’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre örneklem türü dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

Tezlerde örneklem kitlesi olarak kullanılan “Öğrenci” en fazla Marmara Üniversitesi ($n=7, \%7$) ve Mersin Üniversitesidir ($n=7, \%7$). “Öğretmen/Akademisyen” veri kaynağı olarak en fazla Dokuz Eylül Üniversitesinde ($n=26, \%4.6$), “Yönetici” ($n=13, \%9.1$) ve “Doküman” ($n=7, \%13.8$) veri kaynakları en fazla Marmara Üniversitesinde üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Öğretmen/Akademisyen- Yönetici” veri kaynağı olarak en fazla Anadolu Üniversitesinde ($n=17, \% 10.$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Öğrenci-Diğer (veli-personel-hizmetli v.s)” veri kaynağı olarak sadece Osmangazi Üniversitesinde ($n=1$), “Öğretmen-Yönetici-Doküman” veri kaynağı olarak sadece Akdeniz Üniversitesinde ($n=1$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Örneklem türü belirtilmemiş tezler ise sadece Beykent Üniversitesi ($n=2, \%66.6$) ve Sabahattin Zaim Üniversitesinde ($n=1, \%33.7$) üretilmiş olması dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 15

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları

Yıllar	Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları		
	Nicel ($\bar{X}$)	Nitel ($\bar{X}$)	Karma Yön. ($\bar{X}$)
2010	413,22	40,72	277,72
2011	480,25	34,33	663,25
2012	517,56	56,50	1436,83
2013	484,99	105,05	306,33
2014	382,28	29,03	340,66
2015	379,07	32,08	575,8
2016	392,49	25,88	281,11
Ortalama	428,30	42,96	610,37

Tablo 15’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre örneklem büyüklüğü ortalamaları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

Tablo 15 yıllara göre yatay yönde incelendiğinde, 2010 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 413.22 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 40.72, karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü ortalaması 277.72’dir. 2011 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 480.25 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 34.33’dür. 2011 yılında karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü nicel ve nitel yöntemle üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamasına göre daha yüksektir ($\bar{X}=663.25$). 2012 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 517.56 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 56.50’dir. 2012 yılında da karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü nicel ve nitel yöntemle üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamasına göre daha yüksektir ($\bar{X}=1436.83$). 2013 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 484.99 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 105.05, karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü ortalaması 306.33’dür. 2014 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 382.28 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 29.03, karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü ortalaması 340.66’dır. 2015 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin

örneklem büyüklüğü ortalaması 379.07 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 32.08'dir. 2011 ve 2012 yıllarında olduğu gibi 2015 yılında da karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü nicel ve nitel yöntemle üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamasına göre daha yüksektir ($\bar{X} = 757,80$). 2016 yılında nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 392.49 iken nitel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde bu ortalama 25.88, karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde örneklem büyüklüğü ortalaması 281.11'dir.

Tablo 15 dikey yönde incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması karma yöntem kullanılarak yazılan tezlerde ($\bar{X} = 610,37$). Nicel yöntem kullanılarak yazılan tezlerde bu ortalama 428.30; nitel yöntem kullanılarak yazılan tezlerde bu ortalama 42.96'dır. 2010-2016 yılları arasında nicel yöntem kullanılarak yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 428.30 olup en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması 2012 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 517,56$), en düşük ise 2015 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 379,07$). 2010-2016 yılları arasında nitel yöntem kullanılarak yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 42.96 olup en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması 2013 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 105,05$), en düşük ise 2016 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 25,88$). 2010-2016 yılları arasında karma yöntem kullanılarak yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü ortalaması 610.37 olup en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması 2012 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 1436,83$), en düşük ise 2010 yılında yazılan tezlerde ($\bar{X} = 277,72$).

Tablo 16

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları

Tez Türü	Örneklem Büyüklüğü Ortalamaları		
	Nicel ($\bar{X}$)	Nitel ($\bar{X}$)	Karma Yön. ($\bar{X}$)
Yüksek Lisans	383,69	44,19	366,81
Doktora	826,24	36,50	829,57
Ortalama	428,30	42,96	610,37

Tablo 16'da Türkiye'de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre örneklem büyüklüğü ortalamaları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında yazılan yüksek lisans tezlerinde en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması nicel yöntem kullanılarak üretilen tezlerde ($\bar{X} = 383.69$) olup, nicel yöntem kullanılarak üretilen yüksek lisans tezlerinde bu ortalama 44.19; karma yöntem kullanılarak üretilen yüksek lisans tezlerinde ise bu ortalama 366.81'dir. 2010-2016 yılları arasında yazılan doktora tezlerinde ise en yüksek örneklem büyüklüğü ortalaması karma yöntem kullanılarak üretilen tezlerde ($\bar{X} = 829.57$) olup nicel yöntem kullanılarak üretilen yüksek lisans tezlerinde bu ortalama 826.24; nitel yöntem kullanılarak üretilen yüksek lisans tezlerinde bu ortalama 42.96'dır.

Nicel yöntem kullanılarak üretilen doktora tezlerinin örnek büyüklüğü ortalamaları ($\bar{X} = 826.24$) nicel yöntem kullanılarak yazılan yüksek lisans tezlerinin örneklem büyüklüğü ortalamasına ($\bar{X} = 383.69$) göre daha yüksektir. Karma yöntem kullanılarak üretilen doktora tezlerinin örnek büyüklüğü ortalamaları da ($\bar{X} = 829.57$) nicel yöntem kullanılarak yazılan yüksek lisans tezlerinin örneklem büyüklüğü ortalamasına ($\bar{X} = 826.24$) göre daha yüksektir. Nitel yöntem kullanılarak üretilen doktora tezlerinin örnek büyüklüğü ortalamaları ($\bar{X} = 36.50$) nitel yöntem kullanılarak yazılan yüksek lisans tezlerinin örneklem büyüklüğü ortalamasına ($\bar{X} = 44.19$) göre daha düşük olması önemli bulgulardandır.

Tablo 17

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi

Yıllar	Veri Toplama Yöntemi											Toplam (n)
	Alan Araştırması (n)	Gözlem (n)	Görüşme (n)	Doküman Analizi (n)	Vaka Çalışması (n)	Alan Arşt.+Gözlem (n)	Gözlem +Görüşme (n)	Gözlem+Doküman (n)	Görüşme+ Doküman (n)	Gözlem+Görüşme+ Doküman Analizi (n)	Veri Top. Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
2010	199	0	26	17	0	3	1	0	1	1	2	250
2011	116	1	21	3	1	8	0	0	0	0	0	150
2012	73	0	13	8	0	14	0	0	0	0	0	108
2013	122	2	12	8	1	9	0	1	1	0	0	156
2014	153	0	27	3	0	3	0	0	1	0	0	187
2015	128	1	20	9	0	5	0	0	0	1	0	164
2016	88	0	21	8	0	10	0	0	0	0	0	127
Toplam(n)	879	4	140	56	2	52	1	1	3	2	2	1142

Tablo 17’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre veri toplama yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=199, \%79.6$), “Görüşme” ($n=26, \%10,4$) ve “Doküman Analizi” dir ($n=17, \%6.8$). “Gözlem”, “Vaka Çalışması” ve çoklu veri toplama yöntemlerinden “Gözlem”+“Doküman Analizi” hiç kullanılmamış olup veri toplama yöntemi belirtilmemiş tezlerin tamamı ($n=2, \%100$) bu yılda üretilmiştir. 2011 yılında üretilen 150 tezde ise en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=116, \%77.3$), “Görüşme” ($n=21, \%14$) ve çoklu veri toplama yöntemlerinden “Alan Araştırması”+“Gözlem” dir ($n=8, \%5.3$). “Gözlem” ($n=1, \%50$) ve “Vaka Çalışması” ($n=1, \%50$) oldukça az kullanılmış olup çoklu veri toplama yöntemleri 2011 yılında hiç kullanılmamıştır. 2012 yılında üretilen 108 tezde ise en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=73, \%67.6$), çoklu veri toplama yöntemlerinden “Alan Araştırması”+“Gözlem” ($n=14, \%13$) ve “Görüşme”dir ($n=13, \%12$). “Gözlem”, “Vaka Çalışması” ve çoklu veri toplama yöntemleri 2011 yılında hiç kullanılmamıştır. 2013 yılında üretilen 156 tezde ise en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=122, \%78.2$), “Görüşme” ($n=12, \%7.7$) ve çoklu veri toplama yöntemlerinden “Alan Araştırması” + “Gözlem” dir ($n=9, \%5.8$). 2014 yılında üretilen 187 tezde ise en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=153, \%81.9$), “Gözlem” ($n=27, \%14.5$), “Alan Araştırması”+“Gözlem” ($n=3, \%1,6$) , “Doküman Analizi” ($n=3, \%1.6$) ve çoklu veri toplama yöntemlerinden “Görüşme”+“Doküman Analizi” ($n=1, \%0.5$) olup diğer veri toplama yöntemleri 2014 yılında hiç kullanılmamıştır. 2015 yılında üretilen 164 tezde en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=128, \%78$), “Görüşme” ($n=20, \%12.1$) ve “Doküman Analizi” dir ($n=9, \% 5.5$). “Gözlem” , “Vaka Çalışması” ve çoklu veri toplama yöntemlerinin hemen hemen hepsi hiç kullanılmamıştır. 2016 yılında üretilen 127 tezde ise en fazla kullanılan veri toplama yöntemi sırasıyla “Alan Araştırması” ($n=188, \%81.9$), “Gözlem” ($n=21, \%14.5$), “Alan Araştırması”+“Gözlem” ($n=10, \%1.6$) ve “Doküman Analizi”($n=3, \%1.6$) olup diğer veri toplama yöntemleri 2016 yılında hiç kullanılmamıştır.

Tablo 17 yatay yönde incelendiğinde 1142 tezde veri toplama yöntemi olarak en fazla “Alan Araştırması” ($n=879, \%77$) yöntemi kullanılmış olup, en fazla “Alan Araştırması” 2010 yılında ($n=199, \%22.7$), en az 2012 yılında ($n=73, \%8.4$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Alan Araştırması”ndan sonra en fazla kullanılan veri toplama yöntemleri, “Görüşme” ($n=140, \%12.2$), “Doküman Analizi” ($n=56, \%4.9$) ve “Alan Araştırması”+“Gözlem”in ($n=52, \%4.5$) birlikte kullanıldığı çoklu veri toplama yöntemidir. “Görüşme” yöntemi en fazla 2014 yılında ($n=27, \%19.2$), en az 2013 yılında ($n=12, \%8.5$) üretilen tezlerde; “Doküman Analizi” en fazla 2010 yılında ($n=17, \%30.5$), en az 2011 ($n=3, \%5.5$) ve 2014 ($n=3, \%5.5$) yıllarında üretilen tezlerde; çoklu veri toplama yöntemlerinden “Alan Araştırması”+“Gözlem” en fazla 2012 yılında ($n=14, \%27$), en az 2010 yılında ($n=3, \%5.8$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Belirtilen yıllar arasında “Vaka Çalışması” yöntemi sadece $n=2$ tezde (2011 ve 2013 yılında) kullanılmıştır. Çoklu veri toplama yöntemleri incelendiğinde “Gözlem”+“Görüşme” ($n=1$) sadece 2010 yılında, “Gözlem”+“Doküman Analizi” sadece 2012 yılında, “Görüşme”+“Doküman Analizi” ($n=3$) sadece 2010,2013 ve 2014 yıllarında, “Gözlem”+“Görüşme”+“Doküman Analizi” yöntemi sadece 2010 ve 2015 yıllarında üretilen tezlerde kullanılmıştır. 2010-2016 yılları arasında veri toplama yöntemi belirtilmeyen tez sayısı ise sadece $n=2$ olup bu tezler 2010 yılında üretilmiştir.

Tablo 18

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi

Tez Türü	Veri Toplama Yöntemi											Toplam (n)
	Alan Araştırması (n)	Gözlem (n)	Görüşme (n)	Doküman Analizi (n)	Vaka Çalışması (n)	Alan Arşt.+Gözlem (n)	Gözlem +Görüşme (n)	Gözlem +Doküman (n)	Görüşme +Doküman(n)	Gözlem+Görüşme+Doküman Analizi (n)	Veri Top. Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
Yüksek Lisans	790	4	119	44	2	25	0	1	3	0	2	990
Doktora	89	0	21	12	0	27	1	0	0	2	0	152
Toplam (n)	879	4	140	56	2	52	1	1	3	2	2	1142

Tablo 18’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre veri toplama yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 879 tezde veri toplama yöntemi olarak en fazla “Alan Araştırması” kullanılmış olup bu tezlerin 790’ı (%89.9) yüksek lisans, 89’u (%10.1) doktora tezidir. “Alan Araştırması”ndan sonra tezlerde en fazla kullanılan veri toplama yöntemi “Görüşme” olup 140 tezin 119’u (%85) yüksek lisans, 21’i (%15) doktora tezidir. “Doküman Analizi”nin kullanıldığı 56 tezin 44’ü (%78.5) yüksek lisan, 12’si (%21.5) doktora tezidir. “Alan Araştırması” olarak kullanılan veri toplama yöntemi, 990 yüksek lisan tezinde 790 (%79.8) iken 152 doktora tezinde bu sayı ve oranın ($n=89, %58.5$) olduğu saptanmıştır. “Görüşme” yönetimi incelendiğinde 990 yüksek lisan tezinde 119 (%12) iken 152 doktora tezinde bu sayı ve oranın ($n=12, %13.9$) olduğu; “Doküman Analizi” yöntemi incelendiğinde 990 yüksek lisans tezinin 44 (%4.5) iken doktora tezlerinde bu sayı ve oranın ($n=12, %7.9$) olduğu saptanmıştır. Çoklu veri toplama yöntemlerinden “Gözlem-Doküman Analizi” ($n=1$), “Görüşme-Doküman Analizi” ($n=3$) yöntemlerinin sadece yüksek lisans tezlerinde kullanıldığı saptanmıştır. “Gözlem-Görüşme” ($n=1$) ve “Gözlem-Görüşme-Doküman Analizi” yöntemlerinin ise sadece doktora tezlerinde kullanılmış olduğu önemli bulgulardandır. Veri toplama yöntemi belirtilmeyen tezler yüksek lisan tezleri olup doktora tezlerinin tamamında veri toplama yöntemi belirtilmiştir.

Tablo 19

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Yöntemi

Üniversiteler	Veri Toplama Yöntemi											Toplam (n)
	Alan Araştırması (n)	Gözlem (n)	Görüşme (n)	Doküman Analizi (n)	Vaka Çalışması (n)	Alan Arşt. –Gözlem (n)	Gözlem –Görüşme (n)	Gözlem –Doküman (n)	Görüşme Doküman (n)	Gözlem—Görüşme Doküman Analizi (n)	Veri Top. Yön Belirtilmemiş (n)	
ADNAN MENDERES	10	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	11
AHI EVRAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	12	0	11	2	0	2	0	0	1	0	0	28
AKSARAY ÜNİ.	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
ANKARA ÜNİ.	36	0	12	4	0	6	0	0	0	0	0	58
ATATÜR ÜNİ.	18	0	5	0	0	3	0	0	0	0	0	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
BALIKESİR ÜNİ.	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8

BAŞKENT ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	23	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	26
CUMHURİYET ÜNİ.	3	0	1	1	1	2	0	0	0	0	0	8
DİCLE ÜNİ.	15	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	35	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	40
DUMLUPINAR ÜNİ.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	13	0	1	1	0	3	0	0	0	0	0	18
ERCİYES ÜNİ.	33	0	3	0	0	1	0	0	1	0	0	38
FATİH ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	65	0	15	1	0	2	0	0	0	0	0	83
GAZİANTEP ÜNİ.	4	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	7
GAZİOSMAN P. ÜNİ.	15	0	7	2	0	2	0	0	0	0	0	26
G.AMERİKAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	34	0	3	7	1	0	0	0	0	0	0	45
HARRAN ÜNİ.	19	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	23
HASAN KAL.ÜNİ	15	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	18
İNÖNÜ ÜNİ.	12	0	1	6	0	2	0	0	0	0	0	21
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	34	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	36
KASTAMONU ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	12	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	16
KONYA ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	6	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8
MALTEPE ÜNİ.	26	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	31
MARMARA ÜNİ.	43	0	9	7	0	6	0	0	0	0	0	65
MERSİN ÜNİ.	15	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	20
MEVLANA ÜNİ.	16	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	17
MUĞLA ÜNİ.	4	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	8
N.ERBAKANÜNİ.	8	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10
ODTÜ	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
OKAN ÜNİ.	15	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	14	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	25	0	3	2	0	3	0	0	0	0	0	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	28	0	8	5	0	4	0	0	0	1	0	46
PAMUKKALE ÜNİ.	23	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	25
SABAHAATTİN Z. ÜNİ.	29	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0	37
SAKARYA ÜNİ.	24	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	30
SELÇUK ÜNİ.	18	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	11	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	13
UŞAK ÜNİ.	40	2	3	0	0	1	0	0	0	0	0	46
YEDİTEPE ÜNİ.	11	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	27	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	31
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	26	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	31
ZİRVE ÜNİ.	20	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	26
TOPLAM	879	4	140	56	2	52	1	1	3	2	2	1142

Tablo 19’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre veri toplama yöntemi dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde “Alan Araştırması” olarak kullanılan veri toplama yöntemi en fazla Gazi Üniversitesinde ($n=65, \%7.4$); “Görüşme” yöntemi en fazla Gazi Üniversitesinde ($n=15, \%10.8$); “Doküman” analizi

yöntemi en fazla Hacettepe Üniversitesi ($n=7, \%12.5$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=7, \%12.5$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

“Gözlem” yöntemi 58 üniversiteden sadece Okan Üniversitesi ($n=2, \%50$) ve Uşak Üniversitesinde ($n=2, \%50$); “Vaka Çalışması” yöntemi sadece Cumhuriyet Üniversitesi ($n=2, \%50$) ve Hacettepe Üniversitesinde ($n=2, \%50$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Çoklu veri toplama yöntemleri incelendiğinde “Alan Araştırması”+“Gözlem” yöntemi en fazla Ankara Üniversitesi ($n=6, \%11.5$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=6, \%11.5$), “Gözlem”+“Görüşme” sadece Selçuk Üniversitesinde ($n=1, \%100$), “Gözlem”+“Doküman Analizi” sadece Hasan Kalyoncu Üniversitesinde ($n=1, \%100$), “Görüşme”+“Doküman Analizi” Akdeniz Üniversitesi ($n=1, \%33.3$), Erciyes Üniversitesi ($n=1, \%33.3$) ve Muğla Üniversitesinde ($n=1, \%33.3$), “Görüşme”+“Gözlem”+“Doküman Analizi” Osmangazi Üniversitesi ($n=1, \%50$); ve Selçuk Üniversitesinde ($n=1, \%50$); veri toplama yöntemi belirtilmemiş tezler ise Beyken Üniversitesinde ($n=2, \%100$) üretilen tezler olduğu dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 20

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı

Yıllar	Veri Toplama Aracı									Toplam (n)
	Ölçek (n)	Anket (n)	Görüşme F. (n)	Gözlem F. (n)	Başarı Testi (n)	Ölçek+Görüşme F. (n)	Anket+Görüşme F. (n)	Görüşme Formu+Gözlem Formu (n)	Veri Top. Aracı Belirtilmemiş (n)	
2010	136	69	27	1	2	3	2	2	8	250
2011	77	40	21	3	1	4	4	0	0	150
2012	57	19	13	0	1	10	4	0	4	108
2013	80	47	12	4	0	9	1	0	3	156
2014	120	34	27	0	0	4	0	0	2	187
2015	113	20	20	1	0	5	0	1	4	164
2016	64	25	21	1	0	10	0	0	6	127
Toplam (n)	647	254	141	10	4	45	11	3	27	1142

Tablo 20’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre veri toplama aracı dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=136, \%54.4$), “Anket” ($n=69, \%27.6$) ve “Görüşme Formu” ($n=27, \%10.8$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%3.2$ ’dir ($n=8$). 2011 yılında üretilen 150 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=77, \%51.3$), “Anket” ($n=40, \%26.6$) ve “Görüşme Formu” ($n=21, \%14$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez bulunmamaktadır. 2012 yılında üretilen 108 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=57, \%52.7$), “Anket” ($n=19, \%17.6$) ve “Görüşme Formu” ($n=13, \%12$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%3.7$ ’dir ($n=4$). 2013 yılında üretilen 156 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=80, \%51.2$), “Anket” ($n=47, \%30.1$) ve “Görüşme Formu” ($n=12, \%7.7$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%1.9$ ’dur ($n=3$). 2014 yılında üretilen 187 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=120, \%64.1$), “Anket” ($n=34, \%18.1$) ve “Görüşme Formu” ($n=27, \%14.4$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%1$ ’dir ($n=2$). 2015 yılında üretilen 164 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=113, \%69$), “Anket” ($n=20, \%12.1$) ve “Görüşme Formu” ($n=20, \%12.1$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%2.4$ ’tür ($n=4$). 2016 yılında üretilen 127 tezde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=64, \%50.3$), “Anket” ($n=25, \%19.7$) ve “Görüşme Formu” ($n=21, \%16.5$) olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%4.7$ ’dir ($n=6$).

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezle en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=647, \%56.6$), “Anket” ($n=254, \%22.3$) ve “Görüşme Formudur” ($n=141, \%12.3$). Belirtilen yıllarda veri toplama aracı olarak “Başarı Testi” ($n=3, \%0.3$) ve “Gözlem Formu” ($n=10, \%0.8$) oldukça az kullanılmıştır. Veri toplama aracı belirtilmeyen tez sayısı 27 ($\%2.3$) olup bu tezlerin 3’ü nicel ($\%11.1$), 24’ü ($\%89.9$) nitel çalışmalardır. 647 tezde veri toplama aracı olarak kullanılan “Ölçek”, en fazla 2010 yılında ($n=136, \%20$), en az 2012 yılında ($n=57, \%8.3$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 254 tezde veri toplama aracı olarak kullanılan “Anket”, en fazla 2010 yılında ($n=69, \%27.1$), en az 2012 yılında ($n=19, \%7.5$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

141 tezde veri toplama aracı olarak kullanılan “Görüşme Formu” en fazla 2010 ($n=27, \%19.1$) ve 2014 ($n=27, \%19.1$) yıllarında, en az 2013 yılında üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Gözlem Formu” en fazla 2013 yılında ($n=4, \%40$) üretilen tezlerde kullanılmış olup 2012 ve 2014 yıllarında ($n=0$) üretilen tezlerde hiç kullanılmamıştır. “Başarı Testi” en fazla 2010 yılında ($n=2, \%50$) üretilen tezlerde kullanılmış olup 2013-2014, 2015 ve 2016 yıllarında ($n=0$) hiç kullanılmamıştır.

Çoklu veri toplama aracı kullanılan tezler incelendiğinde “Ölçek”+“Görüşme Formu” en fazla 2012 ($n=10, \%22.21$) ve 2016 ($n=10, \%22.21$) yılında, en az 2010 yılında ($n=3, \%6.6$) kullanılmıştır. “Anket”+“Görüşme Formu” en fazla 2011 ($n=4, \%36.3$) ve 2012 ($n=4, \%36.3$) yılında kullanılmış olup 2014-2015-2016 yıllarında hiç kullanılmamıştır. “Görüşme”+“Gözlem Formu” sadece 2010 ($n=2, \%66.6$) ve 2015 ($n=1, \%33.3$) yılında üretilen tezlerde kullanılmış olup diğer yıllarda hiç kullanılmamıştır.

Tablo 21

Tez Türüne Göre Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı

Tez Türü	Veri Toplama Aracı									Toplam (n)
	Ölçek (n)	Anket (n)	Görüşme F. (n)	Gözlem F. (n)	Başarı Testi (n)	Ölçek+Görüşme F. (n)	Anket+Görüşme F. (n)	Görüşme Formu+Gözlem Formu (n)	Veri Top. Aracı Belirtilmemiş (n)	
Yük. Lisans	569	236	120	10	4	24	3	0	24	990
Doktora	78	18	21	0	0	21	8	3	3	152
Toplam (n)	647	254	141	10	4	45	11	3	27	1142

Tablo 21’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre veri toplama aracı dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

990 yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=569, \%57,4$), “Anket” ($n=569, \%57,4$) ve “Görüşme Formu” dur ($n=569, \%57,4$). Toplu veri toplama aracı kullanımına bakıldığında

“Ölçek”+“Görüşme Formu” kullanım oranı %2,5 ($n=24$) olup “Görüşme”+“Gözlem Formları” yüksek lisans tezlerinde hiç kullanılmamıştır. 990 yüksek lisans tezinde veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı %2,5’tir ($n=24$). 152 doktora tezinde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=78, \%51,3$), “Görüşme Formu” ($n=21, \%13,8$) ve “Anket” dir ($n=18, \%11,8$). Doktora tezlerinde en fazla kullanılan toplu veri toplama aracı “Ölçek”+“Görüşme Formu”dur ($n=21, \%13,8$). Doktora tezlerinde “Gözlem” ve “Başarı Testi” hiç kullanılmamış olup veri toplama aracı belirtilmemiş tez sayısı oranı oldukça azdır ($n=3\%1,9$).

Tablo 21 yatay yönde incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde veri toplama aracı olarak “Ölçek” kullanılan 647 tezin %87.9’u ($n=569$) yüksek lisans, %12’si ($n=78$) doktora tezidir. Veri toplama aracı olarak “Anket” kullanılan 254 tezin %92.9’u ($n=236$) yüksek lisans, %7’si ($n=18$) doktora tezidir. Veri toplama aracı olarak “Görüşme Formu” kullanılan 141 tezin %85.1’i ($n=120$) yüksek lisans tezi, %14.9’u ($n=21$) doktora tezidir. “Gözlem Formları” ($n=10, \%100$) ve “Başarı Testleri” ($n=4, \%100$) sadece yüksek lisan tezlerinde kullanılmıştır. Çoklu veri toplama aracı olarak “Ölçek”+“Görüşme Formu” kullanılan 45 tezin %53.3’ü ($n=24$) yüksek lisans, %46’sı doktora tezidir. “Anket”+“Görüşme” formu kullanılan 11 tezin %72.7’si ($n=8$) doktora, %27.3’ü ($n=3$) yüksek lisans tezidir. “Görüşme”+“Gözlem Formları” sadece doktora tezlerinde ($n=3, \%100$) kullanılmış olup yüksek lisans tezlerinde hiç kullanılmamıştır ($n=0$).

Veri toplama aracı belirtilmeyen 27 tezin %88.8’i yüksek lisans, %11.2’si doktora tezidir. Tablo 21 yatay olarak incelendiğinde 990 yüksek lisans tezinde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=569, \%56.5$), “Anket” ($n=236, \%23.8$) ve “Görüşme Formudur” ($n=120, \%12.1$). Çoklu veri toplama araçlarından “Görüşme”+“Gözlem” formu yüksek lisan tezlerinde hiç kullanılmamıştır. 152 doktora tezinde ise en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla “Ölçek” ($n=78, \%51.3$), “Görüşme Formu” ($n=21, \%13.8$) , çoklu veri toplama yöntemlerinde “Ölçek”+“Görüşme Formu” ($n=21, \%13.8$) ve “Anket”tir ($n=18, \% 11.8$). “Gözlem Formu” ve Başarı Testi doktora tezlerinde hiç kullanılmamış olup veri toplama aracı belirtilmeyen doktora tezi sayısı 3’tür (%1.9).

Tablo 22

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Aracı

Üniversiteler	Veri Toplama Aracı									
	Ölçek (n)	Anket (n)	Görüşme F. (n)	Gözlem F. (n)	Başarı Testi (n)	Ölçek --Görüşme F. (n)	Anket --Görüşme F. (n)	Görüşme Formu Gözlem Formu (n)	Veri Top. Aracı Belirtilmemiş (n)	Toplam (n)
ADNAN MENDERES	7	3	0	0	0	0	0	0	1	11
AHI EVRAN ÜNİ.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	8	5	11	0	0	3	0	0	1	28
AKSARAY ÜNİ.	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	3	1	1	0	0	0	0	0	0	5
ANKARA ÜNİ.	33	7	12	0	0	6	0	0	0	58
ATATÜR ÜNİ.	14	4	5	0	0	2	1	0	0	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
BALIKESİR ÜNİ.	7	1	0	0	0	0	0	0	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	13	8	0	0	2	0	0	0	3	26
CUMHURİYET ÜNİ.	4	1	1	0	0	2	0	0	0	8
DICLE ÜNİ.	8	6	0	1	0	1	0	0	0	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	29	5	3	1	0	1	0	0	1	40
DUMLUPINAR ÜNİ.	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	7	6	1	0	0	2	1	0	1	18
ERCİYES ÜNİ.	25	8	3	0	0	2	0	0	0	38
FATİH ÜNİ.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	3	2	1	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	39	26	15	0	0	1	1	0	1	83
GAZİANTEP ÜNİ.	5	0	1	1	0	0	0	0	0	7
GAZİOSMAN PAŞA ÜNİ.	9	7	7	0	0	2	0	0	1	26
GİRNE AMERİKAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	25	11	3	1	2	0	0	0	3	45
HARRAN ÜNİ.	15	4	1	0	0	2	1	0	0	23
HASAN KALYONCU ÜNİ	7	9	0	1	0	0	0	0	1	18
İNÖNÜ ÜNİ.	9	4	1	1	0	2	0	0	4	21
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	30	4	1	0	0	1	0	0	0	36
KASTAMONU ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	2	1	1	0	0	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	10	2	4	0	0	0	0	0	0	16
KONYA ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	4	2	2	0	0	0	0	0	0	8
MALTEPE ÜNİ.	16	11	3	0	0	0	1	0	0	31
MARMARA ÜNİ.	33	14	9	0	0	4	4	0	1	65
MERSİN ÜNİ.	14	1	5	0	0	0	0	0	0	20
MEVLANA ÜNİ.	12	5	0	0	0	0	0	0	0	17
MUĞLA ÜNİ.	4	1	3	0	0	0	0	0	0	8
N.ERBAKANÜNİ.	6	2	2	0	0	0	0	0	0	10
ODTÜ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3
OKAN ÜNİ.	12	3	3	2	0	0	0	0	0	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	11	3	1	0	0	1	0	0	0	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	15	11	3	0	0	2	1	0	1	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	26	5	8	0	0	3	1	1	2	46
PAMUKKALE ÜNİ.	17	6	0	0	0	2	0	0	0	25
SABAHATTİN ZAİM ÜNİ.	17	12	6	0	0	0	0	0	2	37
SAKARYA ÜNİ.	21	3	5	0	0	1	0	0	0	30
SELÇUK ÜNİ.	15	4	1	0	0	0	0	2	0	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	5	6	2	0	0	0	0	0	0	13
UŞAK ÜNİ.	35	5	3	2	0	1	0	0	0	46
YEDİTEPE ÜNİ.	7	4	0	0	0	0	0	0	2	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	23	4	3	0	0	0	0	0	1	31

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	18	8	2	0	0	3	0	0	0	31
ZİRVE ÜNİ.	9	11	5	0	0	0	0	0	1	26
Toplam	647	254	141	10	4	45	11	3	27	1142

Tablo 22’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre veri toplama aracı dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında 647 tezde kullanılan veri toplama aracı “Ölçek”, en fazla Gazi Üniversitesinde ($n=39, \%6.6$) daha sonra Uşak Üniversitesinde ($n=35, \%5.4$) ve Ankara Üniversitesinde ($n=33, \%5.1$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 254 tezde kullanılan veri toplama aracı “Anket”, en fazla Gaziantep Üniversitesinde ($n=26, \%10.2$) daha sonra Marmara Üniversitesinde ($n=14, \%5.5$) ve Sabahattin Zaim Üniversitesinde ($n=12, \%4.7$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 141 tezde kullanılan veri toplama aracı “Görüşme Formu”, en fazla Gaziantep Üniversitesinde ($n=15, \%10.6$), Ankara Üniversitesinde ($n=12, \%8.5$) ve Akdeniz Üniversitesinde ($n=11, \%7.8$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 58 üniversiteden sadece 8’inde ($\%13.8$) (Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Okan Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi) “Gözlem Formları” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. “Başarı Testi” veri toplama aracı olarak sadece Beykent Üniversitesi ($n=2, \%50$) ve Hacettepe Üniversitesinde ($n=2, \%50$) üretilen tezlerde kullanılmış olması önemli bulgulardandır.

Çoklu veri toplama aracı kullanımı incelendiğinde “Ölçek”+“Görüşme Formu” en fazla Ankara Üniversitesinde ($n=6, \%13.3$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=4, \%8.8$); “Anket”+“Görüşme Formu” en fazla Marmara Üniversitesinde ($n=4, \%36.3$); “Gözlem”+“Görüşme” formu sadece Selçuk Üniversitesi ($n=2, \%66.6$) ve Osmangazi Üniversitesinde ($n=1, \%33.3$) üretilen tezlerde kullanılması dikkat çeken bulgulardandır. 58 üniversiteden 17’sinde ($\%29.3$) üretilen tezlerde veri toplama aracı kullanılmamıştı. En fazla İnönü Üniversitesinde ($n=4, \%14.8$) üretilen tezlerde veri toplama aracı belirtilmemiştir.

Tablo 23

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı

Yıllar	Geçerlilik Yönetimi								Toplam(n)
	Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü (n)	Pilot Uygulama (n)	Literatür Tar. (n)	Uzman Görüşü + Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü + Pilot Uygulama (n)	Uzman Görüşü + Literatür Tar. (n)	Geçerlilik Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
2010	138	80	15	2	1	1	1	12	250
2011	87	55	4	1	1	0	0	2	150
2012	74	28	0	0	0	0	0	6	108
2013	106	44	1	1	0	0	0	4	156
2014	125	57	1	0	0	0	0	4	187
2015	108	50	0	0	0	0	0	6	164
2016	83	37	1	0	0	0	0	6	127
Toplam (n)	721	351	22	4	2	1	1	40	1142

Tablo 23’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre geçerlilik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=138, \%55.2$), “Uzman Görüşü” ($n=80, \%32$) ve “Pilot Uygulama” ($n=15, \%6$) olup çoklu geçerlilik yöntemi kullanılmış tez sayısı oldukça azdır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%4,8$ ’dir ($n=12$). 2011 yılında üretilen 150 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=87, \%58$), “Uzman Görüşü” ($n=54, \%36$) ve “Pilot Uygulama” ($n=4, \%2.6$) olup çoklu geçerlilik yöntemi kullanılmış tez sayısı oldukça azdır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%1.3$ ’dir ($n=2$). 2012 yılında üretilen 108 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=74, \%68.5$) ve “Uzman Görüşü” ($n=28, \%26$) olup tabloda belirtilen diğer geçerlilik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%5,5$ ’dir ($n=6$).

2013 yılında üretilen 156 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=106, \%68$), “Uzman Görüşü” ($n=44, \%28.2$) olup “Pilot

Uygulama” ($n=1, \%0.6$) ve “Literatür Tarama” ($n=1, \%0.6$) oldukça az kullanılmıştır. Çoklu geçerlilik yöntemi kullanımı hiç kullanılmamış olup Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%2.5$ 'dir ($n=4$). 2014 yılında üretilen 187 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=125, \%66.9$) , “Uzman Görüşü” ($n=57, \%30.5$) ve “Pilot Uygulama” ($n=1, \%0.5$) olup tabloda belirtilen diğer geçerlilik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%2.1$ 'dir ($n=4$). 2015 yılında üretilen 164 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=108, \%65.9$) ve “Uzman Görüşü” ($n=50, \%30.5$) olup tabloda belirtilen diğer geçerlilik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%3.7$ 'dir ($n=6$). 2016 yılında üretilen 127 tezde en çok kullanılan geçerlilik yöntemleri sırasıyla “Faktör Analizi” ($n=83, \%65.3$), “Uzman Görüşü” ($n=37, \%29.1$) ve “Pilot Uygulama” ($n=1, \%0.8$) olup tabloda belirtilen diğer geçerlilik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı ise $\%4.8$ 'dir ($n=6$).

Tablo 23 yatay yönde incelendiğinde 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezin 721'inde ($\%63.2$) “Faktör Analizi” kullanılmıştır. Yıllara göre incelendiğinde en fazla “Faktör Analizi” 2010 yılında ($n=138, \%19.1$), en az 2012 yılında ($n=74, \%20.2$) üretilen tezlerde kullanıldığı saptanmıştır. 1142 tezin 351'inde geçerlilik yöntemi olarak “Uzman Görüşü” kullanılmış olup uzman görüşü de “Faktör Analizi”nde olduğu gibi en fazla 2010 yılında ($n=80, \%22.7$), en az 2012 yılında ($n=28, \% 7.8$) üretilen tezlerde kullanıldığı saptanmıştır. 2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde geçerlilik yöntemi olarak “Pilot Uygulama” ($n=22, \%1.9$) ve “Literatür Taraması” ($n=4, \%0.3$) oldukça az kullanılmıştır. “Pilot Uygulama” en fazla 2010 yılında ($n=22, \%1.9$) üretilen tezlerde kullanılmış olup, 2012 ($n=0$) ve 2015 ($n=0$) yıllarında üretilen tezlerde hiç kullanılmamıştır. Çoklu geçerlilik yöntemi kullanımı incelendiğinde 1142 tezde “Uzman Görüşü”+“Faktör Analizi” sadece 2010 ($n=1, \%50$) ve 2011 ($n=1, \%50$) yıllarında üretilen tezlerde; “Uzman Görüşü”+“Pilot Uygulama” sadece 2010 yılında ($n=1, \%100$) ve “Uzman Görüşü”+“Literatür Tarama” sadece 2010 yılında ($n=1, \%100$) üretilen tezlerde kullanılıp diğer yıllarda hiç kullanılmamış olması önemli bulgulardandır. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tezler incelendiğinde 1142 tezde bu sayı ve oran $n=40, \%3.5$ olup en fazla 2010 yılında üretilen tezlerde ($n=12, \% 30$) belirtilmemiştir. Geçerlilik yöntemi belirtilmeyen 40 tezin $\%90$ 'ı ($n=36$) nitel, $\%10$ 'u ($n=4$) nicel çalışmalar olması dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 24

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı

Tez Türü	Geçerlilik Yöntemi								Toplam(n)
	Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü (n)	Pilot Uygulama (n)	Literatür Tar. (n)	Uzman Görüşü + Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü + Pilot Uygulama (n)	Uzman Görüşü + Literatür Tar. (n)	Geçerlilik Yöntemi Belirlenmemiş (n)	
Yüksek Lisans	622	307	18	3	1	1	1	37	990
Doktora	99	44	4	1	1	0	0	3	152
Toplam (n)	721	351	22	4	2	1	1	40	1142

Tablo 24’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre geçerlilik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde geçerlilik yöntemi olarak faktör analizi kullanılan 721 tezin 622’si (%86.3) yüksek lisans, 99’u (%13.7) doktora tezi; geçerlilik yöntemi olarak uzman görüşü kullanılan 351 tezin 307’si (%87.5)yüksek lisans, 44’ü (%12.5) doktora tezi; geçerlilik yöntemi olarak pilot uygulama kullanılan 22 tezin 18’i (% 81.8) yüksek lisans, 4’ü (%18.2) doktora tezi; geçerlilik yöntemi olarak literatür taraması kullanılan 4 tezin 3’ü (%75) yüksek lisans, 1’i (%15) doktora tezidir. Çoklu geçerlilik yöntemi kullanımı incelendiğinde “Uzman Görüşü”+“Faktör Analizi” yüksek lisans ($n=1, \%50$) ve doktora tezlerinde ($n=1, \%50$) eşit sayı ve oranda kullanılmış olup, “Uzman Görüşü”-“Pilot Uygulama” ($n=1, \%100$) ve “Uzman Görüşü + “Literatür Tarama” ($n=1, \%100$) sadece yüksek lisans tezlerinde kullanılmıştır.

Geçerlilik yöntemi kullanılmayan 40 tezin %92.5’i ($n=37$) yüksek lisans tezi, %7.5’i doktora tezinden oluşmaktadır. 990 yüksek lisans tezinde “Faktör Analizi” kullanılma oranı %62.8 ($n=622$), “Uzman Görüşü” kullanılma oranı %31 ($n=307$), “Pilot Uygulama” kullanılma oranı %1.9 ($n=18$), “Literatür Taraması” kullanılma oranı% 0.3 ($n=3$) iken 152 doktora tezinde bu oranlar “Faktör Analizinde”%65.1 ($n=99$), “Uzman Görüşünde”%28.9 ($n=44$), “Pilot Uygulamada”%2.6 ($n=4$), “Literatür Taramada”%0.6 ($n=1$) olması önemli bulgulardandır.

Çoklu geçerlilik yöntemlerinden “Uzman Görüşü”+“Faktör Analizi” 152 doktora tezinin %0.6’sında ($n=1$) kullanılmış olup diğer çoklu geçerlilik yöntemleri doktora tezlerinde hiç kullanılmamıştır. Çoklu geçerlilik yöntemlerinin tamamı yüksek lisans tezlerinde az da olsa kullanılmıştır. 990 yüksek lisan tezinin %3.7’sinde, 152 doktora tezinin %1.9’unda geçerlilik yöntemi belirtilmemiştir. Tablo 24 genel olarak incelendiğinde çoklu geçerlilik yöntemi kullanım oranı oldukça azdır.

Tablo 25

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Geçerlilik Yöntemi Dağılımı

Üniversiteler	Geçerlilik Yöntemi							Geçerlilik Yöntemi Belirtilmemiş (n)	Toplam(n)
	Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü (n)	Pilot Uygulama (n)	Literatür Tar. (n)	Uzman Görüşü + Faktör Analizi (n)	Uzman Görüşü + Pilot Uygulama (n)	Uzman Görüşü + Literatür Tar. (n)		
ADNAN MENDERES ÜNİ.	9	1	0	0	0	0	0	1	11
AHI EVRAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	14	13	0	0	0	0	0	1	28
AKSARAY ÜNİ.	1	1	0	0	0	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	4	1	0	0	0	0	0	0	5
ANKARA ÜNİ.	38	19	1	0	0	0	0	0	58
ATATÜR ÜNİ.	16	10	0	0	0	0	0	0	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	0	2	0	0	0	0	0	0	2
BALIKESİR ÜNİ.	6	2	0	0	0	0	0	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	13	9	1	0	0	0	0	3	26
CUMHURİYET ÜNİ.	5	2	1	0	0	0	0	0	8
DICLE ÜNİ.	8	7	0	0	0	0	0	1	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	31	8	0	0	0	0	0	1	40
DUMLUPINAR ÜNİ.	3	0	0	0	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	15	2	0	0	0	0	0	1	18
ERCİYES ÜNİ.	28	10	0	0	0	0	0	0	38
FATİH ÜNİ.	1	1	0	0	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	4	2	0	0	0	0	0	0	6
GAZİ ÜNİ.	52	23	5	1	0	0	0	2	83
GAZİANTEP ÜNİ.	3	3	1	0	0	0	0	0	7
GAZİOSMAN PAŞA ÜNİ.	12	12	1	0	0	0	0	1	26
GİRNE AMERİKAN ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	25	12	0	1	1	0	1	5	45
HARRAN ÜNİ.	18	5	0	0	0	0	0	0	23
HASAN KALYONCU ÜNİ	8	9	0	0	0	0	0	1	18
İNÖNÜ ÜNİ.	13	3	0	0	0	0	0	5	21
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	2	2	0	0	0	0	0	0	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	27	8	1	0	0	0	0	0	36
KASTAMONU ÜNİ.	2	0	0	0	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	2	1	1	0	0	0	0	0	4
KOCAELİ ÜNİ.	7	7	1	0	0	0	0	1	16
KONYA ÜNİ.	1	0	0	0	0	0	0	0	1
M.AKIF ERSOY ÜNİ.	4	4	0	0	0	0	0	0	8
MALTEPE ÜNİ.	16	15	0	0	0	0	0	0	31
MARMARA ÜNİ.	37	22	1	1	1	0	0	3	65
MERSİN ÜNİ.	15	5	0	0	0	0	0	0	20
MEVLANA ÜNİ.	13	3	0	0	0	0	0	1	17
MUĞLA ÜNİ.	3	3	0	0	0	1	0	1	8
N.ERBAKANÜNİ.	8	2	0	0	0	0	0	0	10
ODTÜ	2	0	0	0	0	0	0	1	3
OKAN ÜNİ.	12	8	0	0	0	0	0	0	20

ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	15	1	0	0	0	0	0	0	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	19	11	1	0	0	0	0	2	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	24	19	1	0	0	0	0	2	46
PAMUKKALE ÜNİ.	15	7	3	0	0	0	0	0	25
SABAHATTİN ZAİM ÜNİ.	26	8	0	0	0	0	0	3	37
SAKARYA ÜNİ.	20	9	1	0	0	0	0	0	30
SELÇUK ÜNİ.	14	7	1	0	0	0	0	0	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	0	1	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	8	5	0	0	0	0	0	0	13
UŞAK ÜNİ.	28	18	0	0	0	0	0	0	46
YEDİTEPE ÜNİ.	6	4	0	1	0	0	0	2	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	20	9	1	0	0	0	0	1	31
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	22	9	0	0	0	0	0	0	31
ZİRVE ÜNİ.	19	6	0	0	0	0	0	1	26
Toplam	721	351	22	4	2	1	1	40	1142

Tablo 25’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre geçerlilik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde geçerlilik yöntemi olarak 721 tezde “Faktör Analizi” kullanılmış olup “Faktör Analizi” en fazla Gazi Üniversitesi ($n=52, \%7.1$), Anadolu Üniversitesi ($n=38, \%5.2$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=37, \%5.1$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Geçerlilik yöntemi olarak 351 tezde “Uzman Görüşü” kullanılmış olup en fazla “Uzman Görüşü” kullanılan tezler Gazi Üniversitesi ($n=23, \%6.5$), Marmara Üniversitesinde ($n=22, \%6.2$), Ankara Üniversitesi ($n=19, \%5.4$), ve Osmangazi Üniversitesinde ($n=19, \%5.4$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Geçerlilik yöntemi olarak 22 tezde “Pilot Uygulama” kullanılmış olup “Pilot Uygulama” kullanılan tezler en fazla Gazi Üniversitesinde üretilen tezlerde ($n=5, \%22.7$) kullanılmış olup “Literatür Taraması” 58 üniversiteden sadece $\%6.9$ ’unda (Gazi Üniversitesi $n=1, \%25$, Hacettepe Üniversitesi $n=1, \%25$, Marmara Üniversitesi $n=1, \%25$ ve Yeditepe Üniversitesi ($n=1, \%25$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

Çoklu geçerlilik yöntemi kullanımı incelendiğinde “Uzman Görüşü”+“Faktör Analizi” sadece Hacettepe Üniversitesinde ($n=1, \%50$) ve Marmara Üniversitesinde ($n=1, \%50$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Diğer çoklu geçerlilik yöntemlerinden “Uzman Görüşü”+“Pilot Uygulama” sadece Muğla Üniversitesinde ($n=1, \%100$); “Uzman Görüşü”+“Literatür Tarama” ise sadece Hacettepe Üniversitesinde üretilen tezlerde kullanılmıştır. 58 üniversitenin 22’ sinde ($\%37.9$) üretilen tezlerde geçerlilik yöntemi belirtilmemiştir. Geçerlilik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı en fazla üniversiteler Hacettepe Üniversitesi ($n=5, \%12.5$) ve İnönü Üniversitesidir ($n=5, \%12.5$).

Tablo 26

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Güvenirlik Yöntemi Dağılımı

Yıllar	Güvenirlik Yöntemi								Toplam(n)
	Test Tekrar Test (n)	Eşdeğer Form (n)	Yarıya Bölme (n)	Cronbach Alpha (n)	Kriter (n)	Test Tekrar Test + Cronbach Alpha (n)	Yarıya Bölme + Cronbach Alpha (n)	Güvenirlik Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
2010	15	3	2	185	2	1	1	41	250
2011	2	2	0	122	1	0	0	23	150
2012	0	0	0	85	0	1	0	22	108
2013	3	0	0	130	1	0	0	22	156
2014	5	0	0	151	0	0	0	31	187
2015	0	0	0	136	1	0	0	27	164
2016	0	1	0	98	0	0	0	28	127
Toplam (n)	25	6	2	907	5	2	1	194	1142

Tablo 26’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre güvenirlik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen tezlerde en fazla kullanılan güvenirlik yöntemleri sırasıyla “Cronbach Alpha” ($n=185, \%74$), “Test-Tekrar Test” dir ($n=15, \%6$). “Eşdeğer Form” ($n=3, \%1.2$), “Yarıya Bölme” ($n=2, \%0.8$) ve “Kriter” ($n=2, \%0.8$) kullanım oranları oldukça düşüktür. Çoklu güvenirlik yöntemlerinden “Test-Tekrar Test”+“Cronbach Alpha” ($n=1, \%0.4$) ve “Yarıya Bölme”+“Cronbach Alpha” ($n=1, \%0.4$) kullanımı oldukça azdır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.4$ ’tür ($n=41$). 2011 yılında üretilen tezlerde en fazla kullanılan güvenirlik yöntemi “Cronbach Alpha” dır ($n=122, \%81.3$). “Test-Tekrar Test” ($n=2, \%1.3$) ve “Eşdeğer Form” ($n=2, \%1.3$) kullanımı eşit olup “Kriter” yöntemi sadece 1 tezde kullanılmıştır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.4$ ’tür ($n=23$). 2012 yılında üretilen 108 tezde kullanılan güvenirlik yöntemleri ise sadece “Cronbach Alpha” ($n=85, \%78.8$) ve çoklu güvenirlik yöntemlerinden “Test-Tekrar Test”+“Cronbach Alpha” dır ($n=1, \%0.9$). Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%20.3$ ’tür ($n=22$). 2013 yılında üretilen 156 tezde en fazla kullanılan güvenirlik

yöntemleri sırasıyla “Cronbach Alpha” ($n=130, \%83.3$), “Test-Tekrar Test” ($n=3, \%2$) ve “Kriter” ($n=1, \%0.6$) yöntemi olup tabloda belirtilen diğer güvenilirlik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%14.1$ 'dir ($n=22$). 2014 yılında üretilen 187 tezde kullanılan güvenilirlik yöntemleri ise sadece “Cronbach Alpha” ($n=151, \%80.8$) ve “Test-Tekrar Test” ($n=5, \%2.7$) olup tabloda belirtilen diğer güvenilirlik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.5$ 'dir ($n=31$). 2015 yılında üretilen 164 tezde kullanılan güvenilirlik yöntemleri sadece “Cronbach Alpha” ($n=136, \%83$) ve “Kriter” ($n=1, \%0.6$) olup tabloda belirtilen diğer güvenilirlik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.4$ 'dür ($n=27$). 2016 yılında üretilen 127 tezde kullanılan güvenilirlik yöntemleri sadece “Cronbach Alpha” ($n=98, \%77.1$) ve “Eşdeğer Form” ($n=1, \%0.7$) olup tabloda belirtilen diğer güvenilirlik yöntemleri hiç kullanılmamıştır. Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%22$ 'dir ($n=28$).

Tablo 26 yatay yönde incelendiğinde 2010- 2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde güvenilirlik yöntemi olarak tüm yıllarda en fazla “Cronbach Alpha” ($n=907, \%79.4$) kullanılmış olup bu yöntem en fazla 2010 yılında ($n=185, \%20.4$), en az 2012 yılında ($n=85, \%11.9$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 1142 tezde “Cronbach Alpha”dan sonra en fazla kullanılan güvenilirlik yöntemi “Test-Tekrar Test” ($n=25, \%2.2$) olup, bu güvenilirlik yöntemi en fazla 2010 yılında ($n=15, \%60$) en az 2014 yılında ($n=5, \%20$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 1142 tezde güvenilirlik yöntemi olarak kullanılan “Eşdeğer Form” kullanım oranı $\%0.5$ ($n=6$) olup, bu yöntem 2010 yılında $n=3$ ($\%50$), 2011 yılında $n=2$ ($\%33.3$) ve 2016 yılında $n=1$ ($\%16.6$) tezde kullanılmış olup diğer yıllarda hiç kullanılmamıştır. Güvenirlik yöntemi olarak kullanılan “Yarıya Bölme” yöntemi sadece 2010 yılında ($n=2, \%100$) üretilen tezlerde kullanılmış olup diğer yıllarda hiç kullanılmamıştır. 1142 tezin sadece $\%0.4$ 'ünde ($n=5$) güvenilirlik yöntemi olarak “Kriter” kullanılmıştır. Bu yöntem en fazla 2012 yılında ($n=2, \%40$) üretilen tezlerde kullanılmış olup 2012, 2014 ve 2016 yıllarında hiç kullanılmamıştır ($n=0$).

Güvenirlik yöntemi belirtilmemiş tezler incelendiğinde 1142 tezin $\%17$ 'sinde ($n=194$) güvenilirlik yöntemi belirtilmemiş olup yıllar bazında incelendiğinde oranların hemen hemen birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Güvenirlik yöntemi

belirtilmemiş 194 tezin yaklaşık %95'i (n=189) nitel, %2.5'i (n=4) nicel ve %2.5'i (n=4) karma yöntemle üretilmiş tezler olması önemli bulgulardandır.

2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde çoklu güvenilirlik yöntemi kullanımının oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. “Test-Tekrar Test”+“Cronbach Alpha” sadece 2010 (n=1,%50) ve 2012 (n=1,%50) yıllarında üretilen tezlerde; “Yarıya Bölme”+“Cronbach Alpha” sadece 2010 yılında üretilen tezde (n=1,%100) kullanılmış olup diğer yıllarda üretilen tezlerde hiç kullanılmamıştır.

Tablo 27

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Güvenirlik Yöntemi Dağılımı

Tez Türü	Güvenirlik Yöntemi								Toplam(n)
	Test Tekrar Test (n)	Eşdeğer Form (n)	Yarıya Bölme (n)	Cronbach Alpha(n)	Kriter (n)	Test Tekrar Test + Cronbach Alpha (n)	Yarıya Bölme + Cronbach Alpha (n)	Güvenirlik Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
Yüksek Lisans	20	2	1	800	1	0	0	166	990
Doktora	5	4	1	107	4	2	1	28	152
Toplam (n)	25	6	2	907	5	2	1	194	1142

Tablo 27’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre güvenilirlik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında güvenilirlik yöntemi olarak “Cronbach Alpha”nın kullanıldığı 907 tezin %88.2’si (n=800) yüksek lisans iken doktora tezlerinde bu oran %11.8 (n=107) dir. “Test-Tekrar Test” in güvenilirlik yöntemi olarak kullanıldığı 25 tezin %80’i yüksek lisan iken doktora tezlerinde bu oran %20 (n=5) dir. “Eşdeğer Form” ve “Kriter” doktora tezlerinde daha yoğun olarak kullanılmış olup, “Eşdeğer Form” un güvenilirlik yöntemi olarak kullanıldığı 6 tezin %66.6’sı (n=4) yüksek lisan, %33.4 ‘ü (n=2) doktora tezidir. “Kriter” in güvenilirlik yöntemi olarak kullanıldığı 5 tezin %80’i doktora, %20’si yüksek lisans tezinden oluşmaktadır. “Yarıya Bölme” yöntemi doktora (n=1,%50) ve yüksek lisans (n=1,%50) tezlerinde eşit oranlarda kullanılmıştır. Çoklu güvenilirlik yöntemi kullanılan tezlerin tamamı (n=3,%100)

doktora tezi olup çoklu güvenilirlik yöntemleri yüksek lisans tezlerinde hiç kullanılmamıştır ($n=0$). Güvenirlik yöntemi belirtilmeyen 194 tezin %85.5'i ($n=166$) yüksek lisans tezi iken doktora tezinde bu oranın %14.5 ($n=28$) olması dikkat çeken bulgulardandır.

Tablo 27 yatay yönde incelendiğinde 990 yüksek lisans tezinin %80.8 'inde ($n=800$) güvenilirlik yöntemi olarak "Cronbach Alpha" kullanılmış olup 152 doktora tezinde bu oran %70.3'tür ($n=107$). 152 doktora tezinde çoklu güvenilirlik yöntemi kullanımı %1.9 ($n=3$) iken yüksek lisan tezlerinde çoklu güvenilirlik yöntemi hiç kullanılmamıştır.

Tablo 28

Üniversitelere Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Güvenirlik Yöntemi Dağılımı

Üniversiteler	Güvenirlik Yöntemi								Toplam(n)
	Test Tekrar Test (n)	Eşdeğer Form (n)	Yarıya Bölme (n)	Cronbach Alpha (n)	Kriter (n)	Test Tekrar Test + Cronbach Alpha (n)	Yarıya Bölme + Cronbach Alpha (n)	Güvenirlik Yöntemi Belirtilmemiş (n)	
ADNAN MENDERES ÜNİ.	0	0	0	10	0	0	0	1	11
AHI EVRAN ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	1
AKDENİZ ÜNÜ.	0	0	0	14	0	0	0	14	28
AKSARAY ÜNİ.	0	0	0	2	0	0	0	0	2
ANADOLU ÜNİ.	0	0	0	4	0	0	0	1	5
ANKARA ÜNİ.	2	2	0	39	1	1	0	13	58
ATATÜR ÜNİ.	0	0	0	21	0	0	0	5	26
BAHÇEŞEHİR ÜNİ.	0	0	0	0	0	0	0	2	2
BALIKESİR ÜNİ.	0	0	0	8	0	0	0	0	8
BAŞKENT ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	1
BEYKENT ÜNİ.	6	0	0	17	0	0	0	3	26
CUMHURİYET ÜNİ.	0	0	0	5	0	0	0	3	8
DİCLE ÜNİ.	0	0	0	15	0	0	0	1	16
DOKUZEYLÜL ÜNİ.	0	0	0	36	0	0	0	4	40
DUMLUPINAR ÜNİ.	0	0	0	3	0	0	0	0	3
DÜZCE ÜNİ.	0	0	0	2	0	0	0	0	2
EGE ÜNİ.	1	0	0	16	0	0	0	2	18
ERCIYES ÜNİ.	0	0	0	34	0	0	0	4	38
FATİH ÜNİ.	0	0	0	2	0	0	0	0	2
FIRAT ÜNİ.	0	0	0	5	0	0	0	1	6
GAZİ ÜNİ.	2	1	0	65	0	0	0	15	83
GAZİANTEP ÜNİ.	0	0	0	3	0	0	0	3	7
GAZİOSMAN PAŞA ÜNİ.	1	1	0	15	0	0	0	9	26
GİRNE AMERİKAN ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	1
HACETTEPE ÜNİ.	3	1	0	31	0	1	0	9	45
HARRAN ÜNİ.	0	0	0	22	0	0	0	1	23
HASAN KALYONCU ÜNİ	1	0	0	14	0	0	0	3	18
İNÖNÜ ÜNİ.	0	0	0	14	0	0	0	7	21
İSTANBUL AYDIN ÜNİ.	0	0	0	2	0	0	0	0	2
İSTANBUL ÜNİ.	0	0	0	3	0	0	0	1	4
İZZET BAYSAL ÜNİ.	0	0	0	35	0	0	0	1	36
KASTAMONU ÜNİ.	0	0	0	2	0	0	0	0	2
KIRIKKALE ÜNİ.	1	0	0	2	0	0	0	1	4
KOCAELİ ÜNİ.	2	0	1	9	0	0	0	4	16
KONYA ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	1
M.AKİF ERSOY ÜNİ.	0	0	0	6	0	0	0	2	8
MALTEPE ÜNİ.	1	0	0	28	0	0	0	2	31

MARMARA ÜNİ.	1	0	0	48	1	0	1	14	65
MERSİN ÜNİ.	0	0	0	15	0	0	0	5	20
MEVLANA ÜNİ.	0	0	0	16	0	0	0	1	17
MUĞLA ÜNİ.	0	0	0	4	0	0	0	4	8
N.ERBAKANÜNİ.	0	0	0	8	0	0	0	2	10
ODTÜ	0	0	0	2	0	0	0	1	3
OKAN ÜNİ.	0	0	0	16	0	0	0	4	20
ONDOKUZMAYIS ÜNİ.	0	0	0	15	0	0	0	1	16
ONSEKİZMART ÜNİ.	0	0	0	27	0	0	0	6	33
ESK.OSMANGAZİ ÜNİ.	1	0	0	34	2	0	0	9	46
PAMUKKALE ÜNİ.	0	0	0	24	1	0	0	0	25
SABAHATTİN ZAİM ÜNİ.	1	0	0	29	0	0	0	7	37
SAKARYA ÜNİ.	0	0	0	25	0	0	0	5	30
SELÇUK ÜNİ.	1	0	0	17	0	0	0	4	22
SÜTÇÜ İMAM ÜNİ.	0	0	0	1	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	0	0	0	11	0	0	0	2	13
UŞAK ÜNİ.	0	0	0	42	0	0	0	4	46
YEDİTEPE ÜNİ.	0	0	0	11	0	0	0	2	13
YILDIZ TEKNİK ÜNİ.	1	0	1	25	0	0	0	4	31
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.	0	1	0	29	0	0	0	1	31
ZİRVE ÜNİ.	0	0	0	20	0	0	0	6	26
Toplam (n)	25	6	2	907	5	2	1	194	1142

Tablo 27’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre güvenilirlik dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde güvenilirlik yöntemi olarak kullanılan “Test-Tekrar Test” 58 üniversitenin 15’inde (%25.8) üretilen tezlerde kullanılmış olup en fazla Beykent Üniversitesinde kullanılmıştır. “Eşdeğer Form” 58 üniversiteden sadece 6’sında (%10.3) üretilen tezlerde kullanılmış olup bu üniversiteler Ankara Üniversitesi ($n=2, \%33.3$), Gazi Üniversitesi ($n=1, \%16.6$) , Gaziosmanpaşa Üniversitesi ($n=1, \%16.6$), Hacettepe Üniversitesi ($n=1, \%16.6$) ve Yüzüncü Yıl Üniversitesidir ($n=1, \%16.6$). “Yarıya Bölme“ güvenilirlik yöntemi sadece Kocaeli Üniversitesinde ($n=1, \%50$) ve Yıldız Teknik Üniversitesinde ($n=1, \%50$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 907 tezde güvenilirlik yöntemi olarak kullanılan “Cronbach Alpha” en fazla Gazi Üniversitesinde ($n=65, \%7.1$) daha sonra Marmara Üniversitesinde ($n=48, \%5.3$) ve Ankara Üniversitesinde ($n=39, \%4.2$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. 58 üniversiteden güvenilirlik yöntemi olarak “Kriter” yönteminin kullanıldığı üniversite sayısı 4 (%6.8) olup bu üniversiteler Ankara Üniversitesi ($n=1, \%20$), Marmara Üniversitesi ($n=1, \%20$), Pamukkale Üniversitesi ($n=1, \%20$) ve Osmangazi Üniversitesidir ($n=2, \%40$).

Doktora tezlerinde kullanılan çoklu güvenilirlik yöntemi “Test Tekrar Test”+ “Cronbach Alpha” sadece Hacettepe Üniversitesi ($n=1, \%50$) ve Ankara Üniversitesinde ($n=1, \%50$) üretilen tezlerde, “Yarıya Bölme“+“Cronbach Alpha” sadece Marmara Üniversitesinde ($n=1, \%00$) üretilen tezlerde kullanılması dikkat

çeken bulgulardandır. 58 üniversitenin %77.5 'inde ($n=45$) üretilen tezlerde güvenilirlik yöntemi belirtilmemiş olup, güvenilirlik yöntemi belirtilmeyen en fazla tezler Gazi Üniversitesi ($n=15, \%7.7$), Akdeniz Üniversitesi ($n=14, \%7.1$) Marmara Üniversitesi ($n=14, \%7.1$) ve Ankara Üniversitesi'dir ($n=13, \%6.7$).

Tablo 29

Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İstatistikî Yöntem Dağılımı

Yıllar	İstatistikî Yöntem																				Toplam (n)
	Betimsel (n)	Varyans (n)	Korelasyon (n)	Regresyon (n)	Path (n)	Metanaliz (n)	Kümeleme (n)	Betimsel+Varyans (n)	Betimsel+Korelasyon (n)	Varyans +Korelasyon (n)	Varyans +Regresyon (n)	Korelasyon+Regresyon (n)	Korelasyon +Path (n)	Betimsel +Varyans+Kor.(n)	Betimsel +Varyans +Reg.(n)	Betimsel +Korelasyon+Reg. (n)	Varyans +Korelasyon+Reg. (n)	Betimsel+Varyans +Kor.+Reg. (n)	Varyans +Kor.+Reg.+Path (n)	İstatistikî Yön. Belirtilmemiş (n)	
2010	16	25	0	0	1	0	0	105	1	24	2	2	0	26	1	2	4	2	0	39	250
2011	9	15	2	1	2	0	0	55	1	3	3	0	0	18	6	1	4	6	0	24	150
2012	1	8	0	2	0	0	0	45	0	9	0	0	0	9	4	0	5	3	0	22	108
2013	3	22	0	1	0	0	0	48	1	21	2	1	0	10	2	0	20	1	3	21	156
2014	3	13	0	1	0	0	0	65	0	20	4	0	1	30	1	1	12	5	0	31	187
2015	1	8	1	0	0	2	0	59	0	10	0	0	0	24	2	0	15	15	0	27	164
2016	1	13	0	0	0	0	0	38	0	9	0	0	0	21	3	0	7	6	0	29	127
Toplam(n)	34	104	3	5	3	2	0	415	3	96	11	3	1	138	19	4	67	38	3	193	1142

Tablo 29'da Türkiye'de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin yıllara göre istatistikî yöntem dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010 yılında üretilen 250 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla "Betimsel"+"Varyans Analizi" ($n=105, \%42$), "Betimsel"+"Varyans Analizi"+"Korelasyon" ($n=26, \%10.4$) ve "Varyans Analizi" dir ($n=25, \%10$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı %14,4'dür ($n=39$). 2011 yılında üretilen 150 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla "Betimsel"+"Varyans Analizi" ($n=55, \%36.6$), "Betimsel"+"Varyans Analizi"+"Korelasyon" ($n=18, \%12$) ve

“Varyans Analizi” dir ($n=15, \%10$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16$ 'dır ($n=24$). 2012 yılında üretilen 108 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla “Betimsel”+“Varyans Analizi” ($n=45, \%41.6$), “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” ($n=9, \%8.3$) ve “Varyans Analizi” dir ($n=8, \%7.4$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%20.3$ 'dür ($n=22$). 2013 yılında üretilen 156 tezde ise en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla “Betimsel”+“Varyans Analizi” ($n=48, \%30.7$), “Varyans Analizi” ($n=22, \%14.1$) ve “Varyans Analizi”+“Korelasyon” dur ($n=21, \%13.4$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%13.4$ 'dür ($n=21$). 2014 yılında üretilen 187 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla “Betimsel”+“Varyans Analizi” ($n=65, \%34.7$), “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” ($n=20, \%10.7$) ve “Varyans Analizi” dir ($n=13, \%7$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.6$ 'dır ($n=31$). 2015 yılında üretilen 164 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla “Betimsel”+“Varyans Analizi” ($n=59, \%42$), “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” ($n=10, \%6.1$) ve “Varyans Analizi” dir ($n=8, \%4.9$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%16.4$ 'dür ($n=27$). 2016 yılında üretilen 127 tezde en fazla kullanılan istatistikî yöntemler sırasıyla “Betimsel”+“Varyans Analizi” ($n=38, \%30$), “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” ($n=21, \%16.5$) ve “Varyans Analizi” dir ($n=13, \%10.2$). İstatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayısı oranı $\%22.9$ 'dur ($n=29$).

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezde çoklu istatistiki yöntem kullanımı oldukça fazla olup istatistiki yöntem olarak en fazla “Betimsel”+“Varyans Analizi” yöntemleri ($n=415, \%36.3$) kullanılmıştır. “Betimsel”+“Varyans Analizi” yöntemleri en fazla 2010 yılında ($n=105, \%25.3$), en az 2016 yılında ($n=38, \%9.1$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” yöntemi kullanım oranı $\%12$ ($n=138$) dir. “Betimsel”+“Varyans Analizi”+“Korelasyon” yöntemi en fazla 2014 yılında ($n=30, \%21.7$), en az 2012 yılında ($n=9, \%6.5$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Varyans Analizi” kullanım oranı ise $\%9.1$ ($n=104$) dir. “Varyans Analizi” en fazla 2010 yılında ($n=25, \%24$), en az 2012 ($n=8, \%7.7$) ve 2015 yıllarında ($n=8, \%7.7$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

2010-2016 yılları arasında üretilen 1142 tezin $\%16.9$ 'unda ($n=193$) istatistiki yöntem kullanımı belirtilmemiş olup en fazla 2010 yılında ($n=39, \%20.2$), en az 2013 yılında ($n=21, \%10.8$) üretilen tezlerde istatistiki yöntem kullanılmamıştır. Tablo genel

olarak incelendiğinde istatistikî yöntem kullanılmayan tez sayısı oranları tüm yıllarda hemen hemen birbirine yakındır. İstatistiki yöntem kullanımı belirtilmemiş 193 tezin %97.4’ü ($n=188$) “nitel” çalışmalar , %2.7’si ($n=4$) “nicel” çalışmalar, % 0.5’i ($n=1$) “karma yöntem” ile üretilmiş çalışmalardır. “Korelasyon” yöntemi sadece 2011 ($n=2, \%66.6$) ve 2015 yıllarında ($n=1, \%33.4$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Regresyon” yöntemi 2010,2015 ve 2016 yıllarında üretilen tezlerde hiç kullanılmamıştır ($n=0$). “Path” analizi yönteminin sadece 2010 ($n=1, \%33.4$) ve 2011 ($n=2, \%66.6$) yıllarında üretilen tezlerde; “Meta Analiz” yönteminin sadece 2015 yılında ($n=2, \%100$) üretilen tezlerde kullanılması dikkat çeken bulgulardandır. 2010-2016 yılları arasında üretilen tezlerde “Kümeleme” yöntemi ($n=0$) hiç kullanılmıştır.

Çoklu istatistikî yöntemlerden “Korelasyon”+“Regresyon” sadece 2010 ($n=2, \%66.6$) ve 2013 yılında ($n=1, \%33.4$) üretilen tezlerde; “Betimsel”+“Korelasyon” +“Regresyon” 2010 ($n=2, \%50$) 2011 ($n=1, \%25$) ve 2014 ($n=1, \%25$) yıllarında üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Korelasyon”+“Path Analizi” yönteminin sadece 2014 yılında ($n=1, \%100$) üretilen tezde; “Varyans”+“Korelasyon”+“Regresyon”+“Path Analizi” yönteminin sadece 2013 yılında ($n=3, \%100$) üretilen tezlerde kullanılması önemli bulgulardandır.

Tablo 30

Tez Türüne Göre Lisansüstü Tezlerde Kullanılan İstatistikî Yöntem Dağılımı

Tez Türü	İstatistikî Yöntem																				Toplam (n)
	Betimsel (n)	Varyans (n)	Korelasyon (n)	Regresyon (n)	Path (n)	Metanaliz (n)	Kümeleme (n)	Betimsel+Varyans (n)	Betimsel+Korelasyon (n)	Varyans+ Korelasyon (n)	Varyans +Regresyon (n)	Korelasyon+Regresyon (n)	Korelasyon +Path (n)	Betimsel+Varyans+Kor.(n)	Betimsel+Varyans+Reg.(n)	Betimsel+Korelasyon+Reg. (n)	Varyans +Korelasyon+Reg. (n)	Betimsel+Varyans+Kor.+Reg. (n)	Varyans +Kor.+Reg.+Path (n)	İstatistikî Yön. Belirtilmemiş (n)	
Y.Lisans	30	97	3	4	1	2	0	392	2	87	11	3	0	125	11	4	33	23	0	162	990
Doktora	4	7	0	1	2	0	0	23	1	9	0	0	1	13	8	0	34	15	3	31	152
Toplam(n)	34	104	3	5	3	2	0	415	3	96	11	3	1	138	19	4	67	38	3	193	1142

Tablo 30'da Türkiye'de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre istatistikî yöntem dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir.

2010-2016 yılları arasında üretilen ve istatistiki yöntem olarak "Betimsel"+"Varyans Analizi" kullanılan 415 tezin %94.4'ü ($n=392$) yüksek lisans, %5.6'sı ($n=23$) doktora tezinden oluşmaktadır. "Betimsel"+"Varyans"+"Korelasyon" yönteminin kullanıldığı 138 tezin %90.5'i ($n=125$) yüksek lisans, %9.5'i ($n=13$) doktora tezinden; "Varyans"+"Korelasyon" yönteminin kullanıldığı 96 tezin %90.6'sı ($n=87$) yüksek lisans, %9.4'ü ($n=9$) doktora tezinden oluşmaktadır. "Varyans Analizi" yönteminin tek başına kullanıldığı 104 tezin %93.2'si ($n=97$) yüksek lisans, %6.8'i ($n=7$) doktora tezidir. İstatistiki yöntem belirtilmemiş 193 tezin %83.9'u ($n=162$) yüksek lisans, %6.1'i ($n=31$) doktora tezidir.

990 yüksek lisan tezinin %39.5'inde ($n=392$) çoklu istatistiki yöntemlerden "Betimsel"+"Varyans Analizi" kullanılmış olup 152 doktora tezinde bu oran %15.1'dir ($n=21$). 990 yüksek lisan tezinin %12.6'sında ($n=162$) çoklu istatistiki yöntemlerden "Betimsel"+"Varyans"+"Korelasyon" yöntemi kullanılmış olup 152 doktora tezinde ise bu oran %8.5'dir ($n=13$). "Varyans Analizi" yönteminin tek başına kullanıldığı tezler incelendiğinde 990 yüksek lisans tezinde bu yöntemin kullanımı %9.7 ($n=97$) iken doktora tezlerinde bu oran %4.6'dır ($n=7$).

Çoklu istatistikî yöntem kullanım oranları yüksek lisans tezlerinde, doktora tezlerine göre daha fazladır. "Korelasyon" ($n=3, \%100$), "Meta Analiz" ($n=2, \%100$), "Varyans"+"Regresyon" ($n=11, \%100$), "Korelasyon"+"Regresyon" ($n=3, \%100$), "Betimsel"+"Korelasyon"+"Regresyon" ($n=4, \%100$) yöntemleri sadece yüksek lisans tezlerinde kullanılmış olup doktora tezlerinde hiç kullanılmamıştır. "Korelasyon"+"Path Analizi" ($n=1, \%100$) ve "Varyans"+"Korelasyon"+"Regresyon" + "Path Analizi" ($n=3, \%100$) yöntemleri ise doktora tezlerinde kullanılmış olup yüksek lisan tezlerinde hiç kullanılmamıştır ($n=0$).

SAKARYA ÜNİ.	1	1	0	0	0	0	0	9	0	5	0	0	0	7	0	0	1	1	0	5	30
SELÇUK ÜNİ.	0	3	0	0	0	0	0	6	0	2	1	0	0	3	1	0	0	2	0	4	22
SÜTÇÜ İMAM Ü.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TRAKYA ÜNİ.	0	1	0	0	0	0	0	8	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	13
UŞAK ÜNİ.	1	4	1	0	0	0	0	25	1	5	0	0	0	4	0	1	0	0	0	4	46
YEDİTEPE ÜNİ.	0	4	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	12
YILDIZ TEKNİK	1	3	0	0	0	0	0	15	0	2	0	0	0	5	0	0	0	1	0	4	31
YÜZÜNCÜ YIL Ü	3	5	0	0	0	0	0	13	0	4	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1	31
ZİRVE ÜNİ.	0	2	0	0	0	0	0	10	0	2	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6	26
Toplam	34	104	3	5	3	2	0	415	3	96	11	3	1	138	19	4	67	38	3	193	1142

Tablo 31’de Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin türüne göre istatistikî yöntem dağılımları sunulmuş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir

2010-2016 yılları arasından üretilen tezler “Betimsel”+“Varyans Analizi” istatistikî yöntemi en fazla Uşak Üniversitesi ($n=25, \%6$), Marmara Üniversitesi ($n=22, \%5.3$) ve İzzet Baysal Üniversitende ($n=20, \%4.8$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Betimsel”+“Varyans”+“Korelasyon” yöntemi en fazla Dokuz Eylül Üniversitesi ($n=10, \%7.2$), Gazi Üniversitesi ($n=9, \%6.5$) ve Okan Üniversitesinde ($n=8, \%5.7$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Varyans Analizi” yöntemi ise en fazla Marmara Üniversitesinde ($n=10, \%9.6$), Erciyes Üniversitesinde ($n=9, \%8.6$) Dokuz Eylül Üniversitende ($n=8, \%7.6$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

Üniversitelere göre istatistikî yöntem belirtilmemiş tez sayıları incelendiğinde en fazla Gazi Üniversitesi ($n=15, \%7.7$), Akdeniz Üniversitesi ($n=14, \%7.2$), Ankara Üniversitesi ($n=14, \%7.2$), Marmara Üniversitesi ($n=14, \%7.2$) ve Hacettepe Üniversitesinde ($n=10, \%5.1$) üretilen tezlerde kullanılmamıştır. “Korelasyon” yöntemi 58 üniversiteden sadece 3’ünde (Hacettepe Üniversitesi ($n=1, \%33.3$), Marmara Üniversitesi ($n=1, \%33.3$) ve Uşak Üniversitesi ($n=1, \%33.3$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Regresyon” sadece Ankara Üniversitesi ($n=1, \%20$), Cumhuriyet Üniversitesi ($n=1, \%20$), Kocaeli Üniversitesi ($n=1, \%20$) ve Mersin Üniversitesinde ($n=2, \%40$) üretilen tezlerde kullanılmıştır.

“Path Analizi” sadece Gazi Üniversitesinde ($n=3, \%100$), “Meta Analiz” sadece Osmangazi Üniversitesinde ($n=2, \%100$) üretilen tezlerde kullanılması dikkat çeken bulgulardandır. Çoklu istatistikî yöntemlerden “Betimsel”+“Korelasyon” sadece Hacettepe Üniversitesi ($n=2, \%66.6$) ve Uşak Üniversitesinde ($n=1, \%33.3$) üretilen tezlerde; “Korelasyon”+“Regresyon” sadece Beykent Üniversitesi ($n=1, \%33.3$), Gazi Üniversitesi ($n=1, \%33.3$) ve Trakya Üniversitesinde ($n=1, \%33.3$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Korelasyon”+“Path Analizi” sadece Osmangazi Üniversitesinde

($n=1, \%100$); “Betimsel”+“Korelasyon”+“Regresyon” yöntemi Ege Üniversitesi ($n=1, \%25$), Fatih Üniversitesi ($n=1, \%25$), Marmara Üniversitesi ($n=1, \%25$) ve Uşak Üniversitesinde ($n=1, \%25$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. “Varyans”+“Korelasyon”+“Regresyon”+“Path Analizi” yönteminin kullanıldığı üniversiteler Ankara Üniversitesi ($n=1, \%33.3$), Gazi Üniversitesi($n=1, \%33.3$) ve Osmangazi Üniversitesidir ($n=1, \%33.3$).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma kapsamında elde edilen bulgular özetlenmiş ve tartışılmış, ulaşılan sonuç ve tartışmalar ışığında önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ışığında, 2010-2016 yılları arasında 152 doktora, 990 yüksek lisans tezi olmak üzere 1142 lisansüstü tez incelenmiştir. En fazla doktora tezinin 2011 yılında, en fazla yüksek lisans tezinin ise 2010 yılında yazıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, yıllara göre yazılan yüksek lisans tezi sayılarının oldukça farklılaştığı, yazılan doktora tezi sayılarının ise yıllara göre birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir. Belirlenen tarih aralığında toplam 58 üniversitede lisansüstü tez yazıldığı görülmekte olup, doktora tezi yazılmış olan üniversite sayısı 18'dir. En fazla doktora tezi yazılan üniversiteler sırasıyla Gazi, Marmara, Hacettepe, Osmangazi ve Atatürk üniversiteleridir. En fazla yüksek lisans tezi yazılan üniversiteler ise sırasıyla Gazi, Marmara, Uşak, Erciyes ve Dokuz Eylül Üniversiteleridir.

2010-2016 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerin yöntemsel dağılımı incelendiğinde, 885 nicel yöntem, 200 nitel yöntem, 57 karma yöntem kullanıldığı görülmektedir. En fazla nitel yöntemin kullanıldığı üniversiteler ise sırasıyla Ankara, Gazi, Marmara ve Akdeniz Üniversiteleridir. Lisansüstü tez çalışmalarında hiç nitel desen kullanmayan üniversite sayısı ise oldukça fazladır. En fazla nicel yöntemin kullanıldığı üniversiteler ise Gazi, Marmara ve Uşak Üniversiteleridir. Karma yöntemlerin en sık kullanıldığı üniversiteler ise Ankara, Marmara ve Osmangazi Üniversiteleridir. İlgili yıllar arasında doktora tezlerinde nicel yöntem kullanım oranı %58.5, nitel yöntem kullanım oranı ise %21.7 iken; eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerini tematik ve metodolojik açıdan inceleyen Karadağ'ın (2009) araştırma bulgularında doktora tezlerinin %18'inin nitel, %82'sinin nicel yöntem kullanılarak üretilmiş tezler olduğu görülmüştür. Her iki araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmış olup doktora tezlerinde nicel yöntem kullanım oranının nitel yöntem kullanım oranına göre oldukça yüksek olduğu gözlenmiştir. Araştırmacıların son yıllarda nitel yöntem kullanımından uzaklaştığı ve nicel yöntem kullanımına yöneldiği söylenebilir.

2010-2016 yılları arasında üretilen lisansüstü tezlerin %78.5'inde "Tarama" deseni, %13.9'unda "İlişkisel" desen, %2.8'isinde "Durum" deseni kullanılmıştır. Eğitim yönetimi alanında yapılmış lisansüstü tezleri tematik, metodolojik ve istatistiksel açıdan inceleyen İşçi'nin (2013) araştırma deseni ile ilgili elde etmiş olduğu bulgularda ise lisansüstü tezlerde %59.7 oranla en fazla "Tarama" ve %15.1 oranla "İlişkisel" desenin kullanıldığını; Karadağ'ın (2009) araştırma bulgularında ise %37.1 oranla en fazla deneysel "Desen" ve %34.0 oranla "Tarama" desenin kullanıldığı belirtilmiştir. İlgili çalışmalar kıyaslandığında araştırma deseni kullanımı fazla çeşitlilik göstermemekte olup geleneksel yöntemlerden olan "Tarama" deseni sıklıkla kullanılmıştır. "Eylem Araştırması" ve "Etnografik" araştırma desenleri ise en az kullanılan desenlerdir. Üç araştırmada ise çoklu desen kullanımı rapor edilmiştir. "Nedensel", "Kuram Oluşturma", "Eylem Araştırması" ve "Etnografik" çalışmaların daha çok doktora tezlerinde kullanılıyor olması dikkat çekici sonuçlardan biridir.

Eğitim Yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezlerde kullanılan örnekleme yöntemleri incelendiğinde ilgili yıllar arasında %43.1 oranla en fazla "Tabakalı Örnekleme" yöntemi, %37.7 oranla "Basit-Tesadüfi Örneklem" yöntemi ve %9.3 oranla "Küme Örneklem" yöntemi kullanılmıştır. Kullanılan örnekleme yönteminin belirtilmediği tez oranı %2.5 olup neredeyse tamamı nitel yöntemlerle hazırlanmış yüksek lisans tezlerdir. İşçi'nin (2013) araştırmasında ise örneklem yöntemi kullanımı incelendiğinde %35.4 oranla en fazla "Tesadüfi Örneklem" yöntemi ve %11,8 oranla "Tabakalı Örneklem" yöntemi kullanılmıştır. Karadağ'ın (2009) araştırmasında ise %62.1 oranla en fazla "Basit Tesadüfi Örneklem", %10.8 oranla "Tabakalı Örneklem", %8.3 oranla "Amaçlı Örneklem" yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İlgili çalışmalar ile kıyaslandığında örneklem yöntemi oranları farklılık gösterse de örneklem türü kullanımı bakımında benzerlik göstermektedir. 2010-2016 yılları arasında üretilen lisansüstü tezlerin %2.5'inde örnekleme yöntemi belirtilmemişken, İşçi'nin (2013) araştırmasında örnekleme yöntemi belirtilmeye tez sayısı oranının %25 olması oldukça dikkat çekicidir. Bu durum araştırmacıların çalışmalarında kullandıkları örneklem yöntemini derinlemesine ve açıkça belirtmeye özen gösterdiklerini ve araştırmacıların örneklem yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını göstermektedir.

Lisansüstü tezlerin dağılımları örneklem türlerine göre incelendiğinde, lisansüstü tezlerde en fazla kullanılan örneklem kitlesi %49.9 oranla

“Öğretmen/Akademisyen”, %14 oranla “Öğretmen/Akademisyen+Yönetici”, %12.5 oranla “Yönetici” dir. Herhangi bir örneklem kitlesi belirtilmeyen tez sayısı ise 3 (%0,2)’tür. İşçi (2013) araştırmasında örneklem kitlesi ile ilgili elde etmiş olduğu bulgular ise %47.4 oranla en fazla “Öğretmen”, %23.7 oranla “Yönetici” ve %14.1 oranla “Öğrenciler” olduğunu; herhangi bir örneklem kitlesi belirtilmeyen tez sayısının ise 23($n=23$,%2.2) olduğunu belirtmiştir. İlgili çalışmalar karşılaştırıldığında çoklu örneklem kitlesi kullanımının son yıllarda oldukça arttığı ve araştırmacıların birden fazla veri kullanımına yöneldiğini, örneklem kitlesi belirtilmeyen tez sayısı ve oranının oldukça azaldığını göstermektedir.

Örneklem büyüklüğü ortalamalarına bakıldığında ise nicel yöntemlerle yazılmış tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamalarının ($\bar{x}=428,30$), nitel yöntemlerle yazılmış tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamalarının ($\bar{x}=42,96$), karma yöntemlerle yazılan tezlerin örneklem büyüklüğü ortalamalarının ise ($\bar{x}=610,37$) olduğu görülmektedir. Örneklem büyüklükleri tez türü ve kullanılan yonteme göre incelendiğinde ise, nicel yöntemlerle yazılmış doktora tezlerinde ortalama büyüklüğün ($\bar{x}=826,24$) olduğu, nicel yöntemlerle yazılmış yüksek lisans tezlerinde ise ortalama büyüklüğün ($\bar{x}=383,69$) olduğu görülmektedir. Karma yöntemlerle yazılan tezlerde de benzer bir durum mevcuttur. Yüksek lisans tezlerinde ise, nitel yöntemlerle yazılan tezlerdeki ortalama örneklem büyüklüklerinin, nicel yöntemlerle yazılan tezlere göre daha fazla olması ilgi çekici sonuçlardan biridir. İşçi’nin (2013) araştırmasında nicel çalışmalarda örneklem büyüklüklerinin ortalaması 342 birim olarak bulunduğu gözlenmiştir. İlgili çalışmalar ile kıyaslandığında araştırmacıların çalışmalarında evreni temsil etme ve araştırmalarında gerçekçi sonuçlara ulaşması bakımından nicel yöntemlerde kullanılan örneklem büyüklüğü ortalamasında artış olmuştur.

2010-2016 yılları arasında üretilen lisansüstü tezlerde %56.6 oranla fazla kullanılan veri toplama aracı “Ölçek %22.3 oranla “Anket” ve %12.3 oranla “Görüşme Formudur”. İşçi’nin (2013) araştırmasında da lisansüstü tezlerde %41.9 oranla fazla kullanılan veri toplama aracı “Ölçek %38.2 oranla “Anket” ve %10.2 oranla “Görüşme Formudur”. İki çalışmada da veri toplama aracı kullanım türleri bakımından elde edilen bulgular örtüşmektedir. Veri toplama aracı belirtilmeyen tez sayısı oranı İşçi’nin (2013) araştırmasında %3.9 iken, son yıllarda bu oran %2.3

oranına düşmüş olup veri toplama aracı belirtilmeyen tez sayılarında azalma olduğu görülmüştür.

İlgili yıllar arasında üretilen doktora tezlerinde veri toplama yöntemi olarak %10.1 oranla en fazla “Alan Araştırması”, %15 oranla “Görüşme” ve %21.5 oranla “Doküman Analizi” dir. Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerini tematik ve metodolojik açıdan inceleyen Karadağ’ın (2009) araştırma bulgularında da veri toplama yöntemi olarak %54.1 oranla en fazla “Alan Araştırması”, %20.4 oranla “Görüşme” ve %3.6 oranla “Doküman Analizi” kullanıldığını belirtmiş olup her iki araştırmada oranlar farklılık gösterse de kullanılan veri toplama yöntemleri bakımından ulaşılan bulgular birbiriyle örtüşmektedir.

Lisansüstü tezlerde kullanılan geçerlilik belirleme yöntemleri incelendiğinde, en çok kullanılan yöntemlerin “Faktör Analizi”, “Uzman Görüşü” ve “Pilot Uygulama” olduğu tespit edilmiştir. Geçerlilik belirleme yöntemi ile hiçbir bilgi verilmeyen tez sayısının oldukça yüksek olması dikkat çekici sonuçlardan biridir. Kullanılan geçerlilik yönteminin belirtilmediği tezlerin neredeyse tamamının yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir. İlgili yıllar arasında üretilen lisansüstü tezlerde %63.2 oranla en fazla “Faktör Analizi” kullanılmıştır. Çoklu geçerlilik yöntemi kullanımı incelendiğinde 1142 tezde “Uzman Görüşü – “Faktör Analizi” sadece 2010 ($n=1, \%50$) ve 2011 ($n=1, \%50$) yıllarında üretilen tezlerde; “Uzman Görüşü-Pilot Uygulama” sadece 2010 yılında ($n=1, \%100$) ve “Uzman Görüşü-Literatür Tarama” sadece 2010 yılında ($n=1, \%100$) üretilen tezlerde kullanılmıştır. Ayrıca lisansüstü tezlerin %3.5’inde geçerlilik yöntemi belirtilmemiştir. İşçi’nin (2013) araştırmasında geçerlilik yöntemi bulguları incelendiğinde %33.7 oranla en fazla “Faktör Analizi” kullanıldığı ve lisansüstü tezlerin %44.2’sinde geçerlilik ile ilgili hiçbir çalışmanın yapılmadığı, Karadağ’ın (2009) araştırma bulgularında geçerlilik yöntemi olarak %45.6 oranla en fazla “içerik geçerliği” kullanıldığı belirtilmiştir. İlgili çalışmalar karşılaştırıldığında son yıllarda az da olsa çoklu güvenilirlik yöntemi kullanımı olduğu ve güvenilirlik yöntemi belirtilmeyen tez sayısında oldukça azalma olduğu söylenebilir.

2010- 2016 yılları arasında üretilen lisansüstü tezde güvenilirlik yöntemi olarak %79.4 oranla tüm yıllarda en fazla Cronbach Alpha kullanılmıştır. Benzer şekilde eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerini tematik ve metodolojik açıdan inceleyen Karadağ’ın (2009) araştırma bulgularında da %66.6 oranla en fazla

“Cronbach Alpha”; eğitim yönetimi alanında yazılan tezleri tematik metodoloji ve istatistiksel açıdan inceleyen İşçi'nin (2013) araştırma bulgularında da güvenilirlik yöntemi olarak %51.4 oranla en fazla “Cronbach Alpha” kullanılmıştır. Tüm bu bulgular araştırma sonucunda elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir. Araştırmada güvenilirlik yöntemi belirtilmemiş tez sayısı oranı %17 iken İşçi'nin (2013) araştırmasında bu oranın %28 olduğu ve güvenilirlik yöntemi belirtilmeyen tez sayısında azalma olsa da araştırma açısından hayati önem taşıyan güvenilirlik yöntemi ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemesi oldukça dikkat çekicidir.

2010-2016 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerde kullanılan istatistiksel veri analiz yöntemleri incelendiğinde, çoklu veri analiz yöntemlerinin kullanımını oldukça yaygın olduğu, en sık kullanılan yöntemlerin ise “Betimsel”-“Varyans Analizi”, “Betimsel”+“Varyans”+“Korelasyon Analizi”, “Varyans Testleri” ve “Varyans”+“Korelasyon Analizleri” olduğu görülmektedir. Kullanılan istatistikî yöntemin belirtilmediği tez sayısı yüksek olmakla birlikte, bu tezlerin büyük çoğunluğu nitel desenlerin kullanıldığı tezlerdir. Yapılan inceleme sonucunda, regresyon analizi, path analizi, kümeleme analizi, meta-analiz gibi istatistiksel tekniklerinin neredeyse hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir. İlgili yıllar arasında üretilen lisansüstü tezlerde çoklu istatistikî yöntem kullanımı oldukça fazla olup istatistikî yöntem olarak %36.3 oranla en fazla “Betimsel-Varyans Analizi” yöntemleri kullanılmıştır. Üretilen tezlerin %16.9'unda istatistikî yöntem kullanımı belirtilmemiştir. İşçi'nin (2013) araştırmasında ise %21.8 oranla en çok kullanılan istatistiksel analiz tekniği “Betimsel İstatistik” olup üretilen lisansüstü tezlerin %1.4'ünde istatistikî yöntem kullanımı belirtilmemiştir. Son yıllarda çoklu istatistikî analiz tekniklerinin kullanımının yoğun olarak kullanıldığı ancak istatistikî yöntem belirtilmeyen tez sayısı oranında artış olduğu gözlenmiştir.

Sonuç olarak eğitim yönetimi alanında üretilen lisansüstü tezlerin metodolojik olarak eğilimleri ortaya çıkarmanın yanı sıra lisansüstü tezlerde metodolojik olarak bir takım sorunların var olduğunu göstermiştir. Lisansüstü tezlerin ileri düzeyde ve derinlemesine bilgi verme kapasitesine sahip araştırma desenlerine yer verilmediği, örneklem tipi, örnekleme yöntemi, örneklem sayısı gibi önemli bilgilerin sunumunda eksiklikler olduğu, geçerlilik ve güvenilirliğe ilişkin çalışmalara gerekli özenin gösterilmediği ve tezlerde kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinde oldukça dar bir çeşitlilik olduğu gözlenmiştir. Bu araştırma, eğitim yönetimi alanında üretilen tezlerin

metodolojik olarak eğilimlerine ilişkin genel bir bakış açısı sağlaması, alanın geleceğine ve daha sonraki yıllarda eğitim yönetimi alanında yapılacak olan tez çalışmalarına metodolojik açıdan ışık tutacaktır.

Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki önerilere yer verilebilir;

Uygulamaya Yönelik öneriler:

- Alanda yazılan lisansüstü tezlerde, ileri düzeyde ve derinlemesine bilgi verme kapasitesine sahip araştırma desenlerine yer verilmelidir.
- Lisansüstü tezlerde örneklem tipi, örnekleme yöntemi, örneklem sayısı gibi önemli bilgilerin tasarımında ve sunumunda daha dikkatli olunmalıdır.
- Lisansüstü tezlerde araştırma için hayati önem taşıyan geçerlilik ve güvenilirliğe ilişkin çalışmaların yapılmasına, bu çalışmaların açık ve net bir şekilde sunumuna özen gösterilmelidir.
- Lisansüstü tezlerde kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinde oldukça dar bir çeşitlilik olduğu görülmektedir. Bu durum üretilen bilginin derinlemesine artışı ve gelişmesini engellemekte, tekrara düşülmesine sebep olmaktadır. Araştırmalar kapsamında elde edilen verilerin daha gelişmiş istatistiksel yöntemlere analiz edilmesi bu sorunların aşılabilmesi için önemlidir.
- Alanda yürütülen lisansüstü programlarda bilimsel araştırma yöntemleri ve istatistik odaklı derslerin içerikleri mevcut gelişmeler ve trendler ışığında güncellenmelidir.

Araştırmacılara yönelik öneriler:

- Bu tip araştırmalar belirli aralıklarla tekrarlanarak, alandaki değişim ve eğilimler gözlenmelidir.
- Benzer araştırmalar bilimsel hakemli dergileri de kapsayacak şekilde yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akgül, A. (2003). Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri “SPSS Uygulamaları” (2. Baskı). Emek Ofset Ltd. Şti., Ankara.
- Al, U. (2008). *Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Alkan, A. (2013). Türkiye’de bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi anabilim dalında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı Cilt-1*.
- Alpar, R. (2003). Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemlere Giriş 1 (2. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti . Ankara
- Alper, A. & Gülbahar, Y. (2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, 8(2), 124-135
- Altın, N. (2004). *Eğitim programları ve öğretim alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin analizi (Ankara, Gazi ve Hacettepe Üniversitesi)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaoğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. *Sakarya Yayıncılık, Sakarya*, 226.
- Altınkurt, L. (2007). Sanat eğitimi ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 173, 105-113.
- Anderson G. L. & Jones, F. (2000). Knowledge generation in educational administration from the inside out: The promises and perils of site-based, administrator research. *Educational Administration Quarterly*, 36(3), 428-464. doi:10.1177/00131610021969056.
- Apaydın, S. (2009). *2000-2008 yılları arasında Türkiye’de fizik eğitimi araştırmaları*, 1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 1-3 Mayıs, Çanakkale.

- Arık, S.&Türkmen, M. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yayınlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi*, The First International Congress of Educational Research, 1-3 May, Çanakkale.
- Arslantürk, Z, 1997, Sosyal Bilimler İçin Araştırma Metod ve Teknikleri, 3.baskı. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Aydın, Nurhan ve diğerleri, (2004), *Uluslararası İşletmecilik*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, s.113.
- Aydın, A. (2007). *Düşünce Tarihi ve İnsan Doğası*. İstanbul: Gendaş Kültür
- Aydın, A., Erdağ, C. ve Sarıer Y. (2010). Eğitim yönetimi alanında yayınlanan makalelerinin konu, yöntem ve sonuçlar açısından karşılaştırılması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 37- 58.
- Aydın, A. ve Uysal, Ş. (2011). Evaluation of doctoral theses on educational administration in Turkey and abroad, in terms of subjects, methods, and results. *Eğitim Arastirmalari-Eurasian Journal of Educational Research*, 42, 1-14.
- Aydın, A. (2012). *Üniversite kavramı ışığında yeni YÖK Yasa Tasarısı*. <http://www.turkiyekamu.com>'den alınmıştır.
- Aydın, A., Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2013). Eğitim yönetiminde pozitif psikoloji. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1470-1490.
- Aydın, A., Uysal, Ş . (2015). Investigation of Dissertations in the Field of Educational Administration Supervision Planning and Economics in Turkey. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 177-201. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/aibuefd/issue/1502/18191>
- Aypay, A., Baloğlu N. ve Karadağ, E. (2010, Mayıs). *Eğitim yönetimi araştırmalarına analitik bir bakış: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisinin analizi-2004 ile 2009-*. 5. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresinde sunulan bildiri. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Aypay, A., Çoruk, A., Yazgan, D., Kartal, M., Tunçer ve Emran, B. (2010). The status of research in educational administration: An analysis of educational

administartion journals, 1999-2007. *Eğitim Araştırmaları-EurasianJournal of Educational Research*, 39, 59-77.

Ayva, F.G., Ceyhan G. & Doğan E.G. (2015). Türkiye’de eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan doktora tezlerinin doküman analizi yöntemiyle incelenmesi. *24. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. 16-18 Nisan 2015/ Niğde.*

Baki, A., Güven B., Karataş İ., Akkan Y. & Çakıroğlu Ü.(2011). Türkiye’deki matematik eğitimi araştırmalarındaki eğilimler: 1998 ile 2007 yılları arası. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 57-68.

Balcı, A. (1988). Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: EAQ,de 1970-1985 Arasında Yapılan Araştırmalar. *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt:211, 2 s.421-434*

Balcı, A. (1990). Eğitim Yönetiminde Araştırma. A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesince Düzenlenen *Türkiye’de Eğitim Araştırmalarının Durumu Panelinde Sunuldu*, Ankara, 30.03.1990

Balcı, A. (1990, Eylül). Türkiye’de eğitim araştırmalarının durumu: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi örneği. *Birinci Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi*. Ankara.

Balcı, A. (2004). *Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitimi Tezleri*. Malatya, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde sunulmuştur, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004

Balcı, A. (2006). Türkiye’de eğitim yönetiminin bilimleşme düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 54, 181-209.

Balcı, A. Apaydın, Ç. (2007). Türkiye’de Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi Örneği. *Eğitim Yönetimini Yeniden Düşünmek Kongresinde* (21-22 Haziran 2007, Atam’da) bildiri olarak sunuldu.

Balcı, A. ve Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59), 325-343.

- Baltimore, S. R. (1988). *The characteristics and theoretical orientations of the knowlegde base of educational administration in journal articles, 1965-1987: A content analysis*. (Unpublished master's thesis). University of Cincinnati, USA.
- Başaran, İ. E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks.
- Beycioğlu, K.ve Dönmez, B. (2006). Kuramsal bilginin üretilmesi ve uygulaması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 47(12), 317-342.
- Bridges, E. M. (1982). Research on the school administrators: The state of art, 1967-1980. *Educational Administration Quarterly*, 18(3), 12-33.
- Byrd, K. J. (2007). A call for statistical reform in education administration quarterly. *Educational Administration Quarterly*, 43(3), 381-391. doi: 10.1177/0013161X06297137.
- Byrd,J.&Colleen,E.(2009).Statistical applications in two leading educational administration journals. *Journal of Educational Administration*, 47(4), 508-520.
- Bursalıoğlu, Z. (1978). *Eğitim yönetiminde teori ve uygulama*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, S. & Kutlu, Ö. (2006). *Sosyal bilim araştırmalarında yöntem sorunu. Sosyal Bilimlerde Süreli Yayıncılık I. Ulusal Kurultay Bildirileri Kitabı* (s.113-122). Ankara: TÜB_TAK Yayınları.
- Büyüköztürk, G. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 9. Basım, Ankara: Pegem A Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. E., Şirin, K. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Campell, R. F. (1979). A critique of educational administration quarterly. *Educational Administration Quarterly*, 15(3), 1-19. doi: 10.177/0013131X7901500303.
- Card, N. A. (2010). *Applied meta-analysis for social science research*. Guilford Press

- Çakmak Zeki, (1999). “Kümeleme Analizinde Geçerlilik Problemi ve Kümeleme Sonuçlarının Değerlendirilmesi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:3, Kasım,s.187-205.
- Çiltaş, A., Güler, G. & Sözbilir, M. (2012). Türkiye’de matematik eğitimi araştırmaları: Bir içerik analizi çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 565-580.
- Coorough, C. & Nelson, J. (1994). Content analysis of the PhD versus EdD dissertation. *Journal of Experimental Education*, 62(2), 158-168.
- Crombie, I. K.,& Davies, H. T. (2009). What is meta-analysis. *What is*, 1-8.
- Dale, A. (2006). Quality issues with survey research. *International Journal of Social Research Methodology*, 9(2), 143- 158.
- Daniel, L. G. (1998). *Use of statistical significance testing in current “general” educational journals: A review of articles with comments for improved practice* . Paper presented at the annual meeting of the Association for the Advancement of Educational Research, Ponte Vedra, FL.
- Demirhan, G.(2015).*Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Araştırma Geleneği ve Paradigmaların Gömülü Teori Bağlamında Değerlendirilmesi* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Osmangazi Üniversitesi,Eskişehir
- Demir, Ö.,& Acar, M. (Eds.). (1992).*Sosyal bilimler sözlüğü*(Vol.1). Ağaç Yayıncılık.
- Denkel, A. (2003). *Bilginin temelleri*. İstanbul: Doruk.
- Diemer, A. (1999).*Günümüzde felsefe disiplinleri*. (D. Özlem, Çev.). İstanbul: İnkilap
- Dillon, J. T. (1983). *The use of questions in educational research*. *Educational Researcher*, 12(9), 19-24.
- Doğan, N. (2008), İş Etiği ve İşletmelerde Çöküş. *Selçuk Üniversitesi. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 10, Sayı:16.
- Doğan, G. (2009). Martin Heidegger, Nazizm ve felsefe. *Felsefe Yazın Dergisi*, 15, 40-51.

- Dunkin, M. J. (1996). Types of errors in synthesizing research in education. *Review of Educational Research*, 66(2), 87–97.
- Elliot, J. (1991), *Action Research for Educational Change*. Open University Press. Buckingham
- Elmore, P. B., & Woehlke, P. L. (1996). *Research methods employed in American Educational Research Journal, Educational Research and Review of Educational Research from 1978 to 1995*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED397122).
- Elmore, P. B., & Woehlke, P. L. (1988). *Statistical methods employed in American Educational Research Journal, Educational Researcher and Review of Educational Research from 1978 to 1987*. *Educational Researcher*, 17(9), 9-20.
- Ensari, H., Dündar, S., Asan, T. & Parlar, H. (2009). “*Ne ve Niçin Tartışmaları I: Eğitim Yönetimi Denetimi Teftişi ve Planlaması Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans ve Doktora Program İçeriklerine İlişkin Yurt İçi Taramayla Öneri Havuzu Oluşturma Çalışması*”. Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 14-15 Mayıs 2009’da sunuldu, *IV. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, Ankara: Anı Yayıncılık, s.170-183
- Erdem, D.(2011). Türkiye’de 2005–2006 Yılları Arasında Yayımlanan Eğitim Bilimleri Dergilerindeki Makalelerin Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi: Betimsel Bir Analiz. *Ankara Üniversitesi Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, Yaz 2011, 2(1), 140-147*
- Erdoğan, F. U., & Çağıltay, K. (2009). *Türkiye’de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler*. Akademik Bilişim’09 - XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri (s. 389-393). 11-13 Şubat, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa
- Eren, E. (1992). *İktisatta Yöntem*, Ezgi Kitabevi Yayınları, Bursa.
- Erickson, D. (1967). The school administrator. *Review of Educational Research*, 37, 417-432.

- Eskici, M ve ayak, S. (2016, Kasım).*Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerine Genel Bir Bakış*.International Conference on Quality in Higher Education’da sunulan sözlü bildiri. Sakarya Üniversitesi,Sakarya.
- Fazlıoğulları, O. ve Kurul, N.(2012,Aralık).Türkiyedeki Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinin Özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl 12, Sayı 24, Aralık 2012, 43 – 75*
- Fraenkel, J. R.,& Wallen, N. E. (2006). How to design and evaluate research in education (6 ed.). New York: McGraw-Hill.
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J.P. (2006). Educational research: An introduction. New York: Allyn & Bacon.
- Gizir, S. & Köle, F. (2009). “Eğitim Yönetimi Alanında Liderlik Üzerine Yapılan Çalışmaların Kuram, Yöntem ve Ele Alınan Değişken Açısından İncelenmesi”, Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 14-15 Mayıs 2009’da sunuldu, *IV. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, Ankara: Anı Yayıncılık, s.191-199
- Goode, ve Hatt.: (1964) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Metotları*. Çev.R. Keleş. Ankara: Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı.
- Goodwin, L. D.,& Goodwin, W. L. (1985a). *An analysis of statistical techniques used in the Journal of Educational Psychology, 1979-1983*. Educational Psychologist, 20(1), 13-21.
- Goodwin, L. D.,& Goodwin, W. L. (1985b). *Statistical techniques in AERJ articles, 1979-1983: The preparation of graduate students to read educational research literature*.Educational Researcher, 14(2), 5-11.
- Gorard, S. (2005). Current Contexts for Research in Educational Leadership and Management. *Educational Management Administration & Leadership*. 33(2), 155– 164.

- Gordon, N. J., Nucci, L. P., West, G. K., Hoerr, W. A., Uğuroglu, M. E., Vukosavich, P., & Tsai, S. (1984). *Productivity and citations of educational research: Using educational psychology as the data base*. *Educational Researcher*, 13(7), 14-20.
- Göktaş, Y., Hasaңcebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. & Sözbilir, M. (2012). Türkiye'deki eğitim araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 443-460.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. & Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 177-199.
- Gülmez, D.,& Yavuz, M. (2016). Eğitim liderliği ve yönetimi kapsamında 2012 yılında yayınlanmış olan makalelerin amaç ve yöntem bakımından değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 15(2).
- Greenhalgh, T. (1997) Assessing the methodological quality of publishedpapers. *British Medical Journal*, 315 (7103), 305-308.
- Haller, E. (1979). Questionnaires and the dissertations in educational administration. *Educational Administration Quarterly*, 15(1), 47-66.
doi:10.1177/0013131X7901500104.
- Halpin, A. W. (1958). *Administrative theory in education*. Newyork: Macmillan.
- Hallinger, P. (2010). A review of three decates of doctoral studies using the principal instructional management rating scale: A lens on methodological progress in educational leadership. *Educational Admnistration Quarterly*, 47(2), 271-306.doi:10.1177/0013161X10383412.
- Haas, E., Wilson, G. Y., Cobb, C.D., Hyle, A. E., Jordan, K., ve Kearney,K. S. (2007). Assessing influence on the field: An analysis of citations to EducationalAdministration Quarterly, 1979-2003. *Educational Administration Quaterly*,43(4), 494-512.

- Hazır Bıkmaz, F., Aksoy, E., Tatar, Ö. & Atak Altınyüzük, C. (2013). Eğitim programları ve öğretim alanında yapılan doktora tezlerine ait içerik çözümlemesi (1974-2009). *Eğitim ve Bilim*, 38(168), 288-303.
- Heck, R. H., & Hallinger, P. (2005). The study of educational leadership and management. *Educational Management Administration and Leadership*, 33(2), 229-244.
- Hoşgörür, V., Deliveli, K., Yazıcı, A. ve Kaya, Ç. (2016, Haziran). Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Haziran 2016, 7(1), 38-51.
- Hoy, W. K. (1982). Recent developments in theory and research in educational administration. *Educational Administration Quarterly*, 18(3), 12-23.
- Hoy, W. K. (1994). Foundations of educational administration: Traditional and emerging perspectives. *Educational Administration Quarterly*, 18(3), 1-11.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010) Eğitim yönetimi teori, araştırma ve uygulama. (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel.
- Hsu, T. (2005). Research methods and data analysis procedures used by educational researchers. *International Journal of Research & Method in Education*, 28(2), 109–133
- <https://www.iktisatsozlugu.com/nedir-1329-METODOLOJ%C4%B0#.Wp7H4mrFLIU>
- İlhan, A. (2011). *Matematik eğitimi araştırmalarında tematik ve metodolojik eğilimler: uluslararası bir çözümleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İlhan, S. (2005). İş Ahlakı: Kuramsal Bir Yaklaşım. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (2), 258-275.
- İşçi, S. (2013). *Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Açından İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir

- Kabaca, T. & Erdoğan, Y. (2007). Fen bilimleri, bilgisayar ve matematik eğitimi alanlarındaki tez çalışmalarının istatistiksel açıdan incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi* 2(22), 54-63.
- Karadağ, E. (2009a). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: bir durum çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87
- Karadağ, E. (2009b). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: Bir durum çalışması(Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karadağ, E. (2009c). Sınıf öğretmenliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. B. Acat (Ed.) 8. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu* içinde (s.1405-1419). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eskişehir.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- Karkin, M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(2), 143-149.
- Kaya, Y. K. (1979). *Eğitim yönetimi: kuram ve Türkiye’deki uygulama* (No. 181). Doğan Basımevi.
- Keddy, J. L.,& Achilles, C. M. (1997). The need for school-constructed theories in US school reconstructing. *Journal of Educational Administration*, 35(2), 102-121.
- Keohane, N. O. (2006). *Higher ground: Ethics and leadership in the modern university*. Durham: Duke University pres.
- Keselman, H. J., Huberty, C. J., Lix, L. M., Olejnik, S., Cribbie, R. A., Donahue, B., Kowalchuk, R. K., Lowman, L. L., Petoskey, M. D., Keselman, J. C., & Levin, J. R. (1998). Statistical practices of educational researchers: 68, 350–386.

- Kılınç, H. (1991). *Eğitim yönetimi alanında üniversitemizde yapılan bazı araştırmaların sistem yaklaşımı açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kılıç, S. (2013). Örnekleme yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44-6.
- Klimzsa, Lucjan (2014), “*Business Ethics, Introduction to the Ethics of Values*”, Translated From Czech Language by Slavomira Klimzsova, p.14.
- Kırcaali-İftar, G. (1999). Ölçme. A. A. Bir. (Edit.). *Sosyal bilimlerde araştırma Yöntemleri* (s.12-22). Eskisehir. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kıvırauma, J. (1999). Finnish doctoral theses in education in the 1990's. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 43(3), 295-312.
- Kızılçelik, S. (2000). *Frankfurt Okulu*. Ankara: Anı.
- Kieffer, K. M., Reese, R. J., & Thompson, B. (2001). Statistical techniques employed in AERJ and JCP articles from 1988 to 1997: A methodological review. *Journal of Experimental Education*, 69(3), 280-309.
- Kurmuş. O. (1982). *Bir Bilim Olarak İktisat Tarihinin Doğuşu*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Kurtoğlu, R. (2008), *Perakendecilikte etik ve bir uygulama*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı. Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Kayseri.
- Kurtoğlu, M. & Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili Türkiye kaynaklı dergilerde yayımlanmış makalelerin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(3), 1-10.
- Küçüköğlü, A. & Ozan, C. (2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.
- Machlup, F. (1978). *Methodology of Economics and Other Social Sciences*, New York: Academic Press.

- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Miskel, C. ve Sandlin, T. (1981). Survey Research in Educational Administration. *Educational Administration Quarterly*, 17(4), 1–20.
- Murphy, J., Vriesenga, M., ve Storey, V. (2007). Educational Administration Quarterly, 1979-2003: An analysis of types of work, methods of investigation, and influences. *Educational Administration Quarterly*, 43(5), 612-628.
- Odom, S. L., Brantlinger, E., Gersten, R., Horner, R. H., Thompson, B., & Harris, K.R. (2005). Research in special education: Scientific methods and evidence-based practices. *Council for Exceptional Children*, 71(2), 137–148.
- Ogawa, R. T., Goldring E. B., & Conley, S. (2000). Organizing the field to improve educational research on educational administration. *Educational Administration Quarterly*, 36(3), 340-357.
- Okutan, M. & Ekşi, A. (2007). “2000-2003 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Alanında Yapılmış Olan Yüksek Lisans Tez Özetleri Çalışması”, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesince Düzenlenen 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde Sunuldu, 5-7.08.2007
- Onwuegbuzie, A. J. (2002). Common analytical and interpretational errors in educational research: an analysis of the 1998 volume of the British Journal of Educational Psychology. *Educational Research Quarterly*, 26,11-22.
- Onwuegbuzie, A. J.,& Daniel L.G. (2003). Typology of analytical and interpretational errors in quantitative and qualitative educational research. *Current Issues in Education* [On-line], 6(2). <http://cie.ed.asu.edu/volume6/number2/>
- Oplatka, I. (2009). The field of educational administration: A historical overview of scholarly attempts to recognize epistemological identities, meanings, and boundaries from the 1960s onwards. *Journal of Educational Administration*, 47(1), 8-35.

- O'Sullivan, M. (2007) Research quality in physical education and sport pedagogy. *Sport, Education and Society*, 12 (3), 245-260.
- Oruç, Ş. ve Ulusoy, K. (2008). Sosyal bilgiler öğretimi alanında yapılan tez çalışmaları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 121 -132.
- Ozan, C. & Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri, *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136.
- Örücü, D. ve Şimşek, H. (2011). Akademisyenlerin gözünden Türkiye'de eğitim yönetiminin akademik durumu: Nitel bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 167-197.
- Özenç, M. & Özenç, E. G. (2013). Sınıf öğretmenleri ile yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin yöntem bölümü açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1).
- Özcan, Şükrü (2010), Etik Kavramı ve Tarihsel Gelişimi, Yayımlanmamış Ders Notu, SBE, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.3.
- Özgökman, F. (2009), Teleolojik Delil ve Evrim Teorisi. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri (Din Felsefesi) Anabilim Dalı, Ankara.*
- Özkalp, Enver ve Kirel, Çiğdem (2011), *Örgütsel Davranış*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, s.232.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative evaluation and research methods*. Thousand, CA: Sage.
- Polat, G.(2010). *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisan Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul
- Redman, D. A. (1991). *Economics and the Philosophy of Science*. New York: Oxford University Press.

- Robson, C. (2003). *Real word research: A resource for social scientist and practitioner-researchers*. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.
- Saraçoğlu, A. ve Dursun, F. (2010, Mayıs). Türkiye’de ki eğitim programları ve öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerinin incelenmesi. *1. Ulusal eğitim programları ve öğretim kongresi* içinde A. Türkoğlu (Başkan). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. & Dünder, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Silverman, D. (2001). *Interpreting Qualitative Data: Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. London: SAGE Publication.
- Sözbilir, M. & Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education*, Special Issue, 1-22. Online [<http://www.usca.edu/essays>].
- Shaver, J. P., & Norton, R. S. (1980). Randomness and replication in ten years of the American educational research. *Educational Researcher*, 9(1), 9-15.
- Şahin, M., Yıldız, D. G. ve Duman, R. (2011). Türkiye’deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 96-121.
- Şen, M. L. (2012). Kamu görevlileri etik rehberi. *Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Ankara*.
- Şimşek, H. (1997a). *21. Yüzyılın eşiğinde paradigmlar savaşı: Kaostaki Türkiye*. Ankara: Sistem Yayınları.
- Şimşek, H. (1997b). Pozitivizm ötesi paradigmatik dönüşüm ve eğitim yönetiminde kuram ve uygulamada yeni yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(1), 97-109.
- Şişman, M. (1998). Eğitim yönetiminde kuram ve araştırmada alternatif paradigma ve yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16, 395-422.

- Tavşancıl, E., Çokluk, Ö., Çıtak, G. G., Kezer, F., Yıldırım, Ö. Y., Bilican, S., Büyükturan, E. B., Şekercioğlu, G., Yalçın, N., Erdem, E. & Özmen, D. T. (2010). *Eğitim bilimleri enstitülerinde tamamlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesi (2000-2008)*. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- “Teoloji Nedir”, Mustafa Ajlan Abudak. [Çevrimiçi:<https://ekstrembilgi.com/bilim/teleoloji-nedir/>], Erişim tarihi: 31.05.2018, (2018).
- Thompson, B. (1998). *Five methodology errors in educational research: The pantheon of statistical significance and other faux pas*. (ERIC DocumentReproduction Service No: ED419023).
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. & Yalçın, M. (2014). Türkiye’de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 20(1), 93-119. doi: 10.14527/kuey.2014.005.
- Tunalılar, Tuğrul T. (2010), Etik Teorileri, *Sosyal Sorumluluk ve İş Etiği Dersi*, Doktora Seminer Makalesi, SBE, Yayınlanmamış Ders Notu, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.4.
- TÜBA (2002) *Bilimsel araştırmada etik ve sorunları*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Sıra No: 1.
- Ulutaş, F. & Ubuz, B. (2008). Matematik eğitiminde araştırmalar ve eğilimler: 2000 ile 2006 yılları arası. *İlköğretim Online*, 7(3), 614-626. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr/Uygulama>, 12(24), 115-135
- Uysal, Ş.(2013).*Türkiye’de Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması Ekonomisi AlanındakiDoktora Tezlerinin İncelenmesi*(Yayınlanmış Yüksek Lisan Tezi). Osmangazi Üniversitesi,Eskişehir
- Üstüner, M., ve Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55 (14), 497-515.

- Vockell, E. L., & Asher, W. (1974). Perceptions of document quality and use by educational decision makers and researchers. *American Educational Research Journal*, 11, 249-258.
- Walberg, H. J. (1986). Syntheses of research on teaching. M.C. Wittrock (Edit.). *Handbook of research on teaching* (214-229). New York: Macmillan.
- Walberg, H. J., Vukosavich, P., & Tsai, S. (1981). Scope and structure of the journal literature in educational research. *Educational Researcher*, 10(8), 11-13.
- Ward, A. W., Hall, B. W., & Schramm, C. E. (1975). Evaluation of published educational research: A national survey. *American Educational Research*
- Willson, V. L. (1980). Research techniques in AERJ articles: 1969 to 1978. *Educational Researcher*, 9(6), 5-10.
- Witta, E. L., & Daniel, L. G. (1998). *The reliability and validity of test scores: Are editorial policy changes reflected in journal articles?* (ERIC Document Reproduction Service No. ED422366).
- Wright, S., 1934. The method of path coefficients. *Annals of mathematical Statistics*. 5:161-215.
- Yaşar, M. C. ve Aral, N. (2011). Türkiye’de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 70-90.
- Yaşar, Ş. & Papatğa, E. (2015). İlkokul matematik derslerine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 113-124.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları

Yıldırım, A.,& Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin yayıncılık. Güncelleştirilmiş geliştirilmiş 5. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006, 2 (2): 113-118.

Yıldırım, A., ve .Simsek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık

Yıldız, A. (2004). Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 78-97.

Yücedağ, T. (2010). *2000-2009 yılları arasında matematik eğitimi alanında Türkiye'de yapılan çalışmaların bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

AKADEMİK YAYIN DEĞERLENDİRME FORMU	
1. Tez No	
2. Tez Türü	1. Doktora 2. Yüksek Lisans
3. Yılı	2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016
4. Üniversite	
5. Kullanılan Model [ler] Nedir?	1. Nicel 2. Nitel 3. Karma
6. Kullanılan Araştırma Deseni [leri] Nedir?	1. Tarama 2. İlgisiz 3. Nedensel 4. Deneysel 5. Kültür ~~Ölç.~~ 6. Olgun Bilim 7. Kurum ~~Ölç.~~ 8. Durum 9. Eylem Arş. 10. İzleme 11. Paydaş ~~Ölç.~~ 12. Örnek Olay 13. Sözlü Tarih 14. Açık - Aykırı 15. ~~Maks.~~ Çeşitlilik 16. Oranlı - Oransız 17. Belirtilmemiş
7. Örneklem Seçim Tekniği [leri] Nedir?	1. Basit Tesadüfî 2. Sistemli 3. Tabakalı 4. Küme/Kademeli 5. Monografik 6. Kolay 7. Kola 8. Amaçlı / Kasti 9. Kartopu 10. Teorik 11. Doğru - Yanlış 12. Öğüt 13. Kritik Durum 14. Açık - Aykırı 15. ~~Maks.~~ Çeşitlilik 16. Oranlı - Oransız 17. Belirtilmemiş
8. Örneklem Türü	1. Öğrenci 2. Öğretmen 3. Yönetici 4. Denetmen 5. Doküman 6. Diğer
9. Örneklem Büyüklüğü	
10. Kullanılan Veri Toplama Teknik [leri] nedir?	1. Alan Arş. 2. Gözlem 3. Görüşme 4. Doküman ~~Ölç.~~ 5. Vaka Çalışması 6. Eylem Arş. 7. Kritik Olaylar Anl. 8. Mescad Yolu 9. Belirtilmemiş
11. Kullanılan Veri Toplama Aracı [ları] Nedir?	1. Ölçek 2. Anket 3. Gör. Formu 4. Gözlem Formu 5. Bağlantı Testi 6. Belirtilmemiş
12. Ölçek Geçerliliğinin Belirlenmesi İçin Yapılan Çalışma [lar] Nedir?	1. Faktör ~~Ölç.~~ 2. Uzman Gör. 3. Pilot ~~Ölç.~~ 4. Literatür Tar. 5. Belirtilmemiş
13. Ölçek Güvenirliğinin Belirlenmesi İçin Yapılan Çalışma [lar] Nedir?	1. Test-Tekrar 2. Eşdeğer Form 3. Yarıya Böl. 4. Alpha 5. Gutman 6. Teta 7. KR-21 8. KR-22 9. Omega 10. Knter 11. Belirtilmemiş
14. Kullanılan İstatistikî Teknik [ler] Nedir?	